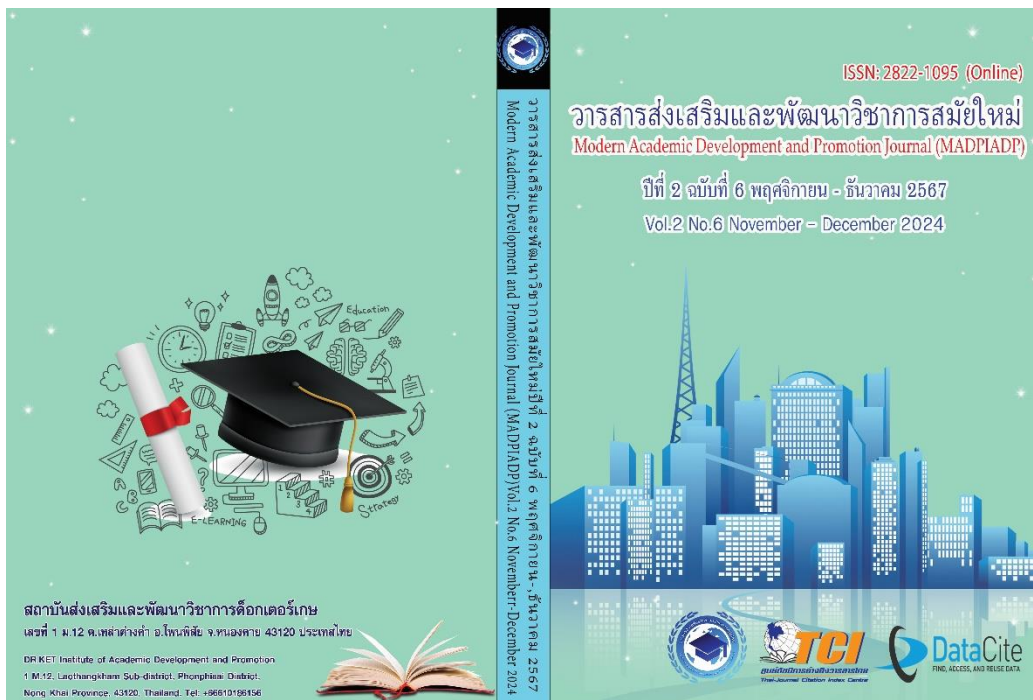

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการต็อกเตอร์เกษ
เลขที่ 1 ม.12 ต.เหล่าวังคำ อ.โพนทอง จ.หนองคาย 43120 ประเทศไทย

DR KET Institute of Academic Development and Promotion
1 M.12, Laechangham Sub-district, Phonphiam District,
Nong Khai Province 43120 Thailand. Tel: +66619198156

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่
Modern Academic Development and Promotion Journal (MADPADP) Vol. 2 No. 6 November-December 2024

ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2567
Vol:2 No.6 November - December 2024

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

Modern Academic Development and Promotion Journal

ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2567)

Vol 2 No.6 (November - December 2024)

ISSN : 2822-1095 (Online)

_ * ***** _

📖 วัตถุประสงค์

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความวิจารณ์หนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร

ทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ เป็นราย 2 เดือน

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม - สิงหาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม (เผยแพร่ฉบับเต็มทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เจ้าของ

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการดอกเตอร์เกษ เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลเหล่าต่างคำ

อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย 43120 โทร 061-0186156, 082-9356452

E-mail : journalacademicpromotion@gmail.com

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

E-mail: zumsa_17@hotmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9833-4759>

Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=Ex2SJ-8AAAAJ&hl=th>

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกษภา ผาทอง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

กองบรรณาธิการ

พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ, ศาสตราจารย์ ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร. บุญทัน ดอกไธสง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์

มหาวิทยาลัยรังสิต

รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัช ด้วงคำ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาส ปันตบแต่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินิจ ผาเจริญ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดำเนิน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาส แก้วเกตุพงษ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พระมหาจันทน์ ผมไผ่, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนาภรณ์ ปุณรัตน์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรียงดาว ทวะชาติ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเสด็จ กองแก้ว

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

พระนัสชนะ ส่างช้าง, ดร.

นักวิชาการอิสระ

พระมหาฐิติวัตร หนั่นกิจ, ดร.

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์

พระครูสุทธิเมธาวัฒน์, ดร.

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

 ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

วรรณภา บุปผาโสภา

สถาบันส่งเสริมและพัฒนาวิชาการต้อกเตอร์เกษ

 ฝ่ายประสานงานและจัดการ

วรรณภา บุปผาโสภา

โทร.061-0186156, Line ID: Ketsada11

e-mail: ketsada.iadp@gmail.com

 ฝ่ายกฎหมาย

นายชัยวิทย์ ฤทธิพิชัยวัฒน์

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

 พิสูจน์อักษร

สมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

 ออกแบบปก

นายสุริยาทิศ โพธิ์ประสิทธิ์

นักวิชาการอิสระ

จัดรูปเล่ม

นายสมศักดิ์ พะปะเสน

โรงเรียนพระเทพบัณฑิตวิทยานุสรณ์ จังหวัดหนองคาย

พิมพ์ที่

ศูนย์เรียนรู้การผลิตและจัดการธุรกิจสิ่งพิมพ์ดิจิทัล มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 1 หมู่ 20 ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง
จังหวัดปทุมธานี 13180 โทรศัพท์ 0 2529 0574 7, 0 2909 1633 www.vru.ac.th

บทบรรณาธิการ

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นฉบับที่ 6 ประจำปีพุทธศักราช 2567 มีจำนวนบทความทั้งหมด จำนวน 6 เรื่อง เป็นบทความวิชาการ 5 เรื่อง และบทวิจารณ์หนังสือ จำนวน 1 เรื่อง วารสารกำลังพัฒนาปรับปรุงรูปแบบและประเด็นหลักเพื่อเป็นไปตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารในฐานข้อมูล TCI เพื่อรองรับการประเมินจากศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index-TCI) และเพื่อให้คุณภาพของบทความเป็นไปตามเงื่อนไข และกติกาสากล จึงเปิดโอกาสให้นักวิชาการ นักวิจัยและนักศึกษาระดับทุกระดับ ได้เผยแพร่บทความทางวิชาการ บทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ซึ่งกองบรรณาธิการได้ดำเนินการตามกระบวนการเชิงหลักการเผยแพร่บทความตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาทุกประการ

กองบรรณาธิการวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ ขอขอบคุณผู้นิพนธ์บทความ ท่านสมาชิกและท่านผู้อ่านที่ให้ความสนใจและไว้วางใจวารสารของเราเป็นอย่างดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทความที่ได้เลือกสรรมาตีพิมพ์มีประโยชน์ต่อผู้อ่านทุกท่าน บรรณาธิการขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาอ่านและแนะนำการปรับแก้บทความวิจัยให้มีคุณภาพทางวิชาการยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้กองบรรณาธิการหวังอย่างยิ่งว่าเนื้อหาในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านบ้างตามสมควร หากผู้อ่านจะมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวารสารนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กองบรรณาธิการขอน้อมรับไว้ด้วยความยินดียิ่ง

บรรณาธิการ

สารบัญ

บรรณาธิการ	(ก)
บทบรรณาธิการ	(ข)
สารบัญ	(ช)
จังหวัดจัดการตนเอง: ทิศทางการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของไทย	1-21
SELF-GOVERNING PROVINCE: DIRECTION OF THAI LOCAL GOVERNMENT REFORM	
ศุภชัย คล่องขยัน, ทิพย์ภา ธีรจุฑา และ สัญญา เคนาภูมิ	
การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางรัฐประศาสนศาสตร์	22-45
PARADIGM SHIFT IN PUBLIC ADMINISTRATION	
สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน	
บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะกับเศรษฐศาสตร์ทางการเมืองท่ามกลางยุคสมัย AI	46-60
AN ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PUBLIC POLICY AND POLITICAL ECONOMY IN THE ERA OF AI	
สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน	
แบบขององค์การสมัยใหม่ภายใต้ยุคสมัย AI	61-74
MODERN ORGANIZATIONAL MODELS IN THE AI ERA	
สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน	
แนวทางการส่งเสริมพลเมืองสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารจัดการภาครัฐ	75-96
GUIDELINES FOR PROMOTING CITIZENS TOWARD PARTNERSHIP IN PUBLIC ADMINISTRATION	
ศุภชัย คล่องขยัน และ สัญญา เคนาภูมิ	
AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้	97-104
AI FOR LEARNING DEVELOPMENT	
เดชวัน ปัญญาวิจิตรธรรม	
คำแนะนำสำหรับผู้เขียน	105-128

จังหวัดจัดการตนเอง: ทิศทางการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของไทย*

SELF-GOVERNING PROVINCE: DIRECTION OF THAI LOCAL GOVERNMENT REFORM

ศุภชัย คล่องขยัน¹, ทิพย์ภา ธีรจุฑาเพชร² และ สันญา เคนาภูมิ³
Supphachai Klongkhayan¹, Thipyapa Thirarujkemma² and Sanya Kenaphoom³

^{1,2}บริษัท เดอะฮิลล์เขาค้อจำกัด

^{1,2}The Hill Khao Kho Company Limited, Thailand

³มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

³ Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Corresponding Author's Email: zumsa_17@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 12 ตุลาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 8 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2567

Received 19 October 2024; Revised 8 December 2024; Accepted 15 December 2024

บทคัดย่อ

ทิศทางการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างอำนาจให้กับชุมชนโดยการกระจายอำนาจและอนุญาตให้มีแนวทางแก้ไขที่เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมความรับผิดชอบที่มากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชน และการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกภูมิภาค บทความนี้ศึกษาสำรวจแนวคิดจังหวัดจัดการตนเอง: ทิศทางการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย ผลการศึกษาพบว่าเป้าหมายของการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยในการสร้างจังหวัดจัดการตนเองคือการเพิ่มอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น เสริมสร้างความเป็นอิสระทางการเงิน และปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชน แม้ว่าการปฏิรูปเหล่านี้จะถูกระบุว่ามีความสำคัญต่อการทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองและมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่การปฏิรูปเหล่านี้ก็เผชิญกับความท้าทายในการสร้าง

Citation:

* ศุภชัย คล่องขยัน, ทิพย์ภา ธีรจุฑาเพชร และ สันญา เคนาภูมิ. (2567). จังหวัดจัดการตนเอง: ทิศทางการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของไทย. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 1-21.

Supphachai Klongkhayan, Thipyapa Thirarujkemma and Sanya Kenaphoom. (2024). Self-governing Province: Direction of Thai Local Government Reform. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 1-21.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.22>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

การพัฒนาที่เท่าเทียมกันและเพิ่มศักยภาพในการบริหารส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่กระจายอำนาจมากขึ้นและสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในระยะยาวในการปฏิรูปการปกครองของไทย โดยสรุป การปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยมุ่งเน้นที่จะเพิ่มอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น ความเป็นอิสระทางการเงิน และการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การปกครองตอบสนองและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การปฏิรูปนี้ยังเผชิญกับความท้าทายในการสร้างการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและเพิ่มศักยภาพในการบริหารส่วนท้องถิ่นเพื่อความสำเร็จในระยะยาว

คำสำคัญ: จังหวัดจัดการตนเอง, การปฏิรูป, การปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย

Abstract

The direction of Thai local government reform is critical for empowering communities by decentralizing authority and allowing tailored solutions to local needs. It promotes greater accountability, public participation, and sustainable development across regions. This paper aims to explore the Self-governing Province: Direction of Thai Local Government Reform. The results found that Thai local government reform's goal of creating self-governing provinces is to increase local autonomy, strengthen fiscal independence, and improve public participation. While these reforms are viewed as critical for making local government more responsive and effective, they face challenges in ensuring equitable development and increasing local administrative capacity. The transition to a more decentralized, self-governing system reflects a long-term commitment to reforming Thai governance. In conclusion, the Thai local government reform seeks to increase local autonomy, fiscal independence, and public participation in order to achieve more responsive and effective governance. However, it faces challenges in ensuring equitable development and increasing local administrative capacity for long-term success.

Keywords: Self-governing Province, Reform, Thai Local Government

บทนำ

ทิศทางการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยได้รับการกำหนดขึ้นจากความพยายามในการกระจายอำนาจการปกครอง ซึ่งเริ่มได้รับแรงผลักดันจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ความคิดริเริ่มในการกระจายอำนาจนี้มุ่งหวังที่จะให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจจัดการตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการพัฒนาท้องถิ่น การจัดทำงบประมาณ และการให้บริการ พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจ พ.ศ. 2542 ทำให้การปฏิรูปเหล่านี้แข็งแกร่งขึ้น โดยให้อำนาจแก่รัฐบาลท้องถิ่นมากขึ้นและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการปฏิรูปเหล่านี้จะจัดทำกรอบทางกฎหมายสำหรับการกระจายอำนาจ แต่การนำไปปฏิบัติจริงมักได้รับอิทธิพลอย่างมากจากกฎระเบียบของรัฐบาลกลาง ซึ่งจำกัดอำนาจจัดการตนเองในท้องถิ่นที่การปฏิรูปเหล่านี้ต้องการ (Poocharoen & Boossabong, 2023) ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การปฏิรูปมุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงโครงสร้างการปกครองท้องถิ่นและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐบาลท้องถิ่น การนำผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรง เช่น นายกเทศมนตรี เข้ามา และการจัดตั้งสภาท้องถิ่น มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม รัฐบาลท้องถิ่นยังคงเผชิญกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางการเงินที่จำกัด การพึ่งพาการกำกับดูแลของรัฐบาลกลาง และความเฉื่อยชาของระบบราชการ ซึ่งมักส่งผลให้ความคืบหน้าในด้านต่างๆ เช่น นวัตกรรมนโยบายท้องถิ่นและการให้บริการ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทล้าช้า (Nelson, 2020)

ยิ่งไปกว่านั้น ความไม่มั่นคงทางการเมืองในประเทศไทย รวมถึงการแทรกแซงของกองทัพ ส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจ ตัวอย่างเช่น การรัฐประหารในปี 2014 ทำให้เกิดการรวมอำนาจอีกครั้ง โดยรัฐบาลกลางมีอำนาจควบคุมหน่วยงานท้องถิ่นมากขึ้น แม้ว่ารัฐธรรมนูญปี 2017 จะยังคงเน้นย้ำถึงการกระจายอำนาจ แต่มรดกของการควบคุมจากส่วนกลางยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการจัดการตนเองในท้องถิ่นอย่างแท้จริง การปฏิรูปล่าสุด เช่น นโยบายผู้ว่าราชการซีอีโอ ยังเน้นย้ำถึงความตึงเครียดที่ยังคงดำเนินอยู่ระหว่างการกำกับดูแลจากส่วนกลางและความสามารถในการบริหารจัดการในท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่ซับซ้อนซึ่งส่งผลต่อการนำการกระจายอำนาจไปปฏิบัติ (Chardchawarn, 2020)

เมื่อมองไปข้างหน้า จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพิ่มเติมเพื่อสร้างอำนาจให้กับรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศไทยอย่างแท้จริง คำแนะนำสำหรับความพยายามปฏิรูปในอนาคต ได้แก่ การเสริมสร้างความเป็นอิสระทางการคลังสำหรับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในระดับท้องถิ่นมากขึ้น และลดการแทรกแซงของรัฐบาลกลางในกิจการในท้องถิ่น การเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการให้บริการและการกำหนดนโยบาย ถือเป็นกุญแจสำคัญในการทำให้การกระจายอำนาจมีประสิทธิภาพมากขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนท้องถิ่น (Institute of Developing Economies, 2020)

แนวคิดเรื่องจังหวัดจัดการตนเองหมายถึงภูมิภาคหรือดินแดนที่ได้รับอำนาจจัดการตนเองในขณะที่ยังคงเป็นส่วนหนึ่งของกรอบงานระดับชาติที่ใหญ่กว่า ระบบนี้โดยทั่วไปจะอนุญาตให้จังหวัดเหล่านี้มีอำนาจควบคุมหน้าที่การบริหาร การคลัง และการออกกฎหมายเฉพาะ ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับเรื่องในท้องถิ่น เช่น การศึกษา บริการด้านสุขภาพ หรือการจัดการทรัพยากร จังหวัดจัดการตนเองอาจเกิดขึ้นในบริบทที่ปัจจัยทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม หรือภูมิศาสตร์ทำให้ภูมิภาคหนึ่งแตกต่างจากอีกภูมิภาคหนึ่ง ซึ่งจำเป็นต้องมีการปกครองในระดับท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะ การพัฒนาจังหวัดดังกล่าวมักเชื่อมโยงกับความพยายามที่จะกระจายอำนาจและลดความตึงเครียดระหว่างรัฐบาลกลางและหน่วยงานในภูมิภาค (McInnes Cooper, 2023) การเคลื่อนไหวไปสู่จังหวัดจัดการตนเองมักมุ่งเป้าไปที่การแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาค และเพิ่มการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นในการปกครอง ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งจังหวัดจัดการตนเองสามารถเสริมอำนาจให้ผู้นำในท้องถิ่นสามารถปรับนโยบายให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชน ซึ่งมีความสำคัญโดยเฉพาะในภูมิภาคที่มีเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ในบริบทระดับโลกหลายบริบท รวมถึงแคนาดา ซึ่งชุมชนพื้นเมืองได้ผลักดันให้มีการควบคุมที่ดินและการปกครองที่มากขึ้น ข้อตกลงการจัดการตนเองทำหน้าที่ในการทำให้การจัดการตนเองนี้เป็นทางการ ส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรมและการกำหนดชะตากรรมของตนเอง (McInnes Cooper, 2023) ข้อตกลงเหล่านี้มักให้จังหวัดหรือภูมิภาคมีอำนาจเหนือโดเมนเฉพาะ ในขณะที่ผลประโยชน์ของชาติที่กว้างขึ้น เช่น การป้องกันประเทศหรือนโยบายต่างประเทศ ยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง

ในประเทศอื่นๆ เช่น เกาหลีใต้ จังหวัดจัดการตนเองในท้องถิ่น เช่น เกาเซจู ได้ใช้ประโยชน์จากการจัดการตนเองเพื่อดำเนินนโยบายที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะในพื้นที่เช่นความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม โครงการเกาะปลอดคาร์บอน (CFI) 2030 ของเกาะเซจูเป็นตัวอย่างที่ดี

ว่าการจัดการตนเองในท้องถิ่นช่วยให้ภูมิภาคต่างๆ บรรลุเป้าหมายที่ทะเยอทะยาน เช่น ความเป็นกลางทางคาร์บอนและการบูรณาการพลังงานหมุนเวียน ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับลำดับความสำคัญระดับชาติ รัฐบาลท้องถิ่นได้ประสานความพยายามในหลายภาคส่วน รวมถึงพลังงาน การขนส่ง และอุตสาหกรรม เพื่อบรรลุรูปแบบพลังงานหมุนเวียนเต็มรูปแบบภายในปี 2030 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของจังหวัดที่จัดการตนเองในการสร้างสรรค์นวัตกรรมในพื้นที่ที่เป็นปัญหาในท้องถิ่น (OECD, 2024) แม้จะมีประโยชน์ แต่จังหวัดที่จัดการตนเองก็เผชิญกับความท้าทายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสมดุลระหว่างการจัดการตนเองและความสามัคคีของชาติ ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้เมื่อภูมิภาคต่างๆ ผลักดันให้มีการจัดการตนเองหรือแม้กระทั่งเอกราชมากขึ้น ดังที่เห็นได้ในบางส่วนของโลก นอกจากนี้ กลุ่มชนกลุ่มน้อยภายในภูมิภาคจัดการตนเองเหล่านี้อาจรู้สึกถูกละเลย ซึ่งทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความครอบคลุมและการปกครองที่เท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จังหวัดที่จัดการตนเองจะต้องรักษาการสนทนาอย่างเปิดเผยกับรัฐบาลกลางและประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการตนเองจะส่งเสริมการปกครองโดยไม่ทำลายความสามัคคีของชาติในวงกว้าง (WPSA, 2022)

การศึกษาแนวคิดเรื่องจังหวัดจัดการตนเองมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจทิศทางในอนาคตของการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ในขณะที่ประเทศไทยยังคงดำเนินความพยายามในการกระจายอำนาจ จังหวัดจัดการตนเองถือเป็นแนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้สำหรับการแก้ไขความแตกต่างในภูมิภาคและความท้าทายในการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารส่วนท้องถิ่นมาโดยตลอด การมอบอำนาจจัดการตนเองมากขึ้นแก่รัฐบาลจังหวัดจะทำให้ประเทศไทยสามารถส่งเสริมให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถตัดสินใจตามความต้องการเฉพาะของภูมิภาคได้ ไม่ว่าจะเป็นในด้านการศึกษา การดูแลสุขภาพ หรือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบรวมศูนย์เป็นการกระจายอำนาจจะช่วยปรับปรุงการให้บริการ เพิ่มความรับผิดชอบต่อท้องถิ่น และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง (McInnes Cooper, 2023) นอกจากนี้ ภูมิภาคต่างๆ ที่หลากหลายของประเทศไทย ซึ่งบางแห่งมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน จะได้รับประโยชน์จากนโยบายที่สะท้อนถึงความกังวลในท้องถิ่นมากกว่าลำดับความสำคัญของชาติ นอกจากนี้ การทำความเข้าใจจังหวัดจัดการตนเองในบริบทของการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการแก้ไขความท้าทายที่กว้างขึ้นที่เกี่ยวข้องกับความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการพัฒนาภูมิภาค ตัวอย่างเช่น การจัดการตนเอง

ในระดับท้องถิ่นอาจกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจในภูมิภาคได้ด้วยการอนุญาตให้จังหวัดต่างๆ พัฒนากลยุทธ์ของตนเองเพื่อดึงดูดการลงทุนและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งคล้ายกับนวัตกรรมที่พบเห็นในภูมิภาคอื่นๆ เช่น เกาเซจูในเกาหลีใต้ (OECD, 2024) อย่างไรก็ตาม การกระจายอำนาจที่ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความสมดุลระหว่างการให้จัดการตนเอง และการสร้างความสามัคคีในชาติอย่างรอบคอบ เนื่องจากการจัดการตนเองที่มากเกินไปอาจนำไปสู่ความตึงเครียดหรืออาจถึงขั้นขบวนการแบ่งแยกดินแดนได้ หากไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสม (WPSA, 2022) ดังนั้น การศึกษาแนวทางนี้ในการปฏิรูปประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อการร่างนโยบายที่สนับสนุนทั้งการเสริมอำนาจในระดับท้องถิ่นและความสามัคคีในชาติ

การปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของไทยในมิติรูปแบบจังหวัดจัดการตนเอง

แนวคิดเรื่องจังหวัดจัดการตนเอง (หรือที่เรียกว่า “จังหวัดจัดการตนเอง”) ในบริบทของการปฏิรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย หมายถึงการให้รัฐบาลจังหวัดมีอำนาจจัดการตนเองมากขึ้น ทำให้สามารถควบคุมกิจการของตนเองได้มากขึ้น การปฏิรูปนี้มุ่งหมายที่จะกระจายอำนาจจากรัฐบาลกลางไปสู่ระดับท้องถิ่น ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและเพิ่มอำนาจให้กับชุมชนท้องถิ่น ต่อไปนี้คือแนวคิดหลักและทิศทางของการปฏิรูปดังกล่าวในประเทศไทย

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization of Power)

แนวคิดเรื่องการกระจายอำนาจหมายถึงกระบวนการที่รัฐบาลกลางโอนความรับผิดชอบด้านการบริหาร การคลัง และการเมืองให้กับรัฐบาลท้องถิ่น เป้าหมายหลักของกระบวนการนี้คือการทำให้หน่วยงานท้องถิ่นสามารถจัดการหน้าที่การปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการได้มากขึ้น ในทางทฤษฎี การกระจายอำนาจช่วยให้สามารถปรับนโยบายและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้ดีขึ้น เนื่องจากสามารถตัดสินใจได้ใกล้ชิดกับชุมชนที่ได้รับผลกระทบมากขึ้น (Boex, 2021) ในประเทศไทย การกระจายอำนาจเป็นส่วนหนึ่งของการเคลื่อนไหวที่กว้างขึ้นเพื่อเพิ่มการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการปกครอง ซึ่งเริ่มได้รับความสนใจในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ด้วยการตรารัฐธรรมนูญปี 1997 รัฐธรรมนูญได้วางรากฐานสำหรับโครงสร้างรัฐบาลท้องถิ่นที่มีอำนาจมากขึ้นโดยให้หน่วยงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการตนเองมากขึ้นในด้านการสาธารณสุข การศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน และบริการที่จำเป็นอื่นๆ (Poocharoen & Boossabong, 2023)

การกระจายอำนาจมีความสำคัญเนื่องจากช่วยปรับปรุงการให้บริการสาธารณะโดยนำหน้าที่ของรัฐบาลเข้าใกล้ประชาชนมากขึ้น ในหลายประเทศ รวมทั้งประเทศไทย การบริหารแบบรวมอำนาจมักส่งผลให้เกิดแนวทางแบบเหมาเข่งที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะที่ชุมชนท้องถิ่นเผชิญได้ การกระจายอำนาจการตัดสินใจทำให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถพัฒนาวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์เฉพาะของตนได้ ส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการได้ดีขึ้น (Shah, 2020) ตัวอย่างเช่น เมื่อรัฐบาลท้องถิ่นในประเทศไทยได้รับอำนาจควบคุมสาธารณสุขมากขึ้นในช่วงการระบาดของ COVID-19 รัฐบาลท้องถิ่นก็สามารถตอบสนองต่ออัตราการติดเชื้อและความต้องการด้านการดูแลสุขภาพที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าที่รัฐบาลกลางจะทำได้เพียงลำพัง (Chardchawarn, 2020)

ทิศทางของการกระจายอำนาจในประเทศไทยได้เห็นการปฏิรูปที่สำคัญ โดยเฉพาะในช่วงต้นทศวรรษปี 2000 ซึ่งมุ่งเป้าไปที่การเพิ่มอำนาจให้กับรัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาลไทยกระจายหน้าที่ต่างๆ ไปสู่ระดับจังหวัด เทศบาล และตำบล ทำให้ผู้นำในท้องถิ่นสามารถจัดการพื้นที่สำคัญๆ เช่น สาธารณสุข การศึกษา และโครงสร้างพื้นฐานได้อย่างอิสระ องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และหน่วยงานท้องถิ่นอื่นๆ ได้รับอำนาจในการกำหนดนโยบายและจัดการงบประมาณสำหรับเขตอำนาจศาลของตน (Nagai et al., 2020) การปรับโครงสร้างครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความไม่มีประสิทธิภาพของการบริหารแบบรวมศูนย์และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นมากขึ้นในกระบวนการตัดสินใจ

อย่างไรก็ตาม กระบวนการกระจายอำนาจของประเทศไทยยังคงมีความท้าทาย แม้ว่าการปฏิรูปจะมีบทบาทสำคัญในการเพิ่มอำนาจให้กับรัฐบาลท้องถิ่น แต่ประเด็นต่างๆ เช่น การจัดสรรทรัพยากร การเสริมสร้างศักยภาพ และการพัฒนาผู้นำในท้องถิ่นยังต้องได้รับความสนใจเพิ่มเติม รัฐบาลท้องถิ่นหลายแห่งยังคงพึ่งพาเงินทุนจากรัฐบาลกลางอย่างมาก ซึ่งจำกัดความเป็นอิสระทางการเงินและความสามารถในการนำโซลูชันในท้องถิ่นไปใช้ให้เต็มที่ (Chardchawarn, 2020) ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลกลางยังคงมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายในท้องถิ่น ซึ่งทำให้บางคนโต้แย้งว่าการกระจายอำนาจที่แท้จริงยังไม่บรรลุผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ จำเป็นต้องมีการปฏิรูปเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มศักยภาพในท้องถิ่นและให้แน่ใจว่าการกระจายอำนาจมาพร้อมกับทรัพยากรและอำนาจที่จำเป็นเพื่อให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Boex, 2021)

2. การเพิ่มความเป็นอิสระทางการคลัง (Increased Fiscal Autonomy)

การเพิ่มอำนาจการคลังเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของการกระจายอำนาจที่มุ่งหวังให้จังหวัดต่างๆ สามารถควบคุมทรัพยากรทางการเงินได้มากขึ้น ทำให้สามารถจัดการงบประมาณได้อย่างอิสระจากเงินทุนของรัฐบาลกลาง เป้าหมายของการเพิ่มอำนาจการคลังคือการเพิ่มศักยภาพของรัฐบาลท้องถิ่นในการตอบสนองความต้องการในระดับภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้และจัดสรรทรัพยากรตามลำดับความสำคัญของท้องถิ่นได้ (Boex, 2021) รัฐบาลท้องถิ่นสามารถพัฒนากลยุทธ์ทางการเงินที่สะท้อนถึงสภาพเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคของตนได้ดีขึ้น โดยลดการพึ่งพาเงินโอนจากส่วนกลาง ซึ่งจะนำไปสู่การส่งมอบบริการสาธารณะและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ดีขึ้น

ความสำคัญของอำนาจการคลังสำหรับจังหวัดที่จัดการตนเองนั้นไม่สามารถพูดเกินจริงได้ รัฐบาลท้องถิ่นจำเป็นต้องมีความสามารถในการระดมและจัดการรายได้ของตนเองเนื่องจากจะทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงบประมาณและการใช้จ่ายตามความต้องการของชุมชน (Bahl & Bird, 2021) เมื่อจังหวัดสามารถควบคุมทรัพยากรทางการเงินของตนเองได้ รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายในพื้นที่ที่ต้องการความสนใจอย่างเร่งด่วน เช่น การศึกษา การดูแลสุขภาพ หรือโครงสร้างพื้นฐาน ความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณนี้ช่วยให้มั่นใจได้ว่าเงินจะถูกจัดสรรในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อประชากรในท้องถิ่นโดยตรง ซึ่งช่วยปรับปรุงทั้งประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ นอกจากนี้ ความเป็นอิสระทางการคลังยังส่งเสริมให้ประชาชนมีความไว้วางใจในการบริหารท้องถิ่นมากขึ้น เนื่องจากประชาชนมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนระบบที่เงินภาษีที่ตนจ่ายไปลงทุนซ้ำในโครงการพัฒนาท้องถิ่นอย่างโปร่งใสมากขึ้น (Blöchliger, 2020)

ในแง่ของทิศทาง รัฐบาลหลายแห่ง รวมถึงรัฐบาลของประเทศไทย ได้ดำเนินการปฏิรูปเพื่อเพิ่มสัดส่วนของรายได้จากภาษีแห่งชาติที่จัดสรรให้กับรัฐบาลท้องถิ่น การปฏิรูปเหล่านี้รวมถึงการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในการจัดเก็บภาษี และการนำภาษีท้องถิ่นและค่าบริการมาใช้ การปฏิรูปเหล่านี้ช่วยให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระทางการเงินในการจัดการกับความท้าทายเฉพาะภายในเขตอำนาจศาลของตน โดยช่วยให้จังหวัดต่างๆ สามารถสร้างกระแสรายได้ของตนเองได้ (Chardchawarn, 2020) ตัวอย่างเช่น รัฐบาลท้องถิ่นสามารถนำโซลูชันเฉพาะมาใช้เพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานหรือแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจไม่ใช่เรื่องสำคัญสำหรับรัฐบาลกลาง นอกจากนี้ การปฏิรูปเหล่านี้ยังส่งเสริมความเท่าเทียม เนื่องจากจังหวัดที่มี

ความสามารถในการสร้างรายได้สูงกว่าสามารถสนับสนุนความต้องการในการพัฒนาได้โดยไม่ทำให้งบประมาณกลางเป็นภาระมากเกินไป (Boex, 2021)

อย่างไรก็ตาม การนำระบบบริหารการเงินแบบอิสระมาใช้ให้ประสบความสำเร็จนั้น ขึ้นอยู่กับการเอาชนะความท้าทายหลายประการ อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งคือการทำให้นับได้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นมีความสามารถด้านการบริหารและเทคนิคในการจัดการการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ในหลายกรณี รัฐบาลท้องถิ่นอาจขาดความเชี่ยวชาญหรือกรอบสถาบันที่จำเป็นในการจัดเก็บรายได้และวางแผนงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ (Pike et al., 2020) นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงที่ระบบบริหารการเงินแบบอิสระอาจทำให้ความแตกต่างในระดับภูมิภาครุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากจังหวัดที่ร่ำรวยกว่าสามารถสร้างรายได้ได้มากกว่าจังหวัดที่ยากจนกว่าอย่างมาก เพื่อบรรเทาความเสี่ยงเหล่านี้ รัฐบาลต้องลงทุนในโครงการสร้างขีดความสามารถและสร้างกลไกในการกระจายรายได้อย่างเท่าเทียมกันในภูมิภาคต่างๆ เพื่อให้แน่ใจว่าจังหวัดทั้งหมดจะได้รับประโยชน์จากการกระจายอำนาจ (Blöchliger, 2020)

3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น (Strengthening Local Participation)

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการบริหารจัดการเป็นเป้าหมายหลักของความพยายามในการกระจายอำนาจ เนื่องจากมุ่งมั่นที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของพลเมืองและทำให้มั่นใจว่าการตัดสินใจของสาธารณะสะท้อนถึงความต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น เป้าหมายของความคิดริเริ่มเหล่านี้คือการสนับสนุนให้พลเมืองท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการมากขึ้นผ่านกลไกประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งและการปรึกษาหารือกับสาธารณะ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่พลเมืองสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผน การจัดทำงบประมาณ และการกำหนดนโยบาย จะทำให้รัฐบาลท้องถิ่นมีความโปร่งใส ตอบสนอง และรับผิดชอบมากขึ้น การมีส่วนร่วมของพลเมืองที่เพิ่มมากขึ้นนี้ยังช่วยเชื่อมต่อว่างระหว่างหน่วยงานท้องถิ่นและชุมชนที่ให้บริการ สร้างกระบวนการบริหารจัดการที่ครอบคลุมและเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น (Pike et al., 2020)

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นนั้นเน้นย้ำจากข้อเท็จจริงที่ว่าเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงมักจะรับผิดชอบต่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของตนมากกว่า เมื่อพลเมืองมีสิทธิโดยตรงในการเลือกตั้งตัวแทนท้องถิ่น พวกเขาก็มีแนวโน้มที่จะเรียกร้องให้เจ้าหน้าที่เหล่านี้รับผิดชอบต่อความคิดเห็นและนโยบายของตนมากขึ้น นอกจากนี้ การปฏิรูปการปกครอง

ท้องถิ่นมักให้ความสำคัญกับบทบาทของความคิดเห็นของประชาชนในการกำหนดนโยบายเพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจของรัฐบาลท้องถิ่นจะไม่แยกออกจากความต้องการและความคาดหวังของชุมชน ตัวอย่างเช่น ในประเทศไทย การปฏิรูปการกระจายอำนาจได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับการเพิ่มอำนาจให้กับสภาท้องถิ่นและให้แน่ใจว่าเสียงของประชาชนได้รับการรับฟังในการวางแผนและการตัดสินใจด้านงบประมาณ (Chardchawarn, 2020) การมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรงมากขึ้นทำให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถสร้างความสอดคล้องระหว่างนโยบายและลำดับความสำคัญในท้องถิ่นได้ดีขึ้น

ในแง่ของทิศทาง มีความพยายามหลายครั้งในการสร้างสถาบันการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นในการบริหาร เช่น การจัดตั้งการฟังความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่นและแพลตฟอร์มการมีส่วนร่วมของชุมชนได้กลายเป็นแนวทางปฏิบัติทั่วไปเพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการตัดสินใจ (Saito, 2021) แพลตฟอร์มเหล่านี้ให้พื้นที่อย่างเป็นทางการแก่ประชาชนในการแสดงความคิดเห็นในประเด็นสำคัญ เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บริการสาธารณะ และการจัดสรรงบประมาณ รัฐบาลท้องถิ่นกำลังนำมาตรการเหล่านี้มาใช้มากขึ้นเพื่อปรับปรุงการบริหารแบบประชาธิปไตยและเพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจด้านนโยบายสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ในบางจังหวัด การนำผู้ว่าราชการที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาและสภาท้องถิ่นที่เข้มแข็งขึ้นเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นได้รับการยกระดับขึ้นเพื่อปรับปรุงการปกครองและความรับผิดชอบ (Boex, 2021)

แม้จะมีความก้าวหน้าเหล่านี้ แต่ยังคงมีความท้าทายในการตระหนักถึงศักยภาพของการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นในการปกครองอย่างเต็มที่ ปัญหาต่างๆ เช่น มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อย การรับรู้ของสาธารณชนที่จำกัด และการเข้าถึงแพลตฟอร์มการมีส่วนร่วมที่ไม่เท่าเทียมกัน อาจทำให้การปฏิรูปเหล่านี้มีประสิทธิผลลดลงได้ (Poocharoen & Boossabong, 2023) นอกจากนี้ เพื่อให้การมีส่วนร่วมในท้องถิ่นมีความหมาย ประชาชนจะต้องได้รับอำนาจด้วยความรู้และทรัพยากรที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการตัดสินใจ จำเป็นต้องพยายามอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดการกับความท้าทายเหล่านี้และให้แน่ใจว่าไม่เพียงแต่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอเพื่อส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งอีกด้วย

4. การเสริมอำนาจผู้นำท้องถิ่น (Empowerment of Local Leadership)

การเพิ่มอำนาจให้ผู้นำท้องถิ่นเป็นเป้าหมายสำคัญในความพยายามกระจายอำนาจ โดยเน้นที่การเสริมสร้างความสามารถและอำนาจของผู้นำท้องถิ่นในการบริหารจัดการและพัฒนาจังหวัดของตนอย่างอิสระ เป้าหมายของความพยายามเหล่านี้คือการสร้างโครงสร้างการกำกับดูแลที่ผู้นำท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจและอิสระในการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการเสริมอำนาจให้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น โดยเฉพาะในบทบาทผู้บริหาร รัฐบาลมีเป้าหมายที่จะลดความล่าช้าของระบบราชการและการพึ่งพาหน่วยงานกลาง ทำให้ผู้นำสามารถดำเนินการได้ทันที่ตามความต้องการเฉพาะของเขตเลือกตั้งของตน แนวทางนี้ช่วยให้การปกครองท้องถิ่นปรับตัวได้ดีขึ้น ตอบสนองได้ดีขึ้น และเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในท้องถิ่นมากขึ้น (Boex, 2021)

ความสำคัญของการเสริมอำนาจให้ผู้นำท้องถิ่นนั้นชัดเจน โดยเฉพาะในจังหวัดที่จัดการตนเองและจัดการตนเอง ผู้นำท้องถิ่นที่มีความสามารถมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรับรองว่าความต้องการของชุมชนจะได้รับการตอบสนองอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพโดยไม่ต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานรัฐบาลกลางระดับสูง เมื่อผู้นำท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจ พวกเขาสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน การดูแลสุขภาพ และบริการสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้คุณภาพของการปกครองดีขึ้น (Chardchawarn, 2020) การเสริมอำนาจดังกล่าวยังส่งเสริมความรับผิดชอบ เนื่องจากผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับการเลือกตั้งต้องรับผิดชอบต่อประชาชนโดยตรง ซึ่งช่วยเสริมสร้างการปกครองแบบประชาธิปไตยในระดับรากหญ้า นอกจากนี้ ความสามารถในการใช้พลังอำนาจบริหารยังช่วยให้ผู้นำท้องถิ่นตอบสนองต่อวิกฤตและโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

แนวทางการปฏิรูปเหล่านี้ในประเทศไทยได้รับการพิสูจน์แล้วในเขตเมือง เช่น กรุงเทพมหานครและพัทยา ซึ่งผู้ว่าราชการที่ได้รับการเลือกตั้งมีอำนาจบริหารอย่างมาก ผู้นำเหล่านี้มีอำนาจมากขึ้นในการจัดทำงบประมาณ การกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจในการบริหาร ช่วยให้พวกเขาสามารถนำโซลูชันเฉพาะมาใช้กับความท้าทายในเมืองได้ เช่น การขนส่งมวลชน และการวางผังเมือง (Poocharoen & Boossabong, 2023) การปฏิรูปเหล่านี้ประสบความสำเร็จในการปรับปรุงการปกครองในท้องถิ่นและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง โดยให้ผู้นำท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการจังหวัดของตนได้โดยไม่ต้องมีการควบคุมดูแลอย่าง

ต่อเนื่องจากรัฐบาลกลาง อย่างไรก็ตาม การอภิปรายยังคงดำเนินต่อไปเกี่ยวกับการขยายรูปแบบนี้ไปยังจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศไทย เพื่อกระจายอำนาจให้มากขึ้น และส่งเสริมความเป็นผู้นำในท้องถิ่น

ในอนาคต การขยายอำนาจความเป็นผู้นำในท้องถิ่นไปยังจังหวัดต่างๆ มากขึ้นอาจให้ประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและภูมิภาคที่พัฒนาน้อยกว่า แม้ว่าพื้นที่ในเมืองจะมีการปรับปรุงการปกครองอย่างมากจากการเลือกตั้งผู้นำในท้องถิ่น แต่จังหวัดในชนบทจำนวนมากยังคงพึ่งพาเจ้าหน้าที่ที่แต่งตั้งจากส่วนกลางอย่างมาก ซึ่งจำกัดความสามารถในการดำเนินการอย่างอิสระ (Saito, 2021) การขยายการปฏิรูปการปกครองในท้องถิ่นให้รวมถึงบทบาทความเป็นผู้นำที่เป็นอิสระมากขึ้นในจังหวัดต่างๆ อาจช่วยให้มั่นใจได้ว่าภูมิภาคทั้งหมดไม่ใช่แค่ศูนย์กลางเมืองเท่านั้นที่จะได้รับประโยชน์จากการปกครองที่ตอบสนองและขับเคลื่อนโดยท้องถิ่นมากขึ้น การปฏิรูปดังกล่าวอาจต้องใช้ความพยายามในการสร้างขีดความสามารถ โดยให้แน่ใจว่าผู้นำในท้องถิ่นได้รับการฝึกอบรมและเตรียมพร้อมอย่างเพียงพอเพื่อรับมือกับความรับผิดชอบในการปกครองแบบอิสระ

5. การปฏิรูปการบริหารและสถาบัน (Administrative and Institutional Reform)

การปฏิรูปการบริหารและสถาบันในการปกครองท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญของการกระจายอำนาจ ซึ่งมุ่งเป้าไปที่การปรับโครงสร้างกรอบการบริหารท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและการประสานงานระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น เป้าหมายของการปฏิรูปเหล่านี้คือการสร้างโครงสร้างการบริหารที่คล่องตัวซึ่งสามารถจัดการความรับผิดชอบที่โอนมาจากรัฐบาลกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการลดชั้นของระบบราชการ การกำจัดบทบาทที่ซ้ำซ้อน และการทำให้แน่ใจว่าการบริหารท้องถิ่นมีเครื่องมือและความสามารถในการจัดการความรับผิดชอบใหม่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลมีเป้าหมายในการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารท้องถิ่นเพื่อให้บริการสาธารณะและการปกครองที่ดีขึ้นตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น (Boex, 2021) การปฏิรูปเหล่านี้มีความจำเป็นในการทำ ความพยายามในการกระจายอำนาจประสบความสำเร็จ เนื่องจากช่วยให้แน่ใจว่ารัฐบาลท้องถิ่นจะไม่ถูกรอบงำด้วยความรับผิดชอบที่มากับความเป็นอิสระที่มากขึ้น

ความสำคัญของการปฏิรูปเหล่านี้อยู่ที่ความจำเป็นในการมีกรอบการบริหารที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพในระดับท้องถิ่น การจัดการตนเองที่มีประสิทธิภาพต้องการมากกว่าแค่ความเป็นอิสระทางการเมืองเท่านั้น นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของสถาบันในท้องถิ่นใน

การจัดการทรัพยากร บังคับใช้กฎหมาย และให้บริการ (Bahl & Bird, 2021) การปรับกระบวนการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ลดความซ้ำซ้อนของบทบาท และให้แน่ใจว่าระบบราชการในท้องถิ่นมีความสามารถทางเทคนิคในการจัดการกิจการในท้องถิ่นเป็นประเด็นสำคัญของการปฏิรูปเหล่านี้ นอกจากนี้ รัฐบาลท้องถิ่นต้องสามารถประสานงานกับหน่วยงานกลางได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและลำดับความสำคัญของประเทศมีความสอดคล้องกัน ในขณะที่ยังคงตอบสนองความต้องการเฉพาะตัวของชุมชน การสร้างกรอบการบริหารในท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพช่วยส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างประชาชนและรัฐบาลโดยทำให้แน่ใจว่าบริการต่างๆ ได้รับการส่งมอบอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส (Chardchawarn, 2020)

ในแง่ของทิศทาง การปฏิรูปสถาบันมักมุ่งเน้นไปที่การแก้ไขกรอบกฎหมายเพื่อกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของรัฐบาลท้องถิ่นอย่างชัดเจน ความชัดเจนนี้จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและเพื่อให้แน่ใจว่ารัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่อย่างอิสระ การปฏิรูปกฎหมายยังแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ความเป็นอิสระทางการเงิน การมอบอำนาจการบริหาร และกลไกในการรับผิดชอบ (Saito, 2021) ตัวอย่างเช่น ในประเทศไทย การปฏิรูปกฎหมายถือเป็นส่วนสำคัญของความพยายามในการกระจายอำนาจ โดยรับรองว่ารัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจตามกฎหมายในการจัดการบริการสาธารณะ งบประมาณ และโครงการพัฒนา การปฏิรูปสถาบันเหล่านี้มักเสริมด้วยความคิดริเริ่มในการสร้างขีดความสามารถ เช่น โปรแกรมการฝึกอบรมสำหรับข้าราชการท้องถิ่นและการสร้างระบบสนับสนุนที่ให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและทรัพยากรแก่รัฐบาลท้องถิ่น (Poocharoen & Boossabong, 2023)

สุดท้าย การสร้างขีดความสามารถในการบริหารท้องถิ่นเป็นอีกแง่มุมที่สำคัญของการปฏิรูปสถาบัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่รัฐบาลท้องถิ่นให้จัดการกับความรับผิดชอบใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมอบเครื่องมือที่จำเป็นในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพให้กับพวกเขา ความคิดริเริ่มในการสร้างขีดความสามารถอาจมีตั้งแต่โปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพไปจนถึงการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและระบบการจัดการในระดับท้องถิ่น (Bahl & Bird, 2021) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารท้องถิ่นช่วยให้มั่นใจได้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นไม่เพียงแต่ได้รับความรับผิดชอบมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังได้รับการเตรียมพร้อมเพื่อจัดการอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย หากไม่มีความพยายามในการสร้างขีด

ความสามารถเหล่านี้ กระบวนการกระจายอำนาจอาจล้มเหลว เนื่องจากรัฐบาลท้องถิ่นอาจประสบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ใหม่และตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6. ความยั่งยืนและความเสมอภาคในการพัฒนาท้องถิ่น (Sustainability and Equity in Local Development)

ความยั่งยืนและความเสมอภาคในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นเป้าหมายหลักของการกระจายอำนาจ โดยเน้นที่การส่งเสริมการเติบโตที่สมดุลในขณะจัดการกับความแตกต่างในระดับภูมิภาคระหว่างเขตเมืองและเขตชนบท เป้าหมายของความพยายามเหล่านี้คือการเสริมอำนาจให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจจัดการตนเองในการดำเนินโครงการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจของชุมชน แนวทางเฉพาะพื้นที่นี้ช่วยให้สามารถปรับแต่งกลยุทธ์การพัฒนาให้เหมาะกับสภาพเฉพาะของแต่ละจังหวัดได้ ส่งเสริมผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและเกี่ยวข้องมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การผลักดันให้มีการตัดสินใจในระดับท้องถิ่นนี้จะต้องสมดุลกับความมุ่งมั่นในระดับชาติเพื่อให้แน่ใจว่าพื้นที่ด้อยพัฒนาได้รับทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อหลีกเลี่ยงช่องว่างที่กว้างขึ้นระหว่างจังหวัดที่ร่ำรวยและยากจน (Saito, 2021) หากไม่มีมาตรการดังกล่าว มีความเสี่ยงที่การกระจายอำนาจจะทำให้ความไม่เท่าเทียมกันรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากภูมิภาคที่ร่ำรวยสามารถใช้ประโยชน์จากอำนาจจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสำคัญของการส่งเสริมความยั่งยืนและความเสมอภาคผ่านการพัฒนาท้องถิ่นมีความสำคัญ เนื่องจากการกระจายอำนาจมอบโอกาสอันเป็นเอกลักษณ์ให้กับรัฐบาลท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ความไม่เท่าเทียมกันทางสังคม และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ การมีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรและออกแบบโปรแกรมการพัฒนาตามลำดับความสำคัญในท้องถิ่นทำให้จังหวัดสามารถมุ่งเน้นไปที่โครงการริเริ่มที่แก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่สุด เช่น เกษตรกรรมยั่งยืน พลังงานหมุนเวียน หรือโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม (Boex, 2021) ที่สำคัญ การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่นยังสอดคล้องกับเป้าหมายระดับโลก เช่น เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) ซึ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการดำเนินการในระดับท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาระดับโลก การทำให้แน่ใจว่าผลประโยชน์จากการพัฒนากระจายอย่างเท่าเทียมกันในแต่ละภูมิภาคเป็นกุญแจสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำและการทำให้แน่ใจว่าไม่มีชุมชนใดถูกทิ้งไว้ข้างหลังในกระบวนการปรับปรุงให้ทันสมัย

ในแง่ของทิศทาง รัฐบาลระดับจังหวัดได้รับการสนับสนุนมากขึ้นในการนำหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้ในกลยุทธ์ในท้องถิ่น ซึ่งรวมถึงการมุ่งมั่นไปที่โครงการที่สร้างสมดุล

ระหว่างการเดินทางเศรษฐกิจกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมและความเท่าเทียมทางสังคม การทำให้แน่ใจว่าผลกำไรในระยะสั้นจะไม่มาแลกกับความยั่งยืนในระยะยาว (Nagai et al., 2020) ตัวอย่างเช่น จังหวัดต่างๆ จำนวนมากกำลังดำเนินโครงการพลังงานสีเขียว ระบบการจัดการขยะ และโปรแกรมสวัสดิการสังคมที่ออกแบบมาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มที่ถูกละเลย ความคิดริเริ่มเหล่านี้มักรวมถึงความร่วมมือในท้องถิ่นกับองค์กรนอกภาครัฐ (NGO) และบริษัทเอกชน โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและความเชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น นโยบายระดับชาติมีบทบาทสำคัญในการทำให้แน่ใจว่าพื้นที่ด้อยพัฒนาจะไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง เนื่องจากการใช้โครงสร้างการปกครองที่เป็นอิสระมากขึ้น ในขณะที่รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการดำเนินตามวาระการพัฒนา รัฐบาลกลางจะต้องทำให้แน่ใจว่าความเหลื่อมล้ำทางความมั่งคั่งระหว่างภูมิภาคต่างๆ จะไม่ขยายกว้างขึ้น ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับมาตรการแจกจ่าย เช่น การโอนเงินที่มีเป้าหมายหรือการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานในภูมิภาคที่ยากจน เพื่อให้แน่ใจว่าภูมิภาคเหล่านี้มีทรัพยากรที่จำเป็นในการแสวงหาการพัฒนาที่ยั่งยืน (Bahl & Bird, 2021) ความสมดุลระหว่างการจัดการตนเองในท้องถิ่นและการกำกับดูแลระดับชาติมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการพัฒนาที่ครอบคลุมซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกภูมิภาคโดยไม่คำนึงถึงสถานะทางเศรษฐกิจของภูมิภาคนั้นๆ

7. ความท้าทายและการวิพากษ์วิจารณ์ (Challenges and Criticisms)

ความท้าทายและคำวิจารณ์เกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทการพัฒนาเช่นประเทศไทย เกี่ยวข้องกับปัญหาสำคัญหลายประการที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการกระจายอำนาจได้ ความกังวลหลักประการหนึ่งคือความสามารถของรัฐบาลท้องถิ่นในการจัดการความรับผิดชอบใหม่ของตน รัฐบาลท้องถิ่นหลายแห่งขาดความเชี่ยวชาญด้านการบริหาร ทรัพยากรทางการเงิน และโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในการบริหารอย่างอิสระอย่างมีประสิทธิภาพ (Boex, 2021) จุดอ่อนเหล่านี้ยังซับซ้อนยิ่งขึ้นด้วยความเสี่ยงของการทุจริตและความไม่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่น ซึ่งอาจขัดขวางการให้บริการสาธารณะและบั่นทอนความไว้วางใจในการปฏิรูป หากไม่มีการริเริ่มสร้างขีดความสามารถที่เหมาะสม เช่น การฝึกอบรมสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและการปรับปรุงระบบการปกครอง การกระจายอำนาจอาจไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ในการปรับปรุงการให้บริการในท้องถิ่นและความรับผิดชอบ (Chardchawarn, 2020) การแก้ไขช่องว่างด้านขีด

ความสามารถเหล่านี้ถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความยั่งยืนในระยะยาวของการปฏิรูปการกระจายอำนาจ

คำวิจารณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือความเสี่ยงของการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดที่ร่ำรวยและยากจน แม้ว่าในทางทฤษฎีแล้วการกระจายอำนาจจะช่วยให้ทุกภูมิภาคสามารถตอบสนองความต้องการในการพัฒนาของตนเองได้ แต่จังหวัดที่ร่ำรวยกว่ามักจะดึงดูดการลงทุน บุคลากรที่มีความสามารถ และทรัพยากรได้มากกว่า ซึ่งอาจขยายช่องว่างระหว่างภูมิภาคที่ร่ำรวยและยากจนได้ (Bahl & Bird, 2021) จังหวัดที่ยากจนกว่าอาจประสบปัญหาในการสร้างรายได้ในท้องถิ่นให้เพียงพอสำหรับโครงการพัฒนา ทำให้ต้องพึ่งพาเงินโอนจากรัฐบาลกลางมากขึ้น ความไม่เท่าเทียมกันดังกล่าวอาจทำให้ความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาครุนแรงขึ้นแทนที่จะลดลง ทำให้การปฏิรูปการกระจายอำนาจจำเป็นต้องมีกลไก เช่น การโอนงบประมาณเพื่อให้สมดุล เพื่อให้แน่ใจว่าทรัพยากรจะถูกระบายอย่างเท่าเทียมกันในทุกภูมิภาค (Saito, 2021)

นอกจากนี้ การต่อต้านจากหน่วยงานของรัฐบาลกลางยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ แม้จะมีกรอบกฎหมายและการปฏิรูปที่ส่งเสริมการกระจายอำนาจ แต่หน่วยงานของรัฐบาลกลางหลายแห่งก็ยังไม่เต็มใจที่จะสละอำนาจและทรัพยากรให้กับรัฐบาลท้องถิ่น การต่อต้านนี้สามารถนำไปสู่การดำเนินนโยบายการกระจายอำนาจที่ล่าช้าหรือไม่สม่ำเสมอ เนื่องจากหน่วยงานกลางอาจล่าช้าในการโอนความรับผิดชอบหรือยังคงใช้อิทธิพลเหนือการปกครองในท้องถิ่น (Chardchawarn, 2020) ความไม่เต็มใจของหน่วยงานกลางในการกระจายอำนาจนั้นบ่งชี้ให้เห็นถึงความไม่ไว้วางใจและความรับผิดชอบของท้องถิ่น และอาจนำไปสู่ความหงุดหงิดในระดับท้องถิ่นที่รัฐบาลไม่สามารถใช้อำนาจใหม่ของตนได้อย่างเต็มที่

เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ สิ่งสำคัญคือรัฐบาลกลางต้องสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถในท้องถิ่นและให้แน่ใจว่ารัฐบาลท้องถิ่นมีความพร้อมที่จะจัดการกับความรับผิดชอบใหม่ของตน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้การฝึกอบรม ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และเงินทุนที่เพียงพอเพื่อให้แน่ใจว่าฝ่ายบริหารในท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส นอกจากนี้ จะต้องมีมาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดกระบวนการกระจายอำนาจทำให้ความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาครุนแรงขึ้น เช่น การรับรองการโอนงบประมาณที่เท่าเทียมกันและการตอบสนองความต้องการเฉพาะของจังหวัดที่ด้อยพัฒนา ในที่สุด รัฐบาลกลางจะต้องสนับสนุนการปฏิรูปการกระจายอำนาจอย่างแข็งขันและทำงาน

SELF-GOVERNING PROVISE
Thai Local Government Reform

- SELF-GOVERNING POWER**
 - LOCAL GOVERNMENT STRUCTURE
 - LOCAL GOVERNMENT
- DECENTRALIZATION OF POWER**
 - THAI
- LOCAL FISCAL AUTONOMY**
 - THAI
- STRENGTHENING LOCAL AUTONOMY**
 - THAI
- STRENGTHENING LOCAL AUTONOMY**
 - THAI
- EMPOWERING LOCAL GOVERNMENT**
 - THAI
- EMPOWERMENT & LOCAL REFORM**
 - THAI
- SUSTAINABILITY & INSTITUTIONAL DEVELOPMENT**
 - THAI
- SUSTAINABLE & LOCAL DEVELOPMENT**
 - THAI
- CHALLENGES & CRITICISMS**
 - THAI
- LOCAL ECONOMIC**
 - THAI
- STRENGTHENING LOCAL AUTONOMY**
 - THAI
- STRENGTHENING LOCAL AUTONOMY**
 - THAI
- STRENGTHENING LOCAL AUTONOMY**
 - THAI

สรุป

ทิศทางการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นของไทยในการสร้างจังหวัดจัดการตนเองมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มอำนาจปกครองท้องถิ่น เสริมสร้างความเป็นอิสระทางการเงิน และปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครอง แม้ว่าการปฏิรูปเหล่านี้จะถูกรับทราบดีว่ามีความสำคัญต่อการทำให้รัฐบาลตอบสนองและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในระดับท้องถิ่น แต่การปฏิรูปเหล่านี้ก็เผชิญกับความท้าทายในแง่ของการรับรองการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและการสร้างศักยภาพในการบริหารท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบการจัดการตนเองแบบกระจายอำนาจมากขึ้นแสดงถึงความมุ่งมั่นในระยะยาวในการปรับเปลี่ยนการทำงานของ การปกครองในประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

การสร้างขีดความสามารถสำหรับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น: เพื่อให้แน่ใจว่าจังหวัดที่จัดการตนเองจะประสบความสำเร็จ ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารและการเงินของรัฐบาลท้องถิ่น ซึ่งสามารถทำได้ผ่านโครงการฝึกอบรมที่ครอบคลุมสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่เน้นที่การกำกับดูแล การจัดทำงบประมาณ และการให้บริการสาธารณะ นอกจากนี้ การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลเพื่อสนับสนุนประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการบริหารจะช่วยให้รัฐบาลท้องถิ่นสามารถจัดการความรับผิดชอบของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดความเสี่ยงจากการทุจริต (Chardchawarn, 2020)

ความเสมอภาคในการกระจายงบประมาณ: ในขณะที่การกระจายอำนาจมีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มความเป็นอิสระทางการคลัง สิ่งสำคัญคือการใช้กลไกที่ป้องกันการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างจังหวัดที่ร่ำรวยและยากจน รัฐบาลควรใช้ระบบการโอนงบประมาณที่เท่าเทียมกันเพื่อให้แน่ใจว่าพื้นที่ด้อยพัฒนาสามารถเข้าถึงทรัพยากรที่เพียงพอ ช่วยให้พื้นที่เหล่านี้สามารถดำเนินการริเริ่มการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้โดยไม่ต้องพึ่งพาการสร้างรายได้ในท้องถิ่นเพียงอย่างเดียว (Bahl & Bird, 2021)

การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน: รัฐบาลท้องถิ่นควรขยายแพลตฟอร์มสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การฟังความคิดเห็นของประชาชนและการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความโปร่งใส สร้างความไว้วางใจของประชาชน และทำให้แน่ใจว่านโยบายในท้องถิ่นสะท้อนถึงความต้องการของประชาชน ควรมีการพยายามเป็นพิเศษเพื่อให้กลุ่มที่ถูกกลืนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้แน่ใจว่ามีการกำกับดูแลที่ครอบคลุม (Poocharoen & Boossabong, 2023)

การประสานงานระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่น: เพื่อจัดการกับการต่อต้านที่อาจเกิดขึ้นจากหน่วยงานกลาง การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ การกำหนดแนวทางที่ชัดเจนซึ่งกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของทั้งสองฝ่ายสามารถช่วยลดความขัดแย้งและทำให้การปฏิรูปการกระจายอำนาจดำเนินไปได้อย่างราบรื่นยิ่งขึ้น (Saito, 2021)

ข้อเสนอในการนำไปสู่การวิจัย

ผลกระทบของอำนาจจัดการตนเองทางการคลังต่อความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาค: การวิจัยในอนาคตควรตรวจสอบผลกระทบในระยะยาวของการกระจายอำนาจทางการคลังต่อความไม่เท่าเทียมกันในภูมิภาคในประเทศไทย ซึ่งอาจรวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีอิสระทางการคลังสูงกับจังหวัดที่มีทรัพยากรจำกัด เพื่อทำความเข้าใจว่าการกระจายอำนาจมีส่วนสนับสนุนหรือบรรเทาความไม่เท่าเทียมทางเศรษฐกิจหรือไม่ (Bahl & Bird, 2021)

กลยุทธ์ในการสร้างขีดความสามารถที่มีประสิทธิภาพ: จำเป็นต้องมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดในการสร้างขีดความสามารถในการบริหารท้องถิ่นในระบบการปกครองแบบกระจายอำนาจ การวิจัยนี้ควรเน้นที่การระบุโมเดลที่ประสบความสำเร็จจากประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคกำลังพัฒนา และปรับให้เข้ากับบริบทของไทย (Boex, 2021)

ผลลัพธ์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนและการกำกับดูแล: ควรทำการวิจัยเพิ่มเติมเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนที่เพิ่มขึ้นและประสิทธิภาพของการปกครองในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาอาจเน้นที่บทบาทของกลไกการมีส่วนร่วม เช่น การฟังความคิดเห็นของประชาชนและแพลตฟอร์มดิจิทัล ในการปรับปรุงการให้บริการและการดำเนินนโยบายในระดับท้องถิ่น (Saito, 2021)

การต่อต้านการกระจายอำนาจ: การวิเคราะห์ความต้านทานจากหน่วยงานรัฐบาลกลางเป็นอีกประเด็นสำคัญในการศึกษา การวิจัยควรเน้นไปที่การทำความเข้าใจปัจจัยที่นำไปสู่ความไม่เต็มใจที่จะยอมสละอำนาจ และวิธีการเอาชนะอุปสรรคดังกล่าว โดยเรียนรู้บทเรียนจากประเทศอื่นๆ ที่สามารถผ่านพ้นความท้าทายเหล่านี้มาได้สำเร็จ (Chardchawarn, 2020)

เอกสารอ้างอิง

Bahl, R., & Bird, R. (2021). Fiscal decentralization and local governance: A global perspective. *World Bank Economic Review*, 35(1), 1-20.
<https://doi.org/10.1093/wber/lhab005>

- Blöchliger, H. (2020). Fiscal federalism and decentralization in a globalized world. *Journal of Public Finance and Management*, 40(3), 157-176. <https://doi.org/10.1080/02751144.2020.1704962>
- Boex, J. (2021). Decentralizing Governance for Development: A Global Perspective on Fiscal Autonomy. *Urban Institute*. <https://doi.org/10.1037/urb0010009>
- Chardchawarn, S. (2020). Decentralization and local government reforms in Thailand. *Journal of Southeast Asian Studies*, 51(2), 120-145. <https://doi.org/10.1017/s0022463419000653>
- Institute of Developing Economies. (2020). Local government reform in Thailand: A comparative perspective. Joint Research Program Series. Retrieved 2024 August 13 from <https://www.ide.go.jp/English/Publish/Reports/Joint/2020.html>
- McInnes Cooper. (2023). *The Emerging Shape of Indigenous Self-Government*. Retrieved 2024 August 13 from www.mcinnescooper.com.
- Nagai, F., Funatsu, T., & Kagoya, K. (2020). Decentralization and Local Government Reforms in Thailand. *Institute of Developing Economies*.
- Nagai, F., Funatsu, T., & Kagoya, K. (2020). Decentralization in Thailand: Issues and Challenges in Local Governance. *Institute of Developing Economies*.
- Nelson, M. H. (2020). Local government reform and democratization in Thailand: A historical analysis. *Center for the Study of Thai Politics and Democracy*, King Prajadhipok's Institute.
- OECD. (2024). *Carbon-Free Island JEJU by 2030 - Observatory of Public Sector Innovation*. Retrieved from oecd-opsi.org.
- Pike, A., Rodríguez-Pose, A., & Tomaney, J. (2020). Local and regional development: Institutions, politics, and place. *Regional Studies*, 54(3), 334-345. <https://doi.org/10.1080/00343404.2019.1681968>

- Poocharoen, O., & Boossabong, P. (2023). Policy analysis in Thai local governments: Decentralization and challenges. In *Policy Analysis in Thailand* (pp. 67-87). Bristol University Press. <https://doi.org/10.46692/9781447367109.006>
- Saito, F. (2021). Decentralization and Local Governance Reforms: Comparative Analysis in Southeast Asia. *Journal of Public Administration and Governance*, 11(2), 45-67. <https://doi.org/10.5296/jpag.v11i2.18473>
- Saito, F. (2021). Decentralization and Local Governance Reforms: Comparative Analysis in Southeast Asia. *Journal of Public Administration and Governance*, 11(2), 45-67. <https://doi.org/10.5296/jpag.v11i2.18473>
- WPSA. (2022). *Understanding Self-Government: A Typology of Territorial Autonomy*. Retrieved from www.wpsanet.org.

การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางรัฐประศาสนศาสตร์*

PARADIGM SHIFT IN PUBLIC ADMINISTRATION

สัญญา เคนาภูมิ¹ และ ศุภชัย คล่องขยัน²

Sanya Kenaphoom¹ and Supphachai Klongkhayan²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

²บริษัท เดอะฮิลล์เขาค้อจำกัด

²The Hill Khao Kho Company Limited, Thailand

Corresponding Author's Email: sup_ax@hotmail.com

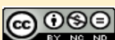
วันที่รับบทความ : 12 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 8 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2567

Received 19 October 2024; Revised 8 December 2024; Accepted 15 December 2024

บทคัดย่อ

การทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในรัฐประศาสนศาสตร์ถือเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติสามารถปรับตัวให้เข้ากับความท้าทายที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล ความยั่งยืน และธรรมาภิบาลระดับโลก ส่งผลให้บริการสาธารณะมีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้มีรูปแบบการกำกับดูแลที่สร้างสรรค์และครอบคลุมซึ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ความเท่าเทียม และความยืดหยุ่นของพลเมืองเมื่อเผชิญกับความต้องการของสังคมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในรัฐประศาสนศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ครั้งต่อไปในการบริหารราชการแผ่นดินจะเกิดจากความซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้นของความท้าทายระดับโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความจำเป็นของระบบการกำกับดูแลที่ปรับเปลี่ยนได้ ครอบคลุม และยั่งยืนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงจากระบบที่มีลำดับชั้นและผูกติดกับ

Citation:

* สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน. (2567). การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางรัฐประศาสนศาสตร์. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 22-45.

Sanya Kenaphoom and Supphachai Klongkhayan. (2024). Paradigm Shift in Public Administration. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 22-45.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.19>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

กฎเกณฑ์ไปสู่รูปแบบการกำกับดูแลที่ร่วมมือกันมากขึ้น มีเครือข่ายมากขึ้น และขับเคลื่อนโดยประชาชน โดยเทคโนโลยีและข้อมูลมีบทบาทสำคัญในการกำหนดอนาคตของบริการสาธารณะ ดังนั้นโดยสรุปแล้ว การวิเคราะห์นี้เน้นย้ำถึงผลกระทบอันลึกซึ้งของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและความซับซ้อนระดับโลกต่ออนาคตของการบริหารราชการแผ่นดิน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การบริหารที่มีความยืดหยุ่น ครอบคลุม และขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมากขึ้น ผลการวิจัยเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่สถาบันของรัฐจะต้องเปลี่ยนจากลำดับชั้นแบบดั้งเดิมไปสู่รูปแบบการทำงานร่วมกันที่เน้นที่ประชาชน เพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์, รัฐประศาสนศาสตร์

Abstract

Understanding the paradigm shift in public administration is critical because it enables policymakers and practitioners to adapt to emerging challenges such as digitalization, sustainability, and global governance, resulting in more effective and responsive public services. It also encourages innovative and inclusive governance models that prioritize citizen engagement, equity, and resilience in the face of complex, ever-changing societal demands. This paper aims to analyze the Paradigm Shift in Public Administration. The results found that the next paradigm shift in public administration will be fueled by the growing complexity of global challenges, technological advancements, and the need for more adaptable, inclusive, and sustainable governance systems. This transformation reflects a shift from hierarchical, rule-bound systems to more collaborative, networked, and citizen-driven governance models, with technology and data playing a critical role in shaping the future of public services. In conclusion, this analysis highlights the profound impact of technological advancements and global complexities on the future of public administration, resulting in a shift toward more flexible, inclusive, and data-driven governance. The findings emphasize the need for public institutions to

transition from traditional hierarchies to collaborative, citizen-focused models in order to effectively address emerging challenges.

Keywords: Paradigm Shift, Public Administration

บทนำ

ภูมิหลังของกรอบแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์นั้นถูกกำหนดโดยการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในทฤษฎีการบริหารในช่วงเวลาต่างๆ ซึ่งตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของสังคมและบริบทระดับโลก ในอดีตนั้น รูปแบบการบริหารราชการแบบเวเบอร์นั้นครอบงำรัฐประศาสนศาสตร์ โดยเน้นที่ลำดับชั้น กฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ และโครงสร้างที่เข้มงวดเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เมื่อสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น โมเดลดั้งเดิมนี้ก็เผชิญกับข้อจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น โลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และความรับผิดชอบต่อสาธารณะ (Osborne, 2020) ส่งผลให้ความพยายามปฏิรูปเริ่มต้นรัฐประศาสนศาสตร์ไปสู่กรอบงานที่ยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้มากขึ้น

ในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 การบริหารจัดการสาธารณะรูปแบบใหม่ (NPM) ถือกำเนิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในกรอบแนวคิดรัฐประศาสนศาสตร์ โดยเน้นที่การปฏิรูปที่ขับเคลื่อนโดยตลาด การแปรรูป และประสิทธิภาพ NPM ได้รับแรงบันดาลใจจากแนวทางปฏิบัติของภาคเอกชน ซึ่งมุ่งเป้าไปที่การกระจายอำนาจการตัดสินใจและปรับปรุงการตอบสนองของสถาบันสาธารณะต่อความต้องการของประชาชน อย่างไรก็ตาม แม้จะมีผลกระทบ NPM ก็เผชิญกับคำวิจารณ์ว่าให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพมากกว่าค่านิยมและความเท่าเทียมในระบอบประชาธิปไตย (Pollitt, 2021) ส่งผลให้มีการเรียกร้องให้ปฏิรูปเพิ่มเติมที่ไม่เพียงแต่เน้นที่ประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการรวมเอาความครอบคลุม ความยั่งยืน และความโปร่งใสในแนวทางการกำกับดูแลด้วย

เมื่อไม่นานมานี้ มีแนวคิดใหม่เกิดขึ้น ซึ่งมักเรียกว่าการกำกับดูแลแบบเครือข่ายหรือการกำกับดูแลแบบร่วมมือกัน ซึ่งเน้นที่ความสัมพันธ์ในแนวนอน ความร่วมมือระหว่างภาคส่วน และการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวทางนี้สะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ที่เพิ่มขึ้นว่ารัฐประศาสนศาสตร์ในปัจจุบันต้องพร้อมที่จะจัดการกับปัญหาที่ซับซ้อนและข้ามพรมแดน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตสาธารณสุข และการหยุดชะงักทางเทคโนโลยี การผสมผสานเทคโนโลยีและการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลยังมีบทบาทสำคัญในการกำหนดรูปแบบการ

กำกับดูแลแบบใหม่นี้ อำนวยความสะดวกในการปรับนโยบายแบบเรียลไทม์และการกำกับดูแลแบบมีส่วนร่วมและครอบคลุม (Meuleman, 2023) การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่รัฐประศาสนศาสตร์จะต้องพัฒนาจากรูปแบบลำดับชั้นแบบเดิมไปสู่ระบบที่ปรับตัวได้และยืดหยุ่นมากขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ในรัฐประศาสนศาสตร์อยู่ที่ การทำความเข้าใจว่าโครงสร้างการบริหารสามารถพัฒนาไปอย่างไรเพื่อรับมือกับความท้าทายในปัจจุบัน ภูมิทัศน์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีลักษณะเด่นคือความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิกฤตสิ่งแวดล้อม และความไม่เท่าเทียมทางสังคม เรียกร้องให้รัฐประศาสนศาสตร์ปรับตัวให้เข้ากับความซับซ้อนใหม่ๆ นักวิชาการและผู้ปฏิบัติได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การบริหารแบบร่วมมือและแบบเครือข่าย ซึ่งนำเสนอแนวทางที่ยืดหยุ่นและมีส่วนร่วมมากขึ้นในการแก้ไขปัญหาทั่วโลก (Ansell & Gash, 2020) ยิ่งไปกว่านั้น การศึกษาการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายและผู้บริหารสาธารณะคาดการณ์และตอบสนองต่อวิกฤตในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มั่นใจได้ว่าโครงสร้างการบริหารยังคงมีความยืดหยุ่นและตอบสนองได้ การระบาดของ COVID-19 เน้นย้ำถึงข้อจำกัดของระบบราชการแบบดั้งเดิมในการจัดการกับความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และครอบคลุมหลายภาคส่วน การวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ช่วยให้เข้าใจดีขึ้นว่าเทคโนโลยีดิจิทัล การวิเคราะห์ข้อมูล และความร่วมมือระหว่างภาคส่วนสามารถเพิ่มศักยภาพของฝ่ายบริหารสาธารณะในการจัดการกับวิกฤตดังกล่าวได้อย่างไร (Peters & Pierre, 2022) ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้มีส่วนช่วยในการกำหนดรูปแบบการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพปรับตัวได้ และครอบคลุมมากขึ้น สุดท้าย การตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์เน้นย้ำถึงความสำคัญของการรวมเอาทุกคนและความยั่งยืนในธรรมาภิบาล การเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบที่เน้นพลเมืองเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารสาธารณะต้องมุ่งเน้นไปที่ความเสมอภาค ความรับผิดชอบ และความยืดหยุ่นในระยะยาวของระบบการกำกับดูแล โดยการศึกษาการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ นักวิชาการมีส่วนสนับสนุนในการพัฒนารูปแบบการกำกับดูแลที่ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังรักษาค่านิยมประชาธิปไตยและความยุติธรรมทางสังคมอีกด้วย เพื่อให้แน่ใจว่าโครงสร้างการกำกับดูแลในอนาคตจะสอดคล้องกับความต้องการของประชากรที่หลากหลายและความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Meuleman, 2023)

บทวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ทางรัฐประศาสนศาสตร์

การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในรัฐประศาสนศาสตร์หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานในทฤษฎี แนวปฏิบัติ และแนวทางที่ใช้ในการกำกับดูแลและจัดการสถาบันภาคสาธารณะ การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และสะท้อนถึงลำดับความสำคัญและความท้าทายที่เปลี่ยนแปลงไป แนวคิดของ "สถานการณ์ต่อไป" ในการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในรัฐประศาสนศาสตร์แสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของการเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่จะกำหนดวิธีการดำเนินงานและการให้บริการของรัฐบาล ด้านล่างนี้คือแนวคิดและแนวโน้มสำคัญที่อาจบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ครั้งต่อไปในรัฐประศาสนศาสตร์

1. จากระบบราชการแบบดั้งเดิมสู่การกำกับดูแลเครือข่าย (From Traditional Bureaucracy to Network Governance)

การเปลี่ยนแปลงจากระบบราชการแบบดั้งเดิมไปสู่การกำกับดูแลแบบเครือข่ายถือเป็นวิวัฒนาการที่สำคัญในทฤษฎีและการปฏิบัติของรัฐบาลประศาสนศาสตร์ ในกรอบแนวคิดเก่า รัฐประศาสนศาสตร์มีพื้นฐานมาจากกรุปแบบรัฐประศาสนศาสตร์แบบเวเบอร์ ซึ่งเน้นที่โครงสร้างลำดับชั้น กฎเกณฑ์อย่างเป็นทางการ และการแบ่งงานอย่างชัดเจน (เวเบอร์, 1947) รูปแบบนี้ดำเนินการภายใต้สมมติฐานที่ว่ากฎเกณฑ์และขั้นตอนที่เข้มงวดจะช่วยให้มั่นใจได้ถึงประสิทธิภาพ ความสามารถในการคาดเดา และความยุติธรรมในการจัดหาบริการสาธารณะ ระบบราชการทำงานโดยมีลำดับชั้นการบังคับบัญชาที่ชัดเจน โดยที่การตัดสินใจรวมศูนย์ และบทบาทต่างๆ ถูกกำหนดโดยคำอธิบายงานที่เข้มงวด (Osborne, 2020) แม้ว่าระบบนี้จะทำให้รัฐบาลสามารถควบคุมและกำหนดมาตรฐานได้ แต่ระบบนี้ก็กลับประสบปัญหาในการตอบสนองต่อความท้าทายทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงและซับซ้อน

ข้อจำกัดของรูปแบบรัฐประศาสนศาสตร์แบบเดิมนั้นชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อเผชิญกับภาวะโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น สำหรับการบริหารที่ตอบสนองความต้องการมากขึ้น โครงสร้างลำดับชั้นและโครงสร้างที่เข้มงวดของระบบราชการขัดขวางความยืดหยุ่นและความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องจัดการกับปัญหาข้ามภาคส่วน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตสาธารณสุข และความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ (Peters & Pierre, 2022) ส่งผลให้นักวิชาการและผู้ปฏิบัติเริ่มสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงไปสู่การกำกับดูแลเครือข่าย ซึ่งส่งเสริมการกระจายอำนาจ ความ

ร่วมมือ และความยืดหยุ่น แนวคิดใหม่นี้ตระหนักว่าความท้าทายที่รัฐบาลในปัจจุบันเผชิญมักต้องการความพยายามร่วมกันจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย รวมถึงบริษัทในภาคเอกชน องค์กรนอกภาครัฐ (NGO) และกลุ่มประชาสังคม (Ansell & Gash, 2020)

ในแนวคิดใหม่ของการกำกับดูแลเครือข่าย กระบวนการตัดสินใจไม่ได้กระจุกตัวอยู่ในหน่วยงานของรัฐเพียงแห่งเดียวอีกต่อไป แต่จะกระจายไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ อีกด้วย โมเดลนี้เน้นที่การเป็นหุ้นส่วนและการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาล หน่วยงานเอกชน และประชาชน เพื่อร่วมกันสร้างนโยบายและให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การกำกับดูแลเครือข่ายช่วยให้ตอบสนองต่อปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างยืดหยุ่นและปรับเปลี่ยนได้มากขึ้น เนื่องจากบูรณาการมุมมองและทรัพยากรที่หลากหลาย แนวทางนี้ทำให้รัฐบาลสามารถใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญของหลายภาคส่วน ส่งเสริมนวัตกรรม และทำให้แน่ใจว่าบริการสาธารณะตอบสนองต่อความท้าทายในระดับท้องถิ่นและระดับโลกได้ดีขึ้น (Meuleman, 2023)

ยิ่งไปกว่านั้น การกำกับดูแลเครือข่ายจะเปลี่ยนโฟกัสจากการบริหารตามกฎหมายที่เข้มงวดไปสู่แนวทางที่สัมพันธ์กันและร่วมมือกันมากขึ้น แทนที่จะยึดตามรูปแบบการควบคุมจากบนลงล่าง การกำกับดูแลเครือข่ายส่งเสริมการโต้ตอบในแนวนอนระหว่างผู้มีส่วนร่วมต่างๆ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีส่วนสนับสนุนในการตัดสินใจและการดำเนินนโยบาย โครงสร้างนี้ทำให้ฝ่ายบริหารสาธารณะปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความต้องการของโลกาภิวัตน์ได้ง่ายขึ้น ลักษณะการร่วมมือกันของรูปแบบการกำกับดูแลนี้ยังส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่มากขึ้น เนื่องจากการตัดสินใจจะเกิดขึ้นร่วมกันโดยมีข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างขึ้น (Pollitt, 2021) ในขณะที่ฝ่ายบริหารสาธารณะยังคงพัฒนาต่อไป การเปลี่ยนแปลงจากระบบราชการแบบดั้งเดิมไปสู่การกำกับดูแลเครือข่ายเน้นย้ำถึงความสำคัญของความยืดหยุ่น ความครอบคลุม และความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการกำกับดูแลร่วมสมัย

2. การเปลี่ยนจากรัฐบาลเป็นการปกครอง (Shift from Government to Governance)

การเปลี่ยนแปลงจากรัฐบาลไปสู่การปกครองเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในแนวคิดและการปฏิบัติของรัฐประศาสนศาสตร์ ในกรอบแนวคิดเก่า รัฐบาลถูกมองว่าเป็นผู้มีบทบาทหลักในการส่งมอบสินค้าและบริการสาธารณะ โดยใช้แนวทางจากบนลงล่างและรวมอำนาจ รัฐมีอำนาจผูกขาดในการกำหนดนโยบายและการดำเนินการเกือบทั้งหมด โดยมีส่วนร่วมเพียง

เล็กน้อยจากผู้มีบทบาทภายนอก (Rhodes, 1997) มุมมองแบบดั้งเดิมนี้นั้นที่สถาบันของรัฐบาลอย่างเป็นทางการและกรอบทางกฎหมายในฐานะกลไกหลักในการแก้ปัญหาสังคมสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดที่ว่ารัฐบาลมีอำนาจและทรัพยากรในการตอบสนองความต้องการของประชาชนผ่านทางหน่วยงานต่างๆ

อย่างไรก็ตาม เมื่อความท้าทายทางสังคมมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันมากขึ้น ข้อจำกัดของรูปแบบที่เน้นรัฐบาลเป็นศูนย์กลางก็ชัดเจนขึ้น โลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้นสำหรับบริการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองความต้องการได้เปิดเผยถึงความไม่มีประสิทธิภาพของการพึ่งพาสถาบันของรัฐเพียงอย่างเดียว ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงไปสู่แนวคิดการบริหารงานในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งรวมถึงกลุ่มผู้มีส่วนร่วมที่หลากหลายมากขึ้น เช่น องค์กรระหว่างประเทศ บริษัทเอกชน องค์กรนอกภาครัฐ (NGO) และภาคประชาสังคม (Peters & Pierre, 2020) การเปลี่ยนแปลงนี้ตระหนักดีว่ารัฐเพียงลำพังไม่สามารถแก้ไขปัญหาหลายแง่มุมที่สังคมเผชิญอยู่ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิกฤตด้านสุขภาพ และความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจได้

ในแนวคิดใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ การบริหารงานภาครัฐมีลักษณะเด่นคือการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่ายทั้งในการกำหนดและดำเนินนโยบาย การบริหารงานภาครัฐเน้นที่ความร่วมมือและหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมเพื่อร่วมกันผลิตมูลค่าสาธารณะ (Osborne, 2020) การเปลี่ยนแปลงนี้ยังนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (PPP) และการจ้างเหมาช่วง ซึ่งหน่วยงานที่ไม่ใช่ภาครัฐจะรับบทบาทที่รัฐถือครองมาโดยตลอด เช่น การให้บริการ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และแม้แต่หน้าที่ในการกำกับดูแล ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้สามารถรวบรวมทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และนวัตกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงไปสู่การปกครองแบบหลังระบอบราชการยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของค่านิยม โดยให้ความสำคัญกับความยืดหยุ่น ความสามารถในการปรับตัว และการตอบสนองมากกว่าระบบแบบยึดตามกฎเกณฑ์ที่เข้มงวดของรูปแบบการปกครองแบบดั้งเดิม การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ระบบการปกครองมีความคล่องตัวมากขึ้นและพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในภูมิทัศน์โลกได้ดีขึ้น (Bevir, 2021) การรวมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายรายเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยการตัดสินใจได้รับอิทธิพลไม่เพียงจากหน่วยงานของรัฐเท่านั้น แต่ยังมาจากภาคส่วนต่างๆ ของสังคมอีกด้วย การ

เปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์นี้เน้นย้ำถึงบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปของรัฐ ซึ่งทำหน้าที่เป็น
ผู้สนับสนุนและผู้ประสานงานในเครือข่ายการปกครองที่กว้างขึ้นมากขึ้น แทนที่จะเป็นผู้จัดหา
สินค้าและบริการสาธารณะเพียงผู้เดียว

3.การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (Digital Transformation and E-Government)

วิวัฒนาการจากกระบวนการบริหารแบบดั้งเดิมไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและ
รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในรัฐ
ประศาสนศาสตร์ ในกระบวนการทัศน์เก่า รัฐประศาสนศาสตร์มีลักษณะเฉพาะคือกระบวนการที่
ต้องใช้แรงงานจำนวนมากซึ่งต้องพึ่งพาเอกสาร การบันทึกด้วยมือ และการโต้ตอบแบบพบหน้า
กันระหว่างประชาชนกับหน่วยงานของรัฐ กระบวนการเหล่านี้มักจะช้า ไม่มีประสิทธิภาพ และ
มีแนวโน้มเกิดข้อผิดพลาด ทำให้การให้บริการสาธารณะยุ่งยากและน่าหงุดหงิดสำหรับ
ประชาชน (Dunleavy, 2020) การพึ่งพาเอกสารจริงยังจำกัดความสามารถของรัฐบาลในการ
ปรับขนาดการดำเนินงานหรือปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง
อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ ความโปร่งใสและความรับผิดชอบมักถูกละเลยเนื่องจากลักษณะ
ราชการของการบันทึกและการเผยแพร่ข้อมูล

ในทางตรงกันข้าม กระบวนการทัศน์ใหม่ของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลและรัฐบาล
อิเล็กทรอนิกส์ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงกระบวนการรัฐประศาสนศาสตร์
ปรับปรุงการให้บริการ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของพลเมือง รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์หมายถึงการ
ใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อให้บริการสาธารณะออนไลน์ ลดความจำเป็นในการโต้ตอบและ
เอกสารแบบพบหน้ากัน การเปลี่ยนแปลงนี้รวมถึงการผสมรวมปัญญาประดิษฐ์ (AI) การ
วิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) เพื่ออำนวยความสะดวกในการ
ตัดสินใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Meijer & Bolívar, 2021) ตัวอย่างเช่น
ระบบที่ขับเคลื่อนด้วย AI สามารถทำให้การทำงานด้านการบริหารงานประจำวันเป็นแบบ
อัตโนมัติ ทำให้พนักงานของรัฐมีอิสระในการมุ่งเน้นไปที่ปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น ข้อมูลขนาดใหญ่
ช่วยให้ผู้ดูแลระบบสาธารณะสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากแบบเรียลไทม์ ส่งผลให้
ตัดสินใจนโยบายและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การเพิ่มขึ้นของเทคโนโลยีบล็อกเชนยังนำมาซึ่งโอกาสใหม่ๆ ในการเพิ่มความโปร่งใส
และความรับผิดชอบในการบริหารงานสาธารณะ ลักษณะการกระจายอำนาจของบล็อกเชนทำ

ให้สามารถเก็บบันทึกได้อย่างปลอดภัยและโปร่งใส ลดโอกาสที่อาจเกิดการทุจริตหรือการจัดการข้อมูล นอกจากนี้ นวัตกรรมต่างๆ เช่น เมืองอัจฉริยะกำลังใช้ประโยชน์จากอุปกรณ์ IoT เพื่อปรับปรุงการกำกับดูแลเมืองโดยการตรวจสอบและจัดการโครงสร้างพื้นฐาน การใช้พลังงาน และการขนส่งแบบเรียลไทม์ (Janssen et al., 2020) การพัฒนาเหล่านี้กำลังกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลและประชาชนใหม่ด้วยการทำให้บริการสาธารณะเข้าถึงได้ง่ายขึ้น ตอบสนองได้ดีขึ้น และปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละบุคคล

การนำบริการสาธารณะแบบดิจิทัลมาใช้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังช่วยเปลี่ยนแปลงการกำกับดูแลโดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและครอบคลุมมากขึ้น แพลตฟอร์มดิจิทัลช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมกับกระบวนการของรัฐบาล ให้ข้อเสนอแนะ และเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมให้รูปแบบการกำกับดูแลมีความโปร่งใสและมีส่วนร่วมมากขึ้น รัฐบาลทั่วโลกให้ความสำคัญกับบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ที่เน้นประชาชนมากขึ้น ซึ่งให้ความสำคัญกับประสบการณ์ของผู้ใช้และการเข้าถึง การเปลี่ยนแปลงไปสู่การกำกับดูแลแบบดิจิทัลนี้สะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวที่กว้างขึ้นสู่รัฐประศาสนศาสตร์ที่คล่องตัวและขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมากขึ้น ซึ่งสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคมได้อย่างรวดเร็ว (Lindgren & Jansson, 2023)

4.จากประสิทธิภาพสู่ความยั่งยืนและความยืดหยุ่น (From Efficiency to Sustainability and Resilience)

การเปลี่ยนแปลงจากประสิทธิภาพไปสู่ความยั่งยืนและความยืดหยุ่นสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายระดับโลกที่เกิดขึ้นใหม่ ในกรอบแนวคิดเก่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้อิทธิพลของการบริหารจัดการสาธารณะแบบใหม่ (NPM) ประสิทธิภาพและการลดต้นทุนได้รับการจัดลำดับความสำคัญ โดยเชื่อว่ารัฐบาลสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยนำหลักการของภาคเอกชนมาใช้ การเน้นที่การลดต้นทุน การปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพ และการบรรลุเป้าหมายทางการเงินในระยะสั้นนี้ครอบงำภูมิทัศน์ของการกำกับดูแล (Pollitt & Bouckaert, 2021) แม้ว่ากลยุทธ์เหล่านี้จะประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน แต่กลยุทธ์เหล่านี้มักมองข้ามการพิจารณาในระยะยาวด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และจริยธรรม ซึ่งมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นในโลกยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน

กรอบแนวคิดใหม่ของรัฐประศาสนศาสตร์เน้นที่ความยั่งยืนและความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อปัญหาสำคัญระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และ

ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ความทำลายเหล่านี้นี้ได้เน้นย้ำถึงความไม่เพียงพอของรูปแบบที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพแบบเดิม ซึ่งไม่มีอุปกรณ์ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการวิกฤตที่ซับซ้อนและเชื่อมโยงกัน (Boin & Lodge, 2020) ในปัจจุบัน การบริหารงานสาธารณะต้องมุ่งเน้นไปที่การสร้างระบบการกำกับดูแลที่ไม่เพียงแต่มีประสิทธิภาพแต่ยังยั่งยืนและสามารถรับมือกับแรงกระแทกได้อีกด้วย ความยั่งยืนในการบริหารงานสาธารณะเกี่ยวข้องกับ การสร้างนโยบายที่สร้างสมดุลระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและความเท่าเทียมทางสังคม โดยให้แน่ใจว่าความต้องการของคนรุ่นต่อไปจะไม่ถูกกระทบกระเทือนด้วยผลกำไรทางการเงินในระยะสั้น

ประเด็นสำคัญของการเปลี่ยนแปลงนี้คือการเน้นที่ความยืดหยุ่น ซึ่งหมายถึงความสามารถของการบริหารงานสาธารณะในการปรับตัวและฟื้นตัวจากวิกฤต ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ หรือสังคม การระบาดของ COVID-19 แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของความยืดหยุ่นในการบริหารงานสาธารณะ เนื่องจากรัฐบาลทั่วโลกต้องดิ้นรนเพื่อตอบสนองต่อผลกระทบด้านสุขภาพและเศรษฐกิจ โครงสร้างการกำกับดูแลที่มีความยืดหยุ่นคือโครงสร้างที่สามารถดูดซับแรงกระแทก ปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลง และยังคงทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเมื่อเผชิญกับความไม่แน่นอน (Mazzucato & Kattel, 2021) ซึ่งหมายถึงการก้าวข้ามมาตรการลดต้นทุนและสร้างสถาบันที่มีความยืดหยุ่น แข็งแกร่ง และสามารถรับมือกับวิกฤตระดับโลกในอนาคตได้

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์นี้ยังให้ความสำคัญกับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาวและความเท่าเทียมทางสังคมมากกว่าประสิทธิภาพทางการเงินในระยะสั้น รัฐบาลต่างๆ เริ่มตระหนักมากขึ้นว่านโยบายที่มุ่งลดต้นทุนเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ความไม่เท่าเทียมและการเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเลวร้ายลงได้ ในทางกลับกัน จุดเน้นกำลังเปลี่ยนไปที่การพัฒนากลยุทธ์ที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้แน่ใจว่าทุกภาคส่วนของสังคมได้รับประโยชน์จากนโยบายเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม (Meuleman, 2023) การเปลี่ยนแปลงนี้ส่งสัญญาณถึงความเข้าใจที่กว้างขึ้นว่าการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพไม่ได้เกี่ยวกับการลดต้นทุนเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับการสร้างสังคมที่ยืดหยุ่น ยั่งยืน และยืดหยุ่นมากขึ้นด้วย

5. การตัดสินใจโดยอิงตามข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงทำนาย (Data-Driven Decision-Making and Predictive Analytics)

การเปลี่ยนแปลงไปสู่การตัดสินใจตามข้อมูลและการวิเคราะห์เชิงทำนายถือเป็นวิวัฒนาการที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยหลักหนีจากรูปแบบการตัดสินใจแบบเดิมที่อิงตามข้อมูลที่มีจำกัดและลำดับความสำคัญทางการเมือง ในกรอบแนวคิดเก่า ผู้บริหารราชการมักจะพึ่งพาประสบการณ์ส่วนตัว สัญชาตญาณ และวาระทางการเมืองเมื่อตัดสินใจด้านนโยบาย แนวทางนี้ถูกจำกัดด้วยการขาดข้อมูลแบบเรียลไทม์และกลไกการตอบรับที่ช้า ส่งผลให้การตัดสินใจเป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก (Mergel et al., 2020) ข้อจำกัดของรูปแบบนี้ชัดเจนขึ้นเมื่อรัฐบาลต้องตัดสินใจเพื่อตอบสนองอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพต่อความท้าทายที่ซับซ้อน เช่น วิกฤตเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ และภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

ในกรอบแนวคิดใหม่ การตัดสินใจตามข้อมูลได้กลายมาเป็นเสาหลักสำคัญของการปกครองสมัยใหม่ รัฐบาลใช้ประโยชน์จากข้อมูลแบบเรียลไทม์และการวิเคราะห์เชิงทำนายมากขึ้นเรื่อยๆ ในการตัดสินใจด้านนโยบายอย่างรอบรู้ ปรับการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม และคาดการณ์ความท้าทายในอนาคต (Meijer & Bolívar, 2021) การใช้ชุดข้อมูลขนาดใหญ่และใช้เครื่องมือวิเคราะห์ขั้นสูง เช่น การเรียนรู้ของเครื่องจักรและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ช่วยให้ผู้ดูแลระบบสาธารณะได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบและแนวโน้มที่ยากต่อการตรวจจับได้ ซึ่งช่วยให้คาดการณ์ได้แม่นยำยิ่งขึ้นและพัฒนานโยบายที่มีประสิทธิภาพและปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

การใช้การวิเคราะห์เชิงทำนายในรัฐประศาสนศาสตร์ทำให้รัฐบาลสามารถเปลี่ยนจากจุดยืนเชิงรับเป็นเชิงรุก ทำให้คาดการณ์ความเสี่ยงและโอกาสได้ดีขึ้น ตัวอย่างเช่น การวิเคราะห์เชิงทำนายสามารถใช้เพื่อคาดการณ์ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ระบุประชากรที่เปราะบางในช่วงวิกฤต หรือคาดการณ์การแพร่กระจายของโรคได้ (Chatfield & Reddick, 2020) ข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้ช่วยให้สามารถดำเนินการได้ทันทั่วทั้ง ลดผลกระทบเชิงลบ และปรับปรุงการตอบสนองโดยรวมของบริการสาธารณะ นอกจากนี้ การวิเคราะห์เชิงทำนายยังสามารถปรับปรุงการจัดสรรทรัพยากร ทำให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรจะมุ่งไปที่พื้นที่ที่มีความต้องการมากที่สุด จึงช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผล

องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของแนวคิดใหม่คือการเน้นที่การกำหนดนโยบายโดยอิงตามหลักฐาน การตัดสินใจโดยอิงจากข้อมูลให้มีความสำคัญกับการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และการวิเคราะห์เชิงวัตถุประสงค์มากกว่าการพิจารณาทางการเมืองหรืออคติส่วนบุคคล ส่งผลให้

การบริหารงานโปร่งใส รับผิดชอบ และยุติธรรมมากขึ้น (Bennett & O'Brien, 2021) การเปลี่ยนแปลงนี้สนับสนุนการติดตามและประเมินนโยบายอย่างต่อเนื่อง ช่วยให้รัฐบาลสามารถปรับและปรับแต่งกลยุทธ์ต่างๆ ได้ตามข้อมูลเชิงลึกที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล การผสมรวมข้อมูลเข้าในกระบวนการกำหนดนโยบายไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมความไว้วางใจของสาธารณชนที่มากขึ้นด้วยการทำให้การบริหารงานโปร่งใสและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

6. การบริหารจัดการที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วม (Citizen-Centric and Participatory Governance)

การเปลี่ยนแปลงจากรัฐประศาสนศาสตร์แบบบนลงล่างไปสู่การบริหารที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วม แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งในวิธีที่รัฐบาลโต้ตอบและให้บริการประชาชน ในกรอบแนวคิดเก่า รัฐประศาสนศาสตร์ดำเนินการผ่านโครงสร้างลำดับชั้นเป็นส่วนใหญ่ โดยการตัดสินใจจะรวมศูนย์อยู่ในหน่วยงานของรัฐ โดยมีข้อมูลโดยตรงจากประชาชนเพียงเล็กน้อย (Osborne, 2020) บริการสาธารณะได้รับการออกแบบและส่งมอบตามลำดับความสำคัญของเจ้าหน้าที่สาธารณะ โดยมีกลไกจำกัดสำหรับการมีส่วนร่วมหรือข้อเสนอแนะของพลเมือง มักมีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ส่งผลให้ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความไว้วางใจระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

ในกรอบแนวคิดใหม่ มีการเน้นย้ำอย่างมากในการบริหารที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยบริการสาธารณะได้รับการออกแบบให้สะท้อนความต้องการ ความชอบ และประสบการณ์ของประชาชนโดยตรง แนวทางนี้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนไปสู่การบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจ โดยเสนอข้อมูลผ่านแพลตฟอร์มและกลไกต่างๆ ปัจจุบัน รัฐบาลพยายามให้ประชาชนมีส่วนร่วมไม่เพียงแคในฐานะผู้รับบริการเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้สร้างร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบาย เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายต่างๆ ตอบสนองต่อความเป็นจริงของผู้ที่ได้รับผลกระทบได้ดีขึ้น (Fung, 2022) การเปลี่ยนแปลงกระบวนการตัดสินใจนี้เกิดจากการตระหนักว่าการมีส่วนร่วมของพลเมืองจะนำไปสู่ผลลัพธ์ของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ยุติธรรม และถูกต้องตามกฎหมายมากขึ้น

การเพิ่มขึ้นของแพลตฟอร์มดิจิทัลและเทคโนโลยีการสื่อสารได้ช่วยอำนวยความสะดวกอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงไปสู่การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ผ่านการปรึกษาหารือออนไลน์ โซเชียลมีเดีย และระบบตอบรับทางดิจิทัล รัฐบาลสามารถมีส่วนร่วมกับประชาชนได้

ง่ายและมีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคย (Lindgren & Jansson, 2023) เทคโนโลยีเหล่านี้เปิดโอกาสให้มีการสื่อสารโดยตรงระหว่างประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณะ ตลอดจนเป็นแพลตฟอร์มสำหรับการแก้ปัญหาและการตัดสินใจร่วมกัน ตัวอย่างเช่น แพลตฟอร์มการจัดทำงบประมาณแบบมีส่วนร่วมทางดิจิทัลช่วยให้ประชาชนมีสิทธิโดยตรงในการตัดสินใจว่าจะจัดสรรเงินสาธารณะอย่างไร ในขณะที่ฟอรัมออนไลน์ช่วยให้ชุมชนสามารถหารือและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นร่วมกันได้ (Michels & de Graaf, 2020) เครื่องมือเหล่านี้ช่วยเพิ่มความโปร่งใส ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพลเมือง และทำให้มั่นใจว่านโยบายต่างๆ สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนมากขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดของการผลิตบริการร่วมกันกำลังกลายเป็นศูนย์กลางของรัฐประศาสนศาสตร์สมัยใหม่มากขึ้น การผลิตร่วมกันหมายถึงความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชนในการออกแบบและส่งมอบบริการสาธารณะ โดยที่ประชาชนไม่ได้เป็นแค่ผู้บริโภคเฉยๆ แต่ยังเป็นผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันอีกด้วย (Bovaird & Loeffler, 2020) แนวทางนี้ใช้ประโยชน์จากความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของพลเมืองเพื่อปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพของบริการ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและความรับผิดชอบของชุมชนที่แข็งแกร่งขึ้นอีกด้วย โดยการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมจะส่งเสริมการรวมกันเป็นหนึ่งใน เพิ่มความไว้วางใจในสถาบันสาธารณะ และนำไปสู่ผลลัพธ์สาธารณะที่ยั่งยืนและเท่าเทียมกันมากขึ้น

7. ความคล่องตัวและนวัตกรรมเหนือเสถียรภาพ (Agility and Innovation over Stability)

การเปลี่ยนแปลงจากการเน้นที่เสถียรภาพและการควบคุมไปสู่การเน้นที่ความคล่องตัวและนวัตกรรม ถือเป็นวิวัฒนาการที่สำคัญในแนวทางการบริหารของรัฐในการบริหารงานสาธารณะ ในกรอบแนวคิดเก่า การบริหารงานสาธารณะให้ความสำคัญกับเสถียรภาพ ความต่อเนื่อง และความสามารถในการคาดเดา โดยมีรากฐานมาจากความเชื่อที่ว่า การรักษาการควบคุมและระเบียบเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ (Pollitt, 2021) รัฐบาลได้รับการออกแบบมาเพื่อให้บริการที่สม่ำเสมอและให้แน่ใจว่าการเปลี่ยนแปลงจะดำเนินไปอย่างช้าๆ และจัดการอย่างรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงการหยุดชะงัก แม้ว่าแนวทางนี้จะให้ความสามารถในการคาดเดาได้ แต่ก็มักจะขัดขวางความคิดสร้างสรรค์และจำกัดความสามารถของสถาบันสาธารณะในการตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว

ในกรอบแนวคิดใหม่ โฟกัสจะเปลี่ยนไปที่ความคล่องตัว ความสามารถในการปรับตัว และนวัตกรรม ซึ่งขับเคลื่อนโดยการตระหนักว่าสถาบันสาธารณะต้องสามารถตอบสนองต่อความท้าทายระดับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และวิกฤตสาธารณสุข รัฐบาลต่างๆ เผชิญกับปัญหาที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและไม่สามารถคาดเดาได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโรคระบาดไปจนถึงภัยพิบัติทางสภาพอากาศ ซึ่งต้องใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นและสร้างสรรค์มากขึ้น (Ansell & Trondal, 2021) การมุ่งเน้นของระบบราชการแบบเดิมในการรักษาสถานะเดิมนั้นได้เปิดทางให้กับความเข้าใจที่ว่าสถาบันสาธารณะต้องคล่องตัวและมีความสามารถในการพัฒนาอย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม ซึ่งต้องอาศัยการคิดทบทวนโครงสร้างองค์กรเพื่อให้สามารถตัดสินใจได้เร็วขึ้นและใช้แนวทางที่ทดลองและสร้างสรรค์มากขึ้นในการแก้ปัญหา

ความคล่องตัวในการบริหารงานสาธารณะยังเกี่ยวข้องกับความสามารถในการปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะกับบริบทหรือวิกฤตเฉพาะ แทนที่จะมีลำดับขั้นที่เข้มงวด แนวคิดใหม่นี้เรียกร้องให้มีการทำงานร่วมกันแบบข้ามภาคส่วนที่คล่องตัวมากขึ้น ซึ่งจะทำลายกำแพงกันแบบเดิมระหว่างหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนอื่นๆ ความยืดหยุ่นนี้ทำให้สถาบันต่างๆ สามารถใช้ประโยชน์จากความเชี่ยวชาญและทรัพยากรที่หลากหลายเพื่อรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อนได้ ตัวอย่างเช่น ในช่วงการระบาดของ COVID-19 รัฐบาลหลายแห่งได้นำมาตรการคล่องตัวมาใช้ เช่น การปรับระบบการดูแลสุขภาพให้เหมาะสมอย่างรวดเร็ว การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการติดตามการสัมผัส และการสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนเพื่อเร่งการแจกจ่ายวัคซีน (Mazzucato & Kattel, 2021) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของความคล่องตัวในการบริหารงานสาธารณะสมัยใหม่

ยิ่งไปกว่านั้น การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งนวัตกรรมถือเป็นสิ่งสำคัญในกรอบแนวคิดใหม่นี้ นวัตกรรมในรัฐประศาสนศาสตร์ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้เท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสนับสนุนการแก้ปัญหาและการทดลองอย่างสร้างสรรค์ภายในสถาบันของรัฐบาลด้วย (Bason, 2018) ผู้บริหารสาธารณะต้องได้รับอำนาจในการรับความเสี่ยงที่คำนวณมาแล้ว ทดสอบแนวคิดใหม่ๆ และดำเนินการซ้ำในการแก้ปัญหาโดยไม่ต้องติดอยู่ในระเบียบราชการที่ยึดติดกับกรอบ แนวทางที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมนี้มีความจำเป็นในการตอบสนองความต้องการของสภาพแวดล้อมระดับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ช่วยให้สถาบันสาธารณะสามารถปรับปรุงการให้บริการและผลลัพธ์ของนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง ในท้ายที่สุด การ

เปลี่ยนแปลงกรอบแนวคิดนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงในวงกว้างของรัฐประศาสนศาสตร์ ซึ่งความคล่องตัวและนวัตกรรมถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความยืดหยุ่นและความสำเร็จในระยะยาวในการบริหาร

8. เน้นความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วม (Emphasis on Equity and Inclusivity)

การเปลี่ยนแปลงจากความสม่ำเสมอในการให้บริการไปสู่การเน้นที่ความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วม ถือเป็นวิวัฒนาการที่สำคัญในแนวทางการบริหารของรัฐในการบริหารงานสาธารณะ ในกรอบแนวคิดเดิม การบริหารงานสาธารณะมีจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดมาตรฐานบริการให้กับประชากรทุกกลุ่ม โดยมุ่งเน้นเพื่อความสม่ำเสมอและความสม่ำเสมอ แม้ว่าแนวทางนี้จะช่วยให้เกิดการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันในเบื้องต้น แต่บ่อยครั้งที่ละเลยความต้องการเฉพาะของกลุ่มที่ถูกกล่เลยหรือได้รับบริการไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผลลัพธ์ไม่เท่าเทียมกัน (Pierre & Peters, 2020) การเน้นที่ประสิทธิภาพและการกำหนดมาตรฐานไม่ได้คำนึงถึงความเป็นจริงและความท้าทายที่หลากหลายที่ชุมชนต่างๆ เผชิญ ซึ่งนำไปสู่ความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงบริการและทรัพยากรสาธารณะ

ในทางตรงกันข้าม กรอบแนวคิดใหม่ของการบริหารงานสาธารณะให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมและการมีส่วนร่วมเป็นอันดับแรกในการบริหารงานสาธารณะ โดยตระหนักถึงความสำคัญของการตอบสนองความต้องการเฉพาะของกลุ่มประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ถูกกล่เลยมาโดยตลอด การเปลี่ยนแปลงนี้เกิดจากการตระหนักที่เพิ่มขึ้นว่าการปกครองที่เท่าเทียมกันไม่ได้หมายความว่าปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกันเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการทำให้แน่ใจว่านโยบายและบริการต่างๆ ได้รับการออกแบบมาเพื่อตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เผชิญกับอุปสรรคในระบบ (Meuleman, 2023) ปัจจุบัน ผู้บริหารสาธารณะกำลังมุ่งเน้นไปที่ความยุติธรรมทางสังคม โดยทำงานอย่างแข็งขันเพื่อลดความไม่เท่าเทียมกัน และให้แน่ใจว่าชุมชนที่ถูกกล่เลยสามารถเข้าถึงโอกาสและทรัพยากรได้เช่นเดียวกับประชากรส่วนที่เหลือ

ประเด็นสำคัญประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงนี้คือการพัฒนานโยบายที่ลดความไม่เท่าเทียมกันอย่างจริงจัง รัฐบาลต่างๆ กำลังออกแบบโปรแกรมที่มุ่งเป้าไปที่ประชากรที่ไม่ได้รับบริการอย่างเฉพาะเจาะจงมากขึ้นเรื่อยๆ เช่น ครอบครัวที่มีรายได้น้อย ชนกลุ่มน้อย และชุมชนชนบท โดยมีเป้าหมายเพื่อปิดช่องว่างด้านการดูแลสุขภาพ การศึกษา ที่อยู่อาศัย และการจ้างงาน (Bovaird & Loeffler, 2020) โมเดลการปกครองแบบครอบคลุมเน้นที่แนวทางแบบมีส่วนร่วม

ร่วม ซึ่งกลุ่มที่ถูกกลืนไม่เพียงแต่เป็นผู้รับบริการสาธารณะเท่านั้น แต่ยังมิบทบาทในการกำหนดนโยบายที่ส่งผลต่อชีวิตของพวกเขาอีกด้วย การสร้างนโยบายร่วมกันนี้ช่วยให้การกำกับดูแลตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของกลุ่มประชากรที่หลากหลายได้ดีขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น แนวคิดใหม่นี้ยังมุ่งเน้นที่จะให้แน่ใจว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและประโยชน์ของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลกระจายอย่างเท่าเทียมกัน เนื่องจากรัฐบาลพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้นในการให้บริการและขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจ จึงมีความเสี่ยงที่นวัตกรรมทางเทคโนโลยีอาจทำให้ความไม่เท่าเทียมกันที่มีอยู่รุนแรงขึ้นหากการเข้าถึงไม่ได้รับการกระจายอย่างยุติธรรม (Crocker et al., 2021) ปัจจุบัน หน่วยงานของรัฐกำลังมุ่งเน้นไปที่การปิดช่องว่างทางดิจิทัล เพื่อให้แน่ใจว่าประชากรที่เปราะบางสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โปรแกรมการรู้หนังสือทางดิจิทัล และเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อรับประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้มั่นใจได้ว่าประโยชน์ของการกำกับดูแลสมัยใหม่ รวมถึงบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จะเข้าถึงทุกภาคส่วนของสังคม และมีส่วนสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐมีความครอบคลุมและยุติธรรมมากขึ้น

9. โลกาภิวัตน์ และความท้าทายที่เชื่อมโยงกัน (Globalization and Interconnected Challenges)

การเปลี่ยนแปลงจากการมุ่งเน้นที่การปกครองในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นไปสู่การแก้ไขปัญหาโลกาภิวัตน์และความท้าทายที่เชื่อมโยงกัน สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการที่สำคัญในรัฐประศาสนศาสตร์ ในกรอบแนวคิดเก่า รัฐประศาสนศาสตร์มักจะจัดการกับปัญหาภายในระดับประเทศ หรือระดับท้องถิ่นเป็นหลัก โดยเน้นที่ประเด็นต่างๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น นโยบายเศรษฐกิจระดับชาติ หรือบริการทางสังคมภายในพรมแดนของประเทศ (Peters & Pierre, 2020) รัฐบาลดำเนินการในลักษณะแยกตัวจากกัน มักให้ความสำคัญกับปัญหาในประเทศโดยไม่สนใจพลวัตระหว่างประเทศมากนัก การมุ่งเน้นภายในนี้เพียงพอเมื่อความท้าทายส่วนใหญ่ เช่น การจัดการเศรษฐกิจในท้องถิ่นหรือการให้บริการสาธารณะสามารถแก้ไขได้ภายในพรมแดนของประเทศ

อย่างไรก็ตาม ในกรอบแนวคิดใหม่ ความซับซ้อนของความท้าทายระดับโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคระบาด และการอพยพระหว่างประเทศ ได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องข้ามพรมแดนของประเทศและร่วมมือกันในระดับนานาชาติ ปัญหาต่างๆ เช่น การเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม วิกฤตด้านสุขภาพ และกระแสการอพยพระหว่างประเทศ

ไม่สามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยประเทศใดประเทศหนึ่งที่ดำเนินการเพียงลำพัง ปัญหาเหล่านี้ต้องการโซลูชันข้ามพรมแดนที่ประสานงานกัน (Biermann & Kim, 2020) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้ฝ่ายบริหารสาธารณะต้องมุ่งเน้นในระดับโลกมากขึ้น โดยตระหนักว่าการกำกับดูแลต้องดำเนินการภายใต้กรอบการทำงานระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรพหุภาคี องค์กรพัฒนาเอกชนระดับโลก และประเทศอื่นๆ

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงนี้คือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นวิกฤตการณ์ระดับโลกที่ต้องอาศัยการดำเนินการร่วมกันของรัฐบาลทั่วโลก ปัจจุบันฝ่ายบริหารสาธารณะกำลังมีส่วนร่วมในกรอบการทำงานด้านการกำกับดูแลระดับโลก เช่น ความตกลงปารีส ซึ่งผูกมัดประเทศต่างๆ ให้ร่วมมือกันในการบรรเทาผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศผ่านนโยบายและกลยุทธ์ร่วมกัน (Hale, 2020) แนวคิดใหม่นี้ตระหนักว่าไม่มีประเทศใดประเทศหนึ่งที่สามารถจัดการกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างโดดเดี่ยว เนื่องจากผลกระทบของมลพิษ การตัดไม้ทำลายป่า และการสูญเสียทรัพยากรขยายออกไปข้ามพรมแดน ในทำนองเดียวกัน การระบาดของ COVID-19 แสดงให้เห็นถึงธรรมชาติของสุขภาพทั่วโลกที่เชื่อมโยงกัน โดยการแพร่กระจายของโรคข้ามพรมแดนจำเป็นต้องมีการประสานงานระดับโลก ในแง่ของการกระจายวัคซีน การแบ่งปันทรัพยากร และมาตรการด้านสาธารณสุข

ยิ่งไปกว่านั้น ฝ่ายบริหารสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหามหาภัยแล้งระหว่างประเทศและภาวะเศรษฐกิจโลกที่ปั่นป่วน ซึ่งส่งผลต่อนโยบายในประเทศเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกระแสการอพยพระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเนื่องจากความขัดแย้ง ภัยพิบัติทางสิ่งแวดล้อม และความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจึงต้องทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐาน เพื่อสร้างกรอบการทำงานสำหรับการจัดการการอพยพ การปกป้องผู้ลี้ภัย และการบูรณาการผู้อพยพเข้ากับสังคมใหม่ (Castles, 2020) นอกจากนี้ วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เช่น วิกฤตการณ์ทางการเงินในปี 2008 หรือการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานเมื่อเร็วๆ นี้ แสดงให้เห็นว่าเศรษฐกิจในท้องถิ่นเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับตลาดโลก ซึ่งจำเป็นต้องให้ผู้บริหารสาธารณะนำทางกรอบการทำงานด้านการค้าและกฎระเบียบระหว่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์สู่การกำกับดูแลระดับโลกนี้สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการมีความร่วมมือระหว่างประเทศที่มากขึ้นและการพัฒนาสถาบันที่สามารถแก้ไขปัญหาลูกโลกในโลที่เชื่อมโยงกันมากขึ้น

10. จริยธรรมและความรับผิดชอบในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน (Ethics and Accountability in a Complex Environment)

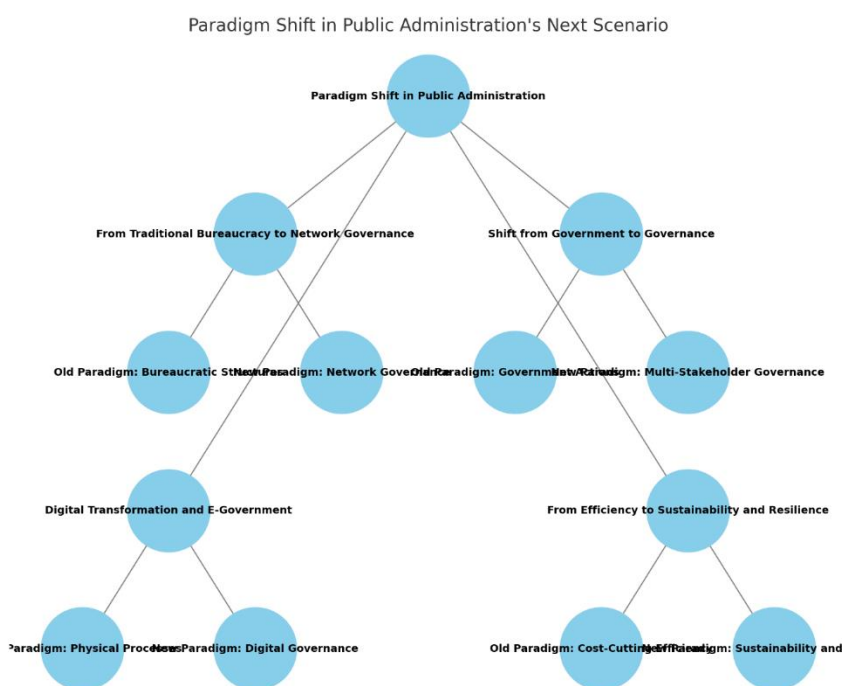
วิวัฒนาการจากกรอบจริยธรรมพื้นฐานไปสู่ความเข้าใจที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับจริยธรรมและความรับผิดชอบในรัฐประศาสนศาสตร์สะท้อนให้เห็นถึงธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงไปของการบริหารราชการแผ่นดินเมื่อเผชิญกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสังคม ในกรอบแนวคิดเก่า ผู้บริหารสาธารณะยึดมั่นในจรรยาบรรณพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นที่ประเด็นแบบดั้งเดิม เช่น การทุจริต ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการไม่มีประสิทธิภาพเป็นหลัก (Finer, 2020) แนวปฏิบัติทางจริยธรรมเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้แน่ใจว่ามีความซื่อสัตย์ โปร่งใส และยุติธรรมในการจัดหาบริการสาธารณะ โดยเน้นเป็นพิเศษที่การป้องกันการทุจริตในพื้นที่ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐหรือการจัดการงบประมาณ แม้ว่าหลักการเหล่านี้ยังคงมีความจำเป็น แต่ปัจจุบันก็ไม่เพียงพอสำหรับการแก้ไขความท้าทายทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นใหม่จากความซับซ้อนในการบริหารราชการแผ่นดินสมัยใหม่

ในกรอบแนวคิดใหม่ การเพิ่มขึ้นของเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) บิ๊กดาต้า และการวิเคราะห์เชิงทำนาย นำมาซึ่งความกังวลทางจริยธรรมใหม่ๆ เกี่ยวกับความเป็นส่วนตัว การใช้ข้อมูล และความรับผิดชอบ (Floridi, 2021) เนื่องจากรัฐบาลพึ่งพาเทคโนโลยีมากขึ้นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพและการตัดสินใจ จึงเกิดคำถามเกี่ยวกับวิธีการรวบรวม จัดเก็บ และใช้ข้อมูลของพลเมือง ตัวอย่างเช่น การใช้ AI ในกระบวนการตัดสินใจ เช่น การควบคุมดูแลเชิงคาดการณ์หรือการแจกจ่ายสวัสดิการ อาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นกลางหากไม่ได้รับการควบคุมอย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความยุติธรรมและการเลือกปฏิบัติ (Eubanks, 2021) ยิ่งไปกว่านั้น การรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลอย่างแพร่หลายผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลที่รัฐบาลใช้จำเป็นต้องมีมาตรการที่เข้มงวดเพื่อให้แน่ใจว่าสิทธิความเป็นส่วนตัวได้รับการเคารพ และข้อมูลไม่ได้ถูกใช้ในทางที่ผิด

เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นเหล่านี้ แนวคิดใหม่เน้นย้ำถึงความจำเป็นของกรอบจริยธรรมที่แข็งแกร่งเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะที่เกิดจากเทคโนโลยีการกำกับดูแลสมัยใหม่ ปัจจุบัน รัฐบาลมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบให้แน่ใจว่านวัตกรรมทางเทคโนโลยีไม่เพียงแต่มีประสิทธิภาพ แต่ยังสอดคล้องกับค่านิยมประชาธิปไตยและการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลอีกด้วย ซึ่งรวมถึงการนำมาตรการด้านความโปร่งใสและความรับผิดชอบสำหรับการใช้ AI และการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการบริหารงานสาธารณะ เพื่อให้แน่ใจว่าการตัดสินใจ

สามารถอธิบายได้ และประชาชนมีความสามารถในการโต้แย้งหรือตั้งคำถามเกี่ยวกับการตัดสินใจอัตโนมัติที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของพวกเขา (Miller, 2022) นอกจากนี้ ผู้บริหารสาธารณะต้องพร้อมที่จะรับมือกับปัญหาทางจริยธรรมที่ซับซ้อนซึ่งอาจเกิดขึ้นได้จากการสร้างสมดุลระหว่างประสิทธิภาพกับความยุติธรรม หรือการสร้างนวัตกรรมกับความเป็นส่วนตัว

กลไกความรับผิดชอบยังมีความซับซ้อนมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความซับซ้อนของการกำกับดูแลในปัจจุบัน ความรับผิดชอบแบบดั้งเดิมมุ่งเน้นที่การกำกับดูแลทางการเงินและการป้องกันการทุจริตเป็นหลัก แต่การบริหารงานสาธารณะในปัจจุบันต้องการกรอบความรับผิดชอบหลายชั้นที่จัดการกับความแตกต่างเล็กน้อยของการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ (Bovens et al., 2020) ปัจจุบัน ผู้บริหารสาธารณะต้องรับผิดชอบไม่เพียงแต่ความซื่อสัตย์ทางการเงินเท่านั้น แต่ยังรวมถึงผลกระทบทางจริยธรรมจากการใช้เทคโนโลยีด้วย โดยต้องมั่นใจว่าเครื่องมือทางเทคโนโลยีจะช่วยเพิ่มความไว้วางใจของสาธารณะแทนที่จะทำลายลง การเปลี่ยนแปลงนี้แสดงถึงความสำคัญที่เพิ่มมากขึ้นของจริยธรรมในการกำหนดอนาคตของรัฐ ประศาสนศาสตร์ ขณะที่รัฐบาลพยายามทำให้แน่ใจว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะยึดมั่นในหลักการของความยุติธรรม ความเท่าเทียม และศักดิ์ศรีของมนุษย์

ภาพที่ 1 Paradigm Shift in Public Administration

สรุป

การเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ครั้งต่อไปในการบริหารราชการแผ่นดินจะขับเคลื่อนโดยความซับซ้อนที่เพิ่มมากขึ้นของความท้าทายระดับโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และความต้องการระบบการกำกับดูแลที่มีความยืดหยุ่น ครอบคลุม และยั่งยืนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงจากระบบที่มีลำดับชั้นและยึดติดกับกฎเกณฑ์ไปสู่รูปแบบการกำกับดูแลที่ร่วมมือกันมากขึ้น มีเครือข่ายมากขึ้น และขับเคลื่อนโดยประชาชน ซึ่งเทคโนโลยีและข้อมูลมีบทบาทสำคัญในการกำหนดอนาคตของบริการสาธารณะ

เอกสารอ้างอิง

- Ansell, C., & Gash, A. (2020). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 30(4), 693-707. <https://doi.org/10.1093/jopart/muy056>
- Ansell, C., & Trondal, J. (2021). Agility and crisis governance: Learning and adapting in response to COVID-19. *Public Administration Review*, 81(4), 703-710. <https://doi.org/10.1111/puar.13376>
- Bason, C. (2018). Leading public sector innovation: Co-creating for a better society. *Policy Press*. <https://doi.org/10.1332/policypress/9781447336255.001.0001>
- Bennett, C. J., & O'Brien, D. (2021). Data governance and public administration: Balancing public values with operational efficiency. *Public Administration Review*, 81(6), 1074-1083. <https://doi.org/10.1111/puar.13389>
- Bevir, M. (2021). Governance: A very short introduction. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/actrade/9780198777938.001.0001>
- Biermann, F., & Kim, R. E. (2020). Architectures of earth system governance: Institutional complexity and structural transformation. *Cambridge University Press*. <https://doi.org/10.1017/9781108784641>

- Boin, A., & Lodge, M. (2020). Resilience and public administration: Revisiting the foundations of public governance in crisis times. *Governance*, 33(3), 499-509. <https://doi.org/10.1111/gove.12504>
- Bovaird, T., & Loeffler, E. (2020). Co-production of public services and outcomes: The citizen perspective. *Public Administration Review*, 80(4), 491-500. <https://doi.org/10.1111/puar.13285>
- Bovens, M., Schillemans, T., & 't Hart, P. (2020). Does public accountability work? An assessment tool. *Public Administration Review*, 80(3), 385-395. <https://doi.org/10.1111/puar.13261>
- Castles, S. (2020). International migration at a crossroads: The future of migration policies and governance. *Population and Development Review*, 46(3), 499-518. <https://doi.org/10.1111/padr.12373>
- Chatfield, A. T., & Reddick, C. G. (2020). Evidence-based public policy making in the big data era: Data-driven governance or more risks for citizen privacy and security?. *Government Information Quarterly*, 37(4), 101456. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2020.101456>
- Crocker, A., Flynn, A., & McEwen, N. (2021). Digital inclusion, equity, and the future of public services. *Journal of Social Policy*, 50(1), 121-140. <https://doi.org/10.1017/S004727942000059X>
- Dunleavy, P. (2020). Digital era governance: IT corporations, the state, and e-government. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/oso/9780199547011.001.0001>
- Eubanks, V. (2021). Automating inequality: How high-tech tools profile, police, and punish the poor. *St. Martin's Press*.
- Finer, H. (2020). Ethics in public administration: Principles, practices, and strategies. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198778911.001.0001>

- Floridi, L. (2021). The ethics of artificial intelligence: Challenges and opportunities. *AI & Society*, 36(1), 1-5. <https://doi.org/10.1007/s00146-020-00950-1>
- Fung, A. (2022). Democracy and the policy sciences: Bridging the gap between citizens and experts. *Policy Sciences*, 55(2), 317-329. <https://doi.org/10.1007/s11077-022-09469-8>
- Hale, T. (2020). Transnational actors and climate governance. *Annual Review of Political Science*, 23, 203-227. <https://doi.org/10.1146/annurev-polisci-050718-032644>
- Janssen, M., Wimmer, M. A., & Deljoo, A. (2020). Policy practice and digital science: Integrating complex systems, social simulation, and public administration in policy research. *Springer International Publishing*. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-12784-2>
- Lindgren, I., & Jansson, M. (2023). E-government and citizen engagement: Transforming public administration in the digital era. *Public Administration Review*, 83(1), 67-82. <https://doi.org/10.1111/puar.13587>
- Mazzucato, M., & Kattel, R. (2021). Mission-oriented innovation and the future of public governance. *Industrial and Corporate Change*, 30(1), 1-12. <https://doi.org/10.1093/icc/dtaa040>
- Mazzucato, M., & Kattel, R. (2021). Public value: From fiscal theories to societal missions in the economy. *Journal of Economic Policy Reform*, 24(4), 412-428. <https://doi.org/10.1080/17487870.2021.1920784>
- Meijer, A., & Bolívar, M. P. (2021). Governing the smart city: Scaling up the search for socio-technical governance innovations?. *Public Administration Review*, 81(6), 972-984. <https://doi.org/10.1111/puar.13389>

- Mergel, I., Rethemeyer, R. K., & Isett, K. R. (2020). Big data in public affairs: Administrative challenges and practical solutions. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 30(1), 34-48. <https://doi.org/10.1093/jopart/muy054>
- Meuleman, L. (2023). Public governance paradigms: Competing and co-existing. *Edward Elgar Publishing*. <https://doi.org/10.4337/9781788974655>
- Meuleman, L. (2023). Public governance paradigms: Competing and co-existing. *Edward Elgar Publishing*. <https://doi.org/10.4337/9781788974655>
- Michels, A., & de Graaf, L. (2020). Examining citizen participation: Local participatory governance and democracy. *Local Government Studies*, 46(5), 719-735. <https://doi.org/10.1080/03003930.2020.1715262>
- Miller, T. (2022). Artificial intelligence and public accountability: Balancing innovation with ethical responsibility. *Public Administration Review*, 82(1), 76-88. <https://doi.org/10.1111/puar.13383>
- Osborne, S. P. (2020). Public service logic: Rethinking public service delivery. *Routledge*. <https://doi.org/10.4324/9780429355761>
- Peters, B. G., & Pierre, J. (2020). Governing complexity: Analyzing and responding to emerging challenges. *Governance*, 35(1), 91-106. <https://doi.org/10.1111/gove.12496>
- Peters, B. G., & Pierre, J. (2020). The next public administration: Debates and dilemmas. *SAGE Publications*. <https://doi.org/10.4135/9781473910281>
- Peters, B. G., & Pierre, J. (2022). Governing complexity: Analyzing and responding to emerging challenges. *Governance*, 35(1), 91-106. <https://doi.org/10.1111/gove.12496>
- Pierre, J., & Peters, B. G. (2020). Governance, politics, and the state. *SAGE Publications*. <https://doi.org/10.4135/9781473910175>
- Pollitt, C. (2021). Public management reform: A comparative analysis - into the age of austerity. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198778911.001.0001>

- Pollitt, C. (2021). The changing context of public administration: Diversity and complexity. *International Journal of Public Sector Management*, 34(3), 244-259. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-07-2020-0164>
- Pollitt, C., & Bouckaert, G. (2021). Public management reform: A comparative analysis - into the age of austerity. *Oxford University Press*. <https://doi.org/10.1093/oso/9780198778911.001.0001>
- Rhodes, R. A. W. (1997). Understanding governance: Policy networks, governance, reflexivity, and accountability. *Open University Press*.

บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะกับเศรษฐศาสตร์ ทางการเมืองท่ามกลางยุคสมัย AI*

AN ANALYSIS OF THE RELATIONSHIP BETWEEN PUBLIC POLICY AND POLITICAL ECONOMY IN THE ERA OF AI

สัญญา เคนาภูมิ¹ และ ศุภชัย คล่องขยัน²

Sanya Kenaphoom¹ and Supphachai Klongkhayan²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

²บริษัท เดอะฮิลล์เขาค้อจำกัด

²The Hill Khao Kho Company Limited, Thailand

Corresponding Author's Email: sup_ax@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 7 ตุลาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 8 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2567

Received 7 October 2024; Revised 8 December 2024; Accepted 15 December 2024

บทคัดย่อ

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองมีความสำคัญเนื่องจากมีอิทธิพลต่อวิธีการที่รัฐบาลควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การรับรองการกระจายทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน และการแก้ไขปัญหาทางสังคม พลวัตนี้มีความสำคัญต่อการจัดการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อส่งเสริมการเติบโตในระยะยาวและสวัสดิการสังคม บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองในยุคของ AI

Citation:

* สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน. (2567). บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะกับเศรษฐศาสตร์ทางการเมืองท่ามกลางยุคสมัย AI. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 46-60.

Sanya Kenaphoom and Supphachai Klongkhayan. (2024). An analysis of the relationship between public policy and political economy in the era of AI. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 46-60.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.20>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

การค้นพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองในยุคของ AI มีความซับซ้อนและมีหลายแง่มุม ซึ่งถูกกำหนดโดยความจำเป็นในการควบคุมเทคโนโลยี AI แก้ไขปัญหาการหยุดชะงักของตลาดแรงงาน และต่อสู้กับความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ นโยบายสาธารณะมีความสำคัญในการส่งเสริมการแข่งขันระดับโลก การจัดการการกำกับดูแลและความเป็นเจ้าของข้อมูล และการรับรองความมั่นคงของชาติในบริบทของความก้าวหน้าของ AI นอกจากนี้ การกำกับดูแลที่มีจริยธรรมและความไว้วางใจของสาธารณชนในระบบ AI ถือเป็นสิ่งสำคัญในการรับรองการพัฒนาและการนำ AI ไปปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบ สุดท้าย จำเป็นต้องมีกรอบนโยบายที่มีประสิทธิภาพเพื่อรับมือกับความท้าทายและโอกาสต่างๆ ที่เกิดจาก AI ขณะเดียวกันก็ต้องรักษาสมดุลระหว่างนวัตกรรม ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

คำสำคัญ: บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์, นโยบายสาธารณะ, เศรษฐศาสตร์ทางการเมือง, ยุคสมัย AI

Abstract

The relationship between public policy and political economy is critical because it influences how governments regulate economic activity, ensure equitable resource distribution, and address societal issues. This dynamic is critical for managing technological advances, such as artificial intelligence, in order to promote long-term growth and social welfare. The paper aims to analyze the relationship between public policy and political economy in the era of AI

The finding found that the relationship between public policy and political economy in the AI era is complex and multifaceted, shaped by the need to regulate AI technologies, address labor market disruptions, and combat economic inequality. Public policy is critical in fostering global competitiveness, managing data governance and ownership, and ensuring national security in the context of AI advancements. Furthermore, ethical governance and public trust in AI systems are essential for ensuring responsible AI development and implementation. Finally, effective policy frameworks are required to navigate

the challenges and opportunities presented by AI while balancing innovation, societal well-being, and economic stability.

Keywords: Relationship Analysis, Public Policy, Political Economy, AI era

บทนำ

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองมีรากฐานทางประวัติศาสตร์ที่ลึกซึ้ง เนื่องจากนโยบายสาธารณะเป็นเครื่องมือในการกำหนดผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจและรับมือกับความท้าทายทางสังคมมาช้านาน เศรษฐศาสตร์การเมืองซึ่งศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเมือง เศรษฐศาสตร์ และนโยบายสาธารณะ มีรากฐานมาจากทฤษฎีเศรษฐศาสตร์คลาสสิกที่สำรวจว่าการตัดสินใจของรัฐบาลมีผลกระทบต่อตลาดและทรัพยากรอย่างไร (Smith, 1776) นโยบายสาธารณะครอบคลุมถึงการกระทำและข้อบังคับของรัฐบาลที่ออกแบบมาเพื่อมีอิทธิพลหรือควบคุมสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเศรษฐศาสตร์การเมืองจะวิเคราะห์ว่านโยบายเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาอย่างไรและส่งผลต่อการกระจายความมั่งคั่ง อำนาจ และทรัพยากรอย่างไร เมื่อเศรษฐกิจและระบบการเมืองพัฒนา ความสัมพันธ์นี้จึงมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของโลกาภิวัตน์ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และพลวัตทางสังคม-การเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป

นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อการควบคุมและชี้นำระบบเศรษฐกิจ ทำให้กลายเป็นจุดสนใจหลักของเศรษฐศาสตร์การเมือง รัฐบาลใช้เครื่องมือทางนโยบาย เช่น การเก็บภาษี เงินอุดหนุน กฎระเบียบ และโครงการทางสังคม เพื่อมีอิทธิพลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความล้มเหลวของตลาด เพื่อให้แน่ใจว่าตลาดดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกัน (Stiglitz, 2002) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้า กฎหมายแรงงาน และมาตรการทางการเงินจะกำหนดภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจโดยตรง ซึ่งส่งผลต่อการกระจายความมั่งคั่ง ตลาดแรงงาน และการเติบโตทางเศรษฐกิจโดยรวม เศรษฐศาสตร์การเมืองเน้นที่พลังอำนาจและผลประโยชน์ที่กำหนดการตัดสินใจทางนโยบายเหล่านี้ โดยเน้นว่ากลุ่มต่างๆ เช่น บริษัท สหภาพแรงงาน และขบวนการทางสังคม มีอิทธิพลต่อผลลัพธ์ของนโยบายในลักษณะที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของตนอย่างไร (Acemoglu & Robinson, 2012)

มุมมองของเศรษฐศาสตร์การเมืองมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำความเข้าใจความซับซ้อนของการกำหนดนโยบายสาธารณะ นโยบายไม่ได้เกิดขึ้นในภาวะสุญญากาศ แต่เป็นผล

จากการเจรจาทางการเมือง การต่อสู้เพื่ออำนาจ และผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกัน กรอบเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองวิเคราะห์ว่านโยบายต่างๆ ได้รับการร่างขึ้นเพื่อตอบสนองต่อแรงกดดันทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยตระหนักว่าการดำเนินการของรัฐบาลได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างเศรษฐกิจ อุดมการณ์ทางการเมือง และแรงผลักดันทางสังคม (North, 1990) ความสัมพันธ์นี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ ส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืน และแก้ไขปัญหาเร่งด่วน เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการหยุดชะงักของเทคโนโลยี การศึกษาเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองให้ข้อมูลเชิงลึกว่านโยบายต่างๆ อาจเป็นประโยชน์ต่อภาคส่วนหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากกว่าภาคส่วนอื่นๆ ได้อย่างไร ซึ่งทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับความยุติธรรมและความเป็นธรรมในการบริหารสาธารณะ

ในยุคปัจจุบันที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการเพิ่มขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองจึงมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น AI นำเสนอทั้งโอกาสและความท้าทาย เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน ขณะเดียวกันก็อาจทำให้การเลิกจ้างและความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจเลวร้ายลง (Brynjolfsson & McAfee, 2014) นโยบายสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการควบคุมเทคโนโลยี AI การรับรองการใช้งานอย่างมีจริยธรรม และการแก้ไขผลกระทบทางเศรษฐกิจของระบบอัตโนมัติที่มีต่อตลาดแรงงาน เศรษฐศาสตร์การเมืองเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ว่านโยบาย AI ถูกกำหนดโดยผลประโยชน์ทางการเมือง โครงสร้างอำนาจทางเศรษฐกิจ และการแข่งขันระดับโลกอย่างไร ในขณะที่ AI ยังคงมีอิทธิพลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและโครงสร้างทางสังคม นโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพซึ่งวางอยู่บนความเข้าใจที่มั่นคงในเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองจะมีความจำเป็นต่อการรับมือกับความท้าทายทางสังคม จริยธรรม และเศรษฐกิจของยุคใหม่นี้ (Acemoglu & Restrepo, 2020)

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองในยุคของ AI ถือเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากเทคโนโลยี AI ส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อโครงสร้างเศรษฐกิจตลาดแรงงาน และพลวัตทางสังคม ในขณะที่ระบบ AI เข้ามาทำงานอัตโนมัติมากขึ้น เพิ่มผลผลิต และขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรม ระบบเหล่านี้ยังก่อให้เกิดความท้าทายที่สำคัญ เช่น การเลิกจ้าง ความไม่เท่าเทียมกันของรายได้ และข้อกังวลด้านจริยธรรมเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและอคติทางอัลกอริทึม การทำความเข้าใจว่านโยบายสาธารณะสามารถควบคุม AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรเทาผลกระทบเชิงลบได้อย่างไรถือเป็นสิ่งสำคัญใน

การรับรองว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเกิดประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมแทนที่จะทำให้ความแตกต่างที่มีอยู่รุนแรงขึ้น โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์นี้ ผู้กำหนดนโยบายสามารถออกแบบกรอบงานที่ส่งเสริมการพัฒนา AI อย่างมีความรับผิดชอบ ขณะเดียวกันก็ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน ยิ่งไปกว่านั้น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วยังจำเป็นต้องมีความเข้าใจอย่างครอบคลุมเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์การเมืองเพื่อนำทางความซับซ้อนของการกำกับดูแลในภูมิทัศน์ที่ขับเคลื่อนด้วย AI เศรษฐศาสตร์การเมืองให้ข้อมูลเชิงลึกอันมีค่าเกี่ยวกับผลประโยชน์และพลังอำนาจที่กำหนดการตัดสินใจด้านนโยบาย โดยเน้นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างๆ เช่น ธุรกิจ องค์กรแรงงาน และสังคมพลเมือง มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไรในการกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับ AI การวิเคราะห์นี้ช่วยระบุศักยภาพของความขัดแย้งและความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่างๆ และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการกำหนดนโยบายแบบครอบคลุมที่พิจารณาจากมุมมองที่หลากหลาย การศึกษาจุดตัดระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองในบริบทของ AI ช่วยให้นักวิจัยและผู้ปฏิบัติสามารถเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการกับผลกระทบทางจริยธรรม สังคม และเศรษฐกิจของเทคโนโลยี AI ได้ดีขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เกิดอนาคตที่ยุติธรรมและยั่งยืนมากขึ้น

บทวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะกับเศรษฐศาสตร์ทางการเมืองท่ามกลางยุคสมัย AI

1. การควบคุมเทคโนโลยี AI (Regulation of AI Technologie)

การควบคุมเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นหน้าที่สำคัญของนโยบายสาธารณะ เนื่องจาก AI มีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อสังคมและเศรษฐกิจ เนื่องจากระบบ AI ถูกผนวก รวมเข้ากับภาคส่วนต่างๆ มากขึ้นเรื่อยๆ รวมถึงการดูแลสุขภาพ การเงิน และการขนส่ง รัฐบาลจึงมีหน้าที่กำหนดกรอบการกำกับดูแลที่ครอบคลุมเพื่อให้แน่ใจว่าการใช้งานเป็นไปตามจริยธรรมและปลอดภัย กฎระเบียบเหล่านี้จะต้องจัดการกับปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ความปลอดภัย และความรับผิดชอบตามอัลกอริทึม ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นของสาธารณชนในระบบ AI (Cath, 2018) หากไม่มีการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ เทคโนโลยี AI อาจก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมที่มีอยู่ เสริมสร้างอคติ และละเมิดสิทธิของบุคคล ส่งผลให้สัญญาทางสังคมที่รัฐบาลมีกับพลเมืองถูกทำลายลง

ความท้าทายหลักประการหนึ่งในการควบคุมเทคโนโลยี AI คือการสร้างสมดุลระหว่างนวัตกรรมกับความปลอดภัยสาธารณะและสิทธิของบุคคล ผู้กำหนดนโยบายต้องดำเนินการตามแนวทางที่เหมาะสมระหว่างการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา AI และการทำให้แน่ใจว่าระบบ AI คำนึงถึงจริยธรรม (Binns, 2018) แม้ว่ากฎระเบียบที่เข้มงวดเกินไปอาจขัดขวางนวัตกรรมและขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม แต่กฎระเบียบที่ผ่อนปรนอาจนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นอันตราย เช่น การละเมิดความเป็นส่วนตัวหรือการปฏิบัติที่เลือกปฏิบัติ ดังนั้น กรอบการกำกับดูแลจะต้องปรับตัวและตอบสนองต่อลักษณะของเทคโนโลยี AI ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจำเป็นต้องมีการเจรจาอย่างต่อเนื่องระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงผู้นำในอุตสาหกรรม นักจริยธรรม และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างกฎระเบียบที่ส่งเสริมการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบพร้อมทั้งสนับสนุนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น ลักษณะทั่วโลกของเทคโนโลยี AI ยังนำมาซึ่งความท้าทายด้านกฎระเบียบที่ไม่เหมือนใคร เนื่องจากรัฐบาลต้องรับมือกับการไหลเวียนข้อมูลข้ามพรมแดนและผลกระทบระดับนานาชาติจากการใช้งาน AI กรอบการร่วมมือกันระหว่างประเทศอาจมีความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาที่ข้ามขอบเขตของประเทศ เช่น ความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและความปลอดภัยทางไซเบอร์ หากร่วมมือกัน ประเทศต่างๆ จะสามารถสร้างมาตรฐานร่วมกันที่ควบคุมเทคโนโลยี AI ส่งเสริมแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด และลดการแยกส่วนกฎระเบียบให้เหลือน้อยที่สุด (Kuner, 2017) ความร่วมมือดังกล่าวถือเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้แน่ใจว่า AI ทำหน้าที่เป็นพลังแห่งความดี เป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม ขณะเดียวกันก็ลดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้งาน AI โดยรวมแล้ว การควบคุมเทคโนโลยี AI ผ่านนโยบายสาธารณะที่รอบคอบถือเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ประโยชน์จาก AI ขณะเดียวกันก็ปกป้องคุณค่าและผลประโยชน์ของสังคม

2. ผลกระทบต่อตลาดแรงงาน (Impact on Labor Markets)

การถือกำเนิดของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านระบบอัตโนมัติของงานและการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมทั้งหมด เมื่อระบบ AI เริ่มมีความสามารถในการทำงานที่มนุษย์ทำมาโดยตลอด ความกังวลที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการเลิกจ้างงานในวงกว้างและความเสี่ยงต่อการว่างงานที่เพิ่มขึ้น (Acemoglu & Restrepo, 2020) การใช้ระบบอัตโนมัติสำหรับงานประจำและงานซ้ำๆ โดยเฉพาะในภาคส่วนต่างๆ เช่น การผลิต การค้าปลีก และการบริการลูกค้า ก่อให้เกิดความ

เสี่ยงต่อแรงงานที่มีทักษะต่ำและปานกลาง ซึ่งอาจพบว่าบทบาทของตนไม่จำเป็นอีกต่อไปในเศรษฐกิจที่ระบบอัตโนมัติเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงนี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นของนโยบายสาธารณะที่ดำเนินการเชิงรุกเพื่อแก้ไขผลกระทบของ AI ต่อตลาดแรงงานและส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงที่ยุติธรรมยิ่งขึ้นสำหรับแรงงานที่ได้รับผลกระทบ

เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจของระบบอัตโนมัติที่ขับเคลื่อนด้วย AI รัฐบาลจำเป็นต้องนำโปรแกรมการฝึกอบรมและเพิ่มทักษะแรงงานที่ครอบคลุมมาใช้ โครงการริเริ่มเหล่านี้สามารถเสริมทักษะที่จำเป็นให้กับคนงานเพื่อก้าวหน้าในบทบาทใหม่ๆ ที่เทคโนโลยี AI ไม่สามารถเลียนแบบได้ง่ายๆ เช่น บทบาทที่ต้องใช้การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ และสติปัญญาทางอารมณ์ (Brynjolfsson & McAfee, 2014) นอกจากนี้ นโยบายสาธารณะควรเสริมสร้างระบบความปลอดภัยทางสังคม รวมถึงสวัสดิการการว่างงานและโปรแกรมการฝึกอบรมใหม่ เพื่อสนับสนุนคนงานที่ถูกเลิกจ้างระหว่างการเปลี่ยนผ่านไปสู่โอกาสการจ้างงานใหม่ (Acemoglu & Restrepo, 2020) นโยบายดังกล่าวสามารถให้เบาะรองรับแรงกระแทกทางเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ช่วยให้คนงานสามารถปรับตัวเข้ากับภูมิทัศน์แรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปในขณะเดียวกันก็รักษาความเป็นอยู่ที่ดีของตนเองได้

ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองในบริบทของ AI ยังเน้นย้ำถึงความท้าทายที่กว้างขึ้นในการสร้างสมดุลระหว่างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีกับการคุ้มครองคนงาน เมื่อเศรษฐกิจถูกขับเคลื่อนโดย AI และระบบอัตโนมัติมากขึ้น ก็มีความเสี่ยงที่ผลประโยชน์ของความก้าวหน้าเหล่านี้จะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่เป็นเจ้าของและพัฒนาเทคโนโลยีอย่างไม่สมส่วน ทำให้ความไม่เท่าเทียมกันที่มีอยู่รุนแรงขึ้น (Piketty, 2014) ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับพลวัตอันซับซ้อนของตลาดแรงงาน เทคโนโลยี และความเท่าเทียมทางสังคม โดยมุ่งมั่นที่จะสร้างกรอบการทำงานที่ส่งเสริมนวัตกรรมไปพร้อมกับปกป้องสิทธิและความเป็นอยู่ของคนงาน ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมซึ่งคำนึงถึงความต้องการของแรงงานทุกภาคส่วน ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะต้องทำให้มั่นใจว่าการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย AI นั้นยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับทุกคน

3. ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจและการกระจายความมั่งคั่ง (Economic Inequality and Wealth Distribution)

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มีแนวโน้มที่จะทำให้ความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจที่มีอยู่เดิมรุนแรงขึ้น โดยหลักแล้วเกิดจากการกระจุกตัว

ความมั่งคั่งระหว่างบริษัทเทคโนโลยีและนักพัฒนา เนื่องจาก AI ถูกผนวกรวมเข้ากับการดำเนินธุรกิจและผลิตภัณฑ์สำหรับผู้บริโภคมากขึ้น บริษัทที่เป็นผู้นำในการพัฒนา AI เช่น บริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่ ได้รับผลตอบแทนทางการเงินจำนวนมาก ส่งผลให้เกิดความแตกต่างอย่างมากในการกระจายรายได้และความมั่งคั่ง (Piketty, 2014) การกระจายความมั่งคั่งดังกล่าวทำให้เกิดคำถามสำคัญเกี่ยวกับความยั่งยืนของโครงสร้างเศรษฐกิจในปัจจุบัน เนื่องจากบริษัทเทคโนโลยีขนาดใหญ่สะสมทรัพยากรจำนวนมากในขณะที่ธุรกิจขนาดเล็กและคนงานค่าจ้างต่ำต้องดิ้นรนเพื่อแข่งขัน ดังนั้น ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของ AI จึงไม่กระจายอย่างเท่าเทียมกัน จึงมีการเรียกร้องอย่างเร่งด่วนให้มีการแทรกแซงนโยบายสาธารณะเพื่อแก้ไขความไม่สมดุลเหล่านี้

เพื่อต่อสู้กับช่องว่างที่กว้างขึ้นในการกระจายความมั่งคั่ง นโยบายสาธารณะจะต้องมุ่งเน้นไปที่การรับรองการเข้าถึงประโยชน์ของเทคโนโลยี AI อย่างเท่าเทียมกัน สิ่งนี้สามารถทำได้ผ่านกลไกต่างๆ เช่น การเก็บภาษีแบบก้าวหน้าที่ช่วยให้ผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจาก AI มีส่วนสนับสนุนสังคมอย่างยุติธรรม (Piketty, 2014) การกระจายความมั่งคั่งผ่านภาษีทำให้รัฐบาลสามารถจัดหาเงินทุนสำหรับบริการสาธารณะที่จำเป็นและโปรแกรมทางสังคมที่สนับสนุนประชากรด้อยโอกาส ซึ่งจะช่วยส่งเสริมภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกันมากขึ้น นอกจากนี้ การเข้าถึงการศึกษาและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับ AI ยังมีความสำคัญต่อการเสริมทักษะที่จำเป็นให้กับบุคคลและชุมชนเพื่อเจริญเติบโตในเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย AI ผู้กำหนดนโยบายควรให้ความสำคัญกับการริเริ่มที่ส่งเสริมความรู้ด้านดิจิทัล การฝึกอบรมทางเทคนิคและการศึกษาในสาขาวิชา STEM เพื่อให้แน่ใจว่าพลเมืองทุกคนสามารถมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากภูมิทัศน์ทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ยิ่งไปกว่านั้น เศรษฐกิจการเมืองของ AI ยังเน้นย้ำถึงความจำเป็นที่รัฐบาลต้องรับมือกับผลกระทบทางสังคมจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนโดย AI เมื่อการกระจุกตัวของความมั่งคั่งกลายเป็นปัญหาเร่งด่วน ผู้กำหนดนโยบายจะต้องพิจารณาแนวทางเพื่อส่งเสริมความเท่าเทียมและความสามัคคีทางสังคม ซึ่งรวมถึงไม่เพียงแต่การดำเนินการตามมาตรการแจกจ่ายเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่นวัตกรรมและการเป็นผู้ประกอบการสามารถเติบโตได้ในภาคส่วนและกลุ่มประชากรต่างๆ (Rodrik, 2018) รัฐบาลสามารถบรรเทาความเสี่ยงจากความไม่สงบทางสังคมและความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจได้ โดยการแก้ไขปัญหาที่

เกิดจาก AI และให้แน่ใจว่าผลประโยชน์ของ AI จะถูกแบ่งปันกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เศรษฐกิจมีขนาดที่ยั่งยืนและครอบคลุมมากขึ้น

4. AI และ ความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (AI and Global Competitiveness)

ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้กลายเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดความสามารถในการแข่งขันระดับโลก โดยปรับเปลี่ยนภูมิทัศน์ทางเศรษฐกิจและพลวัตทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศต่างๆ ประเทศที่เป็นผู้นำในการวิจัยและพัฒนา AI จะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างมาก รวมถึงผลผลิตที่เพิ่มขึ้น นวัตกรรม และการเข้าถึงตลาดใหม่ๆ เนื่องจากเทคโนโลยี AI แทรกซึมเข้าไปในหลายภาคส่วน ตั้งแต่การดูแลสุขภาพไปจนถึงการเงินและการผลิต ประเทศต่างๆ จึงตระหนักดีว่าความสามารถในการใช้ประโยชน์จาก AI ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะกำหนดสถานะทางเศรษฐกิจของตนบนเวทีโลก (Mayer-Schönberger & Cukier, 2013) ดังนั้น การแข่งขันเพื่อครองตลาด AI จึงไม่ใช่แค่เรื่องของความสามารถทางเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังเป็นแง่มุมสำคัญของความมั่นคงแห่งชาติและกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจอีกด้วย

เพื่อใช้ประโยชน์จากศักยภาพของ AI นโยบายสาธารณะในหลายประเทศจึงมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมนวัตกรรมมากขึ้นเรื่อยๆ ผ่านการลงทุนอย่างมากในการวิจัย โครงสร้างพื้นฐานและการศึกษา รัฐบาลกำลังจัดสรรทรัพยากรให้กับโครงการวิจัย AI สร้างศูนย์กลางนวัตกรรมและสร้างความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในภาคเอกชนเพื่อเร่งการพัฒนา AI (Brynjolfsson & McAfee, 2014) นอกจากนี้ นโยบายด้านการศึกษาที่มุ่งเน้นการปรับปรุงการศึกษา STEM (วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์) และความรู้ด้านดิจิทัลถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปลูกฝังกำลังแรงงานที่พร้อมจะเติบโตในเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วย AI โดยการให้ความสำคัญกับพื้นที่เหล่านี้ ประเทศต่างๆ ไม่เพียงแต่จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในภูมิทัศน์ AI ระดับโลกเท่านั้น แต่ยังทำให้แน่ใจได้ว่าพลเมืองของตนมีทักษะที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมในเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนาแห่งนี้อีกด้วย

ยิ่งไปกว่านั้น เศรษฐกิจการเมืองที่เกี่ยวข้องกับ AI ยังเน้นย้ำถึงตำแหน่งเชิงกลยุทธ์ของประเทศต่างๆ ในภูมิทัศน์ระดับโลกในขณะที่ปกป้องผลประโยชน์ของชาติ รัฐบาลต้องรับมือกับความท้าทายที่ซับซ้อน เช่น ผลกระทบทางจริยธรรมของ AI ความเสี่ยงของแนวทางการผูกขาด และศักยภาพของความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เกิดจากการแข่งขันทางเทคโนโลยี (Acemoglu & Restrepo, 2020) นโยบายต้องสร้างสมดุลระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมกับ

กฎระเบียบที่ปกป้องสวัสดิการสาธารณะ ความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัย ในบริบทนี้ความร่วมมือระหว่างประเทศอาจมีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานทั่วไปและแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการใช้งาน AI เพื่อให้แน่ใจว่าประเทศต่างๆ สามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาที่ร่วมกันเผชิญได้ในขณะที่แข่งขันกันในสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในที่สุด การทำความเข้าใจถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่าง AI นโยบายสาธารณะ และความสามารถในการแข่งขันระดับโลกถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการกำหนดอนาคตที่ AI ไม่เพียงแต่ให้ประโยชน์แก่ประเทศต่างๆ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงชุมชนโลกโดยรวมด้วย

5. การกำกับดูแลข้อมูลและการเป็นเจ้าของ (Data Governance and Ownership)

ในยุคของปัญญาประดิษฐ์ (AI) การกำกับดูแลข้อมูลและการเป็นเจ้าของข้อมูลได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมือง เนื่องจากข้อมูลเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่ขับเคลื่อนระบบ AI รัฐบาลจึงเผชิญกับความท้าทายเร่งด่วนในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจนซึ่งกำหนดว่าใครเป็นเจ้าของข้อมูล จะใช้ข้อมูลได้อย่างไร และจะปกป้องความเป็นส่วนตัวของบุคคลอย่างไร (Zuboff, 2019) การตัดสินใจเหล่านี้มีผลกระทบในวงกว้าง เนื่องจากวิธีการกำกับดูแลข้อมูลมีอิทธิพลโดยตรงต่อพลวัตของอำนาจทางเศรษฐกิจระหว่างบุคคล บริษัท และรัฐ ในสภาพแวดล้อมที่ข้อมูลได้รับการปฏิบัติเหมือนสินค้าโภคภัณฑ์มากขึ้น นโยบายที่รัฐบาลบังคับใช้จะกำหนดภูมิทัศน์ของการเป็นเจ้าของข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และสิทธิการใช้งาน

เศรษฐศาสตร์การเมืองของการกำกับดูแลข้อมูลเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับการพิจารณาทางจริยธรรมเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย เมื่อบริษัทต่างๆ รวบรวมข้อมูลจำนวนมาก โดยมักไม่ได้รับความยินยอมอย่างชัดแจ้งจากผู้ใช้ ความเสี่ยงในการละเมิดข้อมูลจึงเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับการเฝ้าติดตามและการแสวงประโยชน์ (O'Neil, 2016) นโยบายสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยการนำกฎระเบียบที่คุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของแต่ละบุคคลมาใช้ ในขณะที่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลอย่างมีความรับผิดชอบในการพัฒนา AI ตัวอย่างเช่น กรอบงานต่างๆ เช่น ข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล (GDPR) ในสหภาพยุโรปกำหนดมาตรฐานที่เข้มงวดสำหรับการรวบรวมและการใช้ข้อมูล เพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลต่างๆ ยังคงควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของตนได้ กฎระเบียบดังกล่าวมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมความ

ไว้วางใจของสาธารณชนในเทคโนโลยี AI และป้องกันการผูกขาดข้อมูลโดยหน่วยงานที่มีอำนาจเพียงไม่กี่แห่ง

ยิ่งไปกว่านั้น การกำกับดูแลข้อมูลยังเชื่อมโยงโดยเนื้อหากับการอภิปรายที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางสังคมและโอกาสทางเศรษฐกิจ การแปลงข้อมูลให้เป็นสินค้ามีอิทธิพลต่อผู้ที่ได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าของ AI และผู้ที่ยังคงถูกละเลยในเศรษฐกิจดิจิทัล (Piketty, 2014) นโยบายสาธารณะต้องให้แน่ใจว่าผลประโยชน์ที่ได้รับจากระบบ AI ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลจะกระจายอย่างเท่าเทียมกันทั่วทั้งสังคม ซึ่งรวมถึงการพิจารณาการเข้าถึงข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับบริษัทขนาดเล็กและชุมชนที่ไม่ได้รับการเป็นตัวแทน ซึ่งอาจขาดทรัพยากรในการแข่งขันในภูมิทัศน์ที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล การกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกำกับดูแลและความเป็นเจ้าของข้อมูลช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมนวัตกรรม ขณะเดียวกันก็ปกป้องสิทธิส่วนบุคคลและส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคมเมื่อเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็ว

6. AI และความมั่นคงแห่งชาติ (AI and National Security)

ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ได้รับการยอมรับมากขึ้นเรื่อยๆ ว่าเป็นพลังแห่งการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญต่อความมั่นคงแห่งชาติ การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการป้องกันประเทศ การเฝ้าระวัง และความปลอดภัยทางไซเบอร์กำลังเปลี่ยนโฉมวิธีการที่รัฐบาลรับมือกับความท้าทายด้านความปลอดภัยและจัดการกับภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้น ในขณะที่เทคโนโลยี AI ช่วยเพิ่มศักยภาพในด้านต่างๆ เช่น ระบบอาวุธอัตโนมัติ การตรวจจับภัยคุกคามแบบเรียลไทม์ และการวิเคราะห์ข้อมูล เทคโนโลยีดังกล่าวยังก่อให้เกิดคำถามทางจริยธรรมและเชิงกลยุทธ์ที่ซับซ้อนเกี่ยวกับการใช้งานอีกด้วย (Brynjolfsson & McAfee, 2014) การบูรณาการ AI เข้ากับกรอบงานด้านความมั่นคงแห่งชาติจำเป็นต้องมีนโยบายสาธารณะที่แข็งแกร่งเพื่อจัดการกับความท้าทายที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมนวัตกรรมในกลยุทธ์การป้องกันประเทศ

นโยบายสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการควบคุมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในบริบททางการทหารและรับรองการใช้งานอย่างมีจริยธรรม รัฐบาลต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนเพื่อควบคุมการพัฒนาและการใช้งานเทคโนโลยี AI ภายในระบบการป้องกันประเทศเพื่อป้องกันผลที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ศักยภาพของระบบอัตโนมัติในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความตายโดยไม่มีการควบคุมดูแลของมนุษย์ (Lin, 2016) กรอบการกำกับดูแลนี้ต้องสร้างสมดุลระหว่างความต้องการในการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วกับความจำเป็นในการรักษาความรับผิดชอบและมาตรฐานทางจริยธรรม ผู้กำหนดนโยบายเผชิญกับความท้าทายในการสร้าง

สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมนวัตกรรมในเทคโนโลยีการป้องกันประเทศในขณะที่ป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ AI รวมถึงศักยภาพในการเพิ่มกำลังทหารและการใช้ AI ในสงครามโดยไม่มีการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม

ยิ่งไปกว่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่าง AI ความมั่นคงแห่งชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมีความซับซ้อนมากขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่ประเทศต่างๆ แข่งขันกันพัฒนาขีดความสามารถของ AI ความกังวลเกี่ยวกับพลวัตของอำนาจระดับโลกและศักยภาพในการแข่งขันด้านอาวุธในเทคโนโลยี AI ก็ปรากฏขึ้น (Chui et al., 2016) ประเทศต่างๆ ไม่เพียงต้องควบคุม AI ในประเทศเท่านั้น แต่ยังต้องมีส่วนร่วมในการอภิปรายระหว่างประเทศเพื่อสร้างบรรทัดฐานและข้อตกลงเกี่ยวกับการใช้ AI ในแอปพลิเคชันทางทหารและความปลอดภัยทางไซเบอร์ด้วย ความพยายามร่วมกันเพื่อจัดการกับความท้าทายด้านความปลอดภัยร่วมกัน เช่น ภัยคุกคามทางไซเบอร์และแคมเปญข่าวปลอมที่ใช้ AI ถือเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาเสถียรภาพและความไว้วางใจระหว่างประเทศต่างๆ โดยการนำทางปฏิสัมพันธ์ระหว่าง AI ความมั่นคงแห่งชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ รัฐบาลสามารถใช้ประโยชน์จาก AI ได้ พร้อมทั้งมั่นใจในการคุ้มครองพลเมืองและผลประโยชน์ของชาติ

7. การกำกับดูแลด้านจริยธรรมและความไว้วางใจในระบบ AI (Ethical Governance and Trust in AI Systems)

ความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) ถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการบูรณาการและการนำไปใช้อย่างแพร่หลายในทุกภาคส่วน เมื่อเทคโนโลยี AI แพร่หลายมากขึ้น ความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบทางจริยธรรม เช่น อคติ ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ก็ได้รับความสนใจอย่างมาก นโยบายสาธารณะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับการพัฒนา AI โดยรับรองว่าเทคโนโลยีเหล่านี้ได้รับการออกแบบและนำไปใช้ในลักษณะที่สอดคล้องกับค่านิยมและความคาดหวังของสังคม (Jobin, Ienca และ Vayena, 2019) การกำหนดแนวทางจริยธรรมและกรอบการกำกับดูแลที่ชัดเจนไม่เพียงแต่ช่วยแก้ไขข้อกังวลของประชาชนเท่านั้น แต่ยังสนับสนุนนวัตกรรมโดยจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่มีโครงสร้างที่นักพัฒนาสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นใจ

ความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความไว้วางใจในระบบ AI เนื่องจากช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจว่ามีการตัดสินใจอย่างไรและบนพื้นฐานใด ผู้กำหนดนโยบายต้องสนับสนุนความโปร่งใสในอัลกอริทึม AI รวมถึงการสื่อสารที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลที่ใช้

กระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้อง และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นของระบบเหล่านี้ (Miller, 2019) การทำให้แน่ใจว่าระบบ AI สามารถอธิบายได้นั้นสามารถช่วยลดความกลัวเกี่ยวกับลักษณะ "กล่องดำ" ของเทคโนโลยี AI จำนวนมากได้ ซึ่งจะส่งเสริมความเชื่อมั่นของสาธารณชนในความน่าเชื่อถือและความยุติธรรมของเทคโนโลยีเหล่านี้ นอกจากนี้ นโยบายที่มุ่งลดอคติในระบบ AI ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการทำให้แน่ใจว่าเทคโนโลยีเหล่านี้จะไม่ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมที่มีอยู่หรือก่อให้เกิดการเลือกปฏิบัติรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้น การให้ความสำคัญกับความยุติธรรมในการพัฒนา AI จะทำให้มีนโยบายสาธารณะที่ช่วยสร้างภูมิทัศน์ทางเทคโนโลยีที่ครอบคลุมมากขึ้นได้

ยิ่งไปกว่านั้น กลไกความรับผิดชอบยังมีความจำเป็นต่อการให้ผู้พัฒนาและองค์กรรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ของระบบ AI ซึ่งรวมถึงการกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบที่ชัดเจนสำหรับกระบวนการตัดสินใจและผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้งาน AI ผู้กำหนดนโยบายจะต้องพิจารณาถึงผลกระทบทางจริยธรรมของแอปพลิเคชัน AI ในบริบทต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าบุคคลและองค์กรต่าง ๆ รับผิดชอบต่อผลกระทบของเทคโนโลยีที่มีต่อสังคม (González-Fernández et al., 2021) การส่งเสริมการกำกับดูแลที่มีจริยธรรมและความไว้วางใจในระบบ AI จะทำให้มีนโยบายสาธารณะที่สามารถนำไปสู่การยอมรับและการบูรณาการเทคโนโลยีเหล่านี้ในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดแล้วจะช่วยให้เทคโนโลยีเหล่านี้สามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนการเติบโตทางเศรษฐกิจและสวัสดิการสังคมในเชิงบวกได้

สรุป

โดยสรุป การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายสาธารณะและเศรษฐศาสตร์การเมืองในยุคของปัญญาประดิษฐ์ (AI) เน้นย้ำถึงความจำเป็นอย่างยิ่งของกรอบการกำกับดูแลที่มีการออกแบบที่ดีเพื่อแก้ไขปัญหาหลายแง่มุมที่เกิดจากเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ AI ยังคงปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจ ตลาดแรงงาน และพลวัตทางสังคม ผู้กำหนดนโยบายจำเป็นต้องพัฒนาระเบียบข้อบังคับที่ส่งเสริมมาตรฐานทางจริยธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์นี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการใช้แนวทางที่สมดุลซึ่งส่งเสริมนวัตกรรม ขณะเดียวกันก็ปกป้องสิทธิส่วนบุคคลและส่งเสริมความเท่าเทียมทางสังคม ด้วยการทำความเข้าใจเศรษฐศาสตร์การเมืองที่เกี่ยวข้องกับ AI รัฐบาลสามารถสร้างนโยบายที่

ไม่เพียงแต่กระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเท่านั้น แต่ยังทำให้แน่ใจได้ว่าประโยชน์ของ AI จะกระจายอย่างยุติธรรมในสังคมอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- Acemoglu, D., & Restrepo, P. (2020). *Artificial Intelligence, Automation, and Work*. Harvard University Press.
- Acemoglu, D., & Robinson, J. A. (2012). *Why nations fail: The origins of power, prosperity, and poverty*. Crown Business.
- Binns, R. (2018). Fairness in machine learning: Lessons from political philosophy. In *Proceedings of the 2018 Conference on Fairness, Accountability, and Transparency* (149-159). PMLR.
- Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The second machine age: Work, progress, and prosperity in a time of brilliant technologies*. W. W. Norton & Company.
- Cath, C. (2018). Governing artificial intelligence: Ethical, legal, and technical opportunities and challenges. *Philosophical Transactions of the Royal Society A: Mathematical, Physical and Engineering Sciences*, 376(2133), 20180080.
- Cath, C. (2018). Governing artificial intelligence: Ethical, legal, and technical opportunities and challenges. *Philosophical Transactions of the Royal Society A: Mathematical, Physical and Engineering Sciences*, 376(2133), 20180080.
- Chui, M., Manyika, J., & Miremadi, M. (2016). *Where machines could replace humans—and where they can't (yet)*. McKinsey Quarterly.
- González-Fernández, M., Avello, C., & Montalvo, D. (2021). A framework for the ethical governance of AI. *IEEE Access*, 9, 149685-149695.
- Jobin, A., Ienca, M., & Vayena, E. (2019). The global landscape of AI ethics guidelines. *Nature Machine Intelligence*, 1(9), 389-399.

- Kuner, C. (2017). *The European Union General Data Protection Regulation: A commentary*. Oxford University Press.
- Lin, P. (2016). *Ethical Autonomous Weapons: The Need for a New Paradigm*. In *Artificial Intelligence and National Security* (67-72). Center for a New American Security.
- Mayer-Schönberger, V., & Cukier, K. (2013). *Big Data: A Revolution That Will Transform How We Live, Work, and Think*. Houghton Mifflin Harcourt.
- Miller, T. (2019). Explanation in artificial intelligence: Insights from the social sciences. *Artificial Intelligence*, 267, 1-38.
- North, D. C. (1990). *Institutions, institutional change, and economic performance*. Cambridge University Press.
- O'Neil, C. (2016). *Weapons of math destruction: How big data increases inequality and threatens democracy*. Crown Publishing.
- Piketty, T. (2014). *Capital in the twenty-first century*. Harvard University Press.
- Rodrik, D. (2018). *Straight Talk on Trade: Ideas for a Sane World Economy*. Princeton University Press.
- Smith, A. (1776). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations*. W. Strahan and T. Cadell.
- Stiglitz, J. E. (2002). *Globalization and its discontents*. W. W. Norton & Company.
- Zuboff, S. (2019). *The Age of Surveillance Capitalism: The Fight for a Human Future at the New Frontier of Power*. PublicAffairs.

แบบขององค์กรสมัยใหม่ภายใต้ยุคสมัย AI*

MODERN ORGANIZATIONAL MODELS IN THE AI ERA

สัญญา เคนาภูมิ¹ และ ศุภชัย คล่องขยัน²

Sanya Kenaphoom¹ and Supphachai Klongkhayan²

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

²บริษัท เดอะฮิลล์เขาค้อจำกัด

²The Hill Khao Kho Company Limited, Thailand

Corresponding Author's Email: zumsa_17@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 7 ตุลาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 17 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 18 ธันวาคม 2567

Received 7 October 2024; Revised 17 December 2024; Accepted 18 December 2024

บทคัดย่อ

รูปแบบองค์กรสมัยใหม่ในยุค AI มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มความคล่องตัว ประสิทธิภาพ และนวัตกรรม ช่วยให้ธุรกิจตอบสนองต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการตัดสินใจตามข้อมูล การทำงานอัตโนมัติ และแนวทางปฏิบัติทาง AI ที่ถูกต้องตามจริยธรรม เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและความน่าเชื่อถือ บทความนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์รูปแบบองค์กรสมัยใหม่ในยุค AI ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบองค์กรสมัยใหม่ในยุค AI โดดเด่นด้วยการตัดสินใจตามข้อมูล ความคล่องตัว และเวิร์กโฟลว์แบบกระจายอำนาจ ซึ่งช่วยปรับปรุงการทำงานร่วมกัน และความยืดหยุ่น AI จะทำให้งานเป็นอัตโนมัติและเพิ่มบทบาทของมนุษย์ ส่งเสริมนวัตกรรม และผลผลิต การเน้นที่ลูกค้าผ่านการปรับแต่งเป็นสิ่งสำคัญ และการเน้นย้ำอย่างหนักในด้านจริยธรรมและความโปร่งใสช่วยให้มั่นใจได้ว่าจะมีการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ ซึ่งส่งเสริม

Citation:

* สัญญา เคนาภูมิ และ ศุภชัย คล่องขยัน. (2567). แบบขององค์กรสมัยใหม่ภายใต้ยุคสมัย AI. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 61-74.

Sanya Kenaphoom and Supphachai Klongkhayan. (2024). Modern Organizational Models in the AI Era.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 61-74.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.21>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ความไว้วางใจและความรับผิดชอบ คุณลักษณะเหล่านี้ช่วยให้องค์กรต่างๆ ประสบความสำเร็จ
ในสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

คำสำคัญ: แบบขององค์การสมัยใหม่, ยุคสมัย AI

Abstract

Modern organizational models in the AI era are critical for increasing agility, efficiency, and innovation, allowing businesses to respond quickly to technological advancements and market changes. They also prioritize data-driven decision-making, automation, and ethical AI practices to increase competitiveness and trust. This paper aims to analyze modern organizational models in the AI era. The study discovered that modern organizational models in the AI era are distinguished by data-driven decision-making, agility, and decentralized workflows that improve collaboration and flexibility. AI automates tasks and augments human roles, promoting innovation and productivity. Customer-centricity through personalization is critical, and a strong emphasis on ethics and transparency ensures responsible AI use, which fosters trust and accountability. These features enable organizations to thrive in today's rapidly changing technological environment.

Keywords: Modern Organizational Models, AI Era

บทนำ

วิวัฒนาการอย่างรวดเร็วของปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการบูรณาการเข้ากับอุตสาหกรรมต่างๆ ได้นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในรูปแบบองค์กร โดยทั่วไป องค์กรต่างๆ ปฏิบัติตามโครงสร้างลำดับขั้นโดยมีกระบวนการตัดสินใจแบบรวมศูนย์ โดยเน้นที่เสถียรภาพและการควบคุม (Mintzberg, 1993) อย่างไรก็ตาม การเริ่มต้นของยุคดิจิทัลและการเกิดขึ้นของเทคโนโลยี AI ทำให้จำเป็นต้องมีแนวทางที่คล่องตัวมากขึ้น ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล และกระจายอำนาจมากขึ้น ความสามารถของ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนมากมหาศาล ทำให้งานประจำวันเป็นอัตโนมัติ และให้ข้อมูลเชิงลึกเชิงทำนายได้ทำให้องค์กรต่างๆ สามารถคิดรูปแบบ

การดำเนินงานใหม่ได้ โดยมุ่งไปสู่โครงสร้างที่คล่องตัวและปรับตัวได้มากขึ้น (Brynjolfsson & McAfee, 2014) รูปแบบองค์กรสมัยใหม่เหล่านี้มีลักษณะเฉพาะคือความยืดหยุ่น นวัตกรรมที่รวดเร็ว และความสามารถในการตัดสินใจที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจำเป็นต่อการอยู่รอดและความสามารถในการแข่งขันในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบองค์กรสมัยใหม่คือบทบาทของ AI ในการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล องค์กรต่างๆ ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาสัญชาตญาณของมนุษย์หรือข้อมูลในอดีตเพียงอย่างเดียวในการตัดสินใจอีกต่อไป แต่จะใช้อัลกอริทึม AI เพื่อดึงข้อมูลเชิงลึกแบบเรียลไทม์จากชุดข้อมูลที่ซับซ้อนแทน (Bharadwaj et al., 2013) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้องค์กรต่างๆ สามารถตัดสินใจได้แม่นยำ เป็นกลาง และทันเวลาที่มากขึ้น AI ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เชิงทำนายได้ ช่วยให้ธุรกิจคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต พฤติกรรมของลูกค้า และการเปลี่ยนแปลงของตลาดได้ จึงลดความเสี่ยงและเพิ่มประสิทธิภาพได้ (Agrawal, Gans และ Goldfarb, 2018) ในบริบทนี้ โมเดลองค์กรสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับข้อมูลใหม่ได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้แน่ใจว่ากระบวนการตัดสินใจมีความคล่องตัวและตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ยิ่งไปกว่านั้น ความสำคัญของความคล่องตัวในโมเดลองค์กรสมัยใหม่นั้นไม่สามารถพูดเกินจริงได้ โมเดลดั้งเดิมเน้นที่โครงสร้างแบบยืดหยุ่นที่ต้านทานการเปลี่ยนแปลง แต่ความสามารถของ AI ในการให้โซลูชันแบบเรียลไทม์และทำให้กระบวนการเป็นอัตโนมัติทำให้มีความยืดหยุ่นที่ไม่เคยมีมาก่อน (Sambamurthy, Bharadwaj และ Grover, 2003) ปัจจุบัน องค์กรต่างๆ นำเวิร์กโฟลว์แบบกระจายอำนาจมาใช้มากขึ้น โดยที่ทีมงานทำงานได้อย่างอิสระ และปรับตัวอย่างรวดเร็วตามการเปลี่ยนแปลงของความต้องการของลูกค้า ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และแนวโน้มของตลาด (Cram, Brohman และ Gallupe, 2016) ความคล่องตัวนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้องค์กรยังคงแข่งขันได้เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมนวัตกรรมอีกด้วย เนื่องจากการทำงานอัตโนมัติที่ขับเคลื่อนด้วย AI ช่วยให้พนักงานสามารถทำงานที่สร้างสรรค์และมีคุณค่าสูงได้อย่างอิสระ ซึ่งช่วยขับเคลื่อนการเติบโตขององค์กรต่อไป

AI ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันภายในองค์กรด้วยการทำลายกำแพงแบบเดิมๆ และส่งเสริมการทำงานเป็นทีมแบบข้ามสายงาน โมเดลองค์กรสมัยใหม่มักอาศัยการตัดสินใจแบบกระจายอำนาจ ซึ่งเครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วย AI อำนวยความสะดวกในการสื่อสารและการทำงานร่วมกันระหว่างทีมที่หลากหลาย โดยไม่คำนึงถึงสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

(Brock และ Wangenheim, 2019) ผู้ช่วยเสมือน ระบบการจัดการโครงการที่ขับเคลื่อนด้วย AI และแพลตฟอร์มการทำงานร่วมกันช่วยให้ทีมงานทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น ทำให้องค์กรมีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Bughin และคณะ 2017) ความร่วมมือในองค์กรยุคใหม่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรักษาความได้เปรียบทางการแข่งขัน เนื่องจากช่วยขับเคลื่อนการแก้ปัญหาและนวัตกรรมที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

สุดท้าย การนำ AI มาใช้มากขึ้นในโมเดลองค์กรทำให้เกิดข้อกังวลด้านจริยธรรมและการกำกับดูแลที่สำคัญ ซึ่งเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการมีความโปร่งใสและการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ องค์กรยุคใหม่ต้องพัฒนากรอบการทำงานเพื่อให้แน่ใจว่าระบบ AI ทำงานอย่างมีจริยธรรม โดยแก้ไขข้อกังวลต่างๆ เช่น อคติทางอัลกอริทึม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และความรับผิดชอบ (Cath, 2018) การพิจารณาทางจริยธรรมนี้มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากองค์กรต่างๆ พึ่งพา AI มากขึ้นสำหรับกระบวนการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อลูกค้า พนักงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ เป็นผลให้โครงสร้างการกำกับดูแลที่โปร่งใสซึ่งควบคุมการนำ AI ไปใช้งานจึงกลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของโมเดลองค์กรยุคใหม่ โดยรับประกันว่าระบบ AI นั้นยุติธรรม เชื่อถือได้ และสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม (Jobin, Ienca และ Vayena, 2019)

แบบขององค์การสมัยใหม่ภายใต้ยุคสมัย AI

ในยุค AI รูปแบบองค์กรสมัยใหม่มีการพัฒนาอย่างมาก โดยได้รับการหล่อหลอมจากการผสมรวมปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีขั้นสูงอื่นๆ ต่อไปนี้คือคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการของรูปแบบองค์กรสมัยใหม่ในบริบทนี้:

1. การตัดสินใจตามข้อมูลในองค์กรยุคใหม่ (Data-Driven Decision Making)

การตัดสินใจตามข้อมูล (Data-driven decision-making: DDDM) กลายเป็นองค์ประกอบสำคัญของรูปแบบองค์กรยุคใหม่ โดยเฉพาะในยุคของปัญญาประดิษฐ์ (AI) ปัจจุบันองค์กรต่างๆ ใช้ AI และอัลกอริทึมการเรียนรู้ของเครื่องจักร (ML) เพื่อประมวลผลข้อมูลที่มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างจำนวนมาก เพื่อแปลงข้อมูลดังกล่าวให้เป็นข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ การเปลี่ยนแปลงจากการตัดสินใจตามสัญชาตญาณไปสู่แนวทางเชิงประจักษ์ที่เน้นข้อมูลมากขึ้นนี้ ช่วยเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจในทุกระดับขององค์กร ตั้งแต่การวางแผนเชิงกลยุทธ์ไปจนถึงการดำเนินงานประจำวัน (Provost & Fawcett, 2013) เครื่องมือ AI สามารถระบุรูปแบบและแนวโน้มที่การวิเคราะห์โดยมนุษย์อาจมองข้าม ทำให้

องค์กรต่างๆ สามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของตลาด ความต้องการของลูกค้า และประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ลดลงได้ดีขึ้น ส่งผลให้ธุรกิจต่างๆ ได้เปรียบทางการแข่งขันโดยใช้ข้อมูลเป็นทรัพยากรสำคัญในการขึ้นนำการตัดสินใจ

นอกจากนี้ การวิเคราะห์แบบเรียลไทม์ที่ขับเคลื่อนด้วย AI ยังช่วยให้องค์กรต่างๆ ตอบสนองต่อสภาวะตลาดที่เปลี่ยนแปลงและความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างต่อเนื่องช่วยให้องค์กรสามารถปรับกลยุทธ์และการดำเนินการได้แบบเรียลไทม์ ทำให้มั่นใจได้ว่ากลยุทธ์และการดำเนินการจะมีความเกี่ยวข้องและสามารถแข่งขันได้ (Brynjolfsson & McAfee, 2014) ตัวอย่างเช่น ในอุตสาหกรรมอย่างการค้าปลีกและการเงิน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเรียลไทม์สามารถเปิดใช้งานกลยุทธ์การกำหนดราคา การจัดการความเสี่ยง และการมีส่วนร่วมของลูกค้าแบบไดนามิก ระดับการตอบสนองนี้ช่วยให้ธุรกิจสามารถตัดสินใจได้ทันเวลา ปรับทรัพยากรให้เหมาะสม และลดความเสี่ยงให้เหลือน้อยที่สุด นอกจากนี้ การตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วย AI ยังช่วยลดอคติของมนุษย์ ทำให้มั่นใจได้ว่าการตัดสินใจจะขึ้นอยู่กับข้อมูลเชิงลึกที่เป็นกลางมากกว่าการตัดสินใจโดยอัตวิสัย (Agrawal, Gans, & Goldfarb, 2018) ซึ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ ความสม่ำเสมอ และความแม่นยำในกระบวนการขององค์กร

การพึ่งพา AI และการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมากขึ้นยังนำมาซึ่งความท้าทาย โดยเฉพาะในการรับรองคุณภาพข้อมูลและการใช้ขั้นตอนวิธีอย่างมีจริยธรรม องค์กรต่างๆ ต้องกำหนดกรอบการกำกับดูแลเพื่อรักษาความสมบูรณ์ของข้อมูลและหลีกเลี่ยงอคติในโมเดล AI เนื่องจากคุณภาพข้อมูลที่ไม่ดีหรืออคติจากอัลกอริทึมอาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดได้ (Ghasemaghaei, Hassanein และ Turel, 2018) การพิจารณาทางจริยธรรมยังเกิดขึ้นในการใช้ AI โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของข้อมูลและความโปร่งใสของการตัดสินใจตามอัลกอริทึม (Jobin, Ienca และ Vayena, 2019) การจัดการกับความท้าทายเหล่านี้ถือเป็นสิ่งสำคัญในการตระหนักถึงศักยภาพทั้งหมดของการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลในขณะที่รักษาความไว้วางใจและความรับผิดชอบในระบบ AI ดังนั้น ในขณะที่การวิเคราะห์ข้อมูลที่ขับเคลื่อนด้วย AI ช่วยเพิ่มกระบวนการตัดสินใจ องค์กรต่างๆ จะต้องสร้างสมดุลระหว่างความก้าวหน้าเหล่านี้กับกรอบจริยธรรมและการกำกับดูแล

2. ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นในองค์กรยุคใหม่ (Agility and Flexibility)

ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นเป็นลักษณะสำคัญขององค์กรยุคใหม่ในยุค AI ช่วยให้ปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงไปและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว AI มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคล่องตัวด้วยการทำให้การทำงานซ้ำซากและใช้เวลานานเป็นไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะช่วยให้ทรัพยากรมนุษย์มีอิสระในการทำงานเชิงกลยุทธ์และสร้างสรรค์มากขึ้น (Sambamurthy, Bharadwaj และ Grover, 2003) องค์กรต่างๆ สามารถเร่งกระบวนการตัดสินใจและปฏิบัติการได้โดยใช้ระบบอัตโนมัติ ทำให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในความต้องการของลูกค้า สภาพตลาด หรือการแข่งขันได้เร็วขึ้นความสามารถในการปรับตัวที่เร็วขึ้นนี้เป็นกุญแจสำคัญในการรักษาความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภายนอกเป็นสิ่งสำคัญ

ยิ่งไปกว่านั้น การวิเคราะห์เชิงคาดการณ์ที่ขับเคลื่อนด้วย AI ช่วยให้องค์กรต่างๆ มีข้อมูลเชิงลึกที่จำเป็นในการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงล่วงหน้าแทนที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น โมเดลเชิงคาดการณ์ใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อคาดการณ์แนวโน้มในอนาคต พฤติกรรมของลูกค้า และการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น (Agrawal, Gans และ Goldfarb, 2018) การรวมข้อมูลเชิงลึกเหล่านี้เข้าด้วยกันจะช่วยให้องค์กรต่างๆ สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร การวางแผนการผลิต และการให้บริการได้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มความคล่องตัวและความยืดหยุ่น ตัวอย่างเช่น สามารถปรับห่วงโซ่อุปทานแบบเรียลไทม์เพื่อปรับระดับสินค้าคงคลังให้เหมาะสมหรือเปลี่ยนเส้นทางการขนส่งเพื่อตอบสนองต่อการหยุดชะงักที่ไม่คาดคิด ช่วยลดเวลาหยุดทำงานและต้นทุนให้เหลือน้อยที่สุด (Ivanov & Dolgui, 2020) ความสามารถในการคาดการณ์ล่วงหน้าและตอบสนองต่อความท้าทายก่อนที่ความท้าทายเหล่านั้นจะกลายเป็นวิกฤตถือเป็นจุดเด่นของความยืดหยุ่นขององค์กรที่ได้รับการปรับปรุงด้วย AI

ในที่สุด การมีส่วนร่วมสนับสนุนของ AI ต่อการบริการลูกค้าเชิงรุกยังช่วยเสริมสร้างความคล่องตัวขององค์กรอีกด้วย ด้วยการทำให้การโต้ตอบกับลูกค้าเป็นไปโดยอัตโนมัติและวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าแบบเรียลไทม์ AI ช่วยให้องค์กรต่างๆ สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างเป็นส่วนตัวและทันเวลาที่ จึงช่วยยกระดับประสบการณ์ของลูกค้า (Brock & von Wangenheim, 2019) ไม่ว่าจะผ่านแชทบ็อต AI หรือคำแนะนำผลิตภัณฑ์ที่เป็นส่วนตัว องค์กรในยุคใหม่สามารถปรับบริการของตนให้เข้ากับความคาดหวังของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป

ได้อย่างรวดเร็ว ระดับการตอบสนองนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้าเท่านั้น แต่ยังช่วยให้องค์กรต่างๆ ก้าวล้ำหน้าคู่แข่งด้วยการพัฒนารูปแบบการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความคล่องตัวและความยืดหยุ่นที่ขับเคลื่อนโดย AI จึงไม่เพียงแต่เป็นข้อได้เปรียบในการดำเนินงานเท่านั้น แต่ยังเป็นสินทรัพย์เชิงกลยุทธ์ที่สำคัญในยุคดิจิทัลอีกด้วย

3. เวิร์กโฟลว์การทำงานร่วมกันและแบบกระจายอำนาจในองค์กรยุคใหม่ (Collaborative and Decentralized Workflows)

ในยุคของ AI องค์กรต่าง ๆ หันมาใช้เวิร์กโฟลว์การทำงานร่วมกันและแบบกระจายอำนาจกันมากขึ้น โดยเครื่องมือที่ขับเคลื่อนด้วย AI มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างลำดับชั้นแบบเดิม เครื่องมือเหล่านี้รวมถึงผู้ช่วยเสมือน แพลตฟอร์มการสื่อสารอัจฉริยะ และระบบการจัดการโครงการบนคลาวด์ ช่วยให้ทีมงานทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในฟังก์ชันและสถานที่ต่าง ๆ (Bughin et al., 2017) AI ช่วยให้ทำงานร่วมกันแบบเรียลไทม์ได้โดยทำให้การสื่อสารคล่องตัวขึ้น ทำให้งานประจำเป็นอัตโนมัติ และอำนวยความสะดวกในการแบ่งปันข้อมูล โดยไม่คำนึงถึงขอบเขตทางภูมิศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงนี้ช่วยลดการพึ่งพาการตัดสินใจแบบรวมศูนย์ ทำให้องค์กรดำเนินงานได้อย่างคล่องตัวมากขึ้น ส่งเสริมนวัตกรรมและการแก้ปัญหาที่รวดเร็วขึ้นในแผนกต่าง ๆ

การกระจายอำนาจยังได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นด้วยความสามารถของ AI ในการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปทั่วทั้งองค์กร ด้วย AI ที่ให้ข้อมูลเชิงลึกแบบเรียลไทม์และการวิเคราะห์เชิงทำนาย ทีมงานจึงสามารถตัดสินใจตามข้อมูลได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องพึ่งพาแนวทางจากบนลงล่าง ลำดับชั้นที่แบนราบนี้ช่วยให้พนักงานในทุกระดับสามารถเป็นเจ้าของโครงการของตนเองได้ ส่งผลให้มีความคล่องตัวและตอบสนองความต้องการภายในองค์กรได้มากขึ้น (Brock & von Wangenheim, 2019) เนื่องจากการตัดสินใจไม่ได้จำกัดอยู่แค่ผู้บริหารระดับสูงอีกต่อไป องค์กรจึงสามารถตอบสนองต่อความท้าทายและโอกาสต่างๆ ได้เร็วขึ้น ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและส่งเสริมวัฒนธรรมสถานที่ทำงานที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

การส่งเสริมเวิร์กโฟลว์แบบกระจายอำนาจผ่าน AI ยังส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมการทำงานที่ครอบคลุมและสร้างสรรค์มากขึ้น เครื่องมือ AI ช่วยให้ทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่นข้ามขอบเขตทางภูมิศาสตร์และแผนกต่างๆ ทำให้ทีมงานที่หลากหลายสามารถนำเสนอมุมมองและความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวของตนได้ การทำงานเป็นทีมข้ามสายงานนี้มักจะนำไปสู่โซลูชันที่

สร้างสรรค์และนวัตกรรมมากขึ้น เนื่องจากพนักงานจากแผนกต่างๆ ขององค์กรทำงานร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์ร่วมกัน (Zhou et al., 2020) ยิ่งไปกว่านั้น ลักษณะที่ครอบคลุมของ เครื่องมือการทำงานร่วมกันที่ขับเคลื่อนด้วย AI ช่วยให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากกลุ่ม บุคลากรที่มีพรสวรรค์ทั่วโลกได้ โดยจัดอุปสรรคทางกายภาพและด้านโลจิสติกส์ในการมีส่วนร่วม ผลลัพธ์ที่ได้คือเวิร์กโฟลว์แบบกระจายอำนาจที่ได้รับการปรับปรุงด้วย AI จึงไม่เพียงแต่มี ประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นแรงผลักดันสำคัญของนวัตกรรมและความหลากหลาย ภายในองค์กรยุคใหม่ด้วย

4. การทำงานอัตโนมัติและการเพิ่มบทบาทของมนุษย์ในองค์กรยุคใหม่ (Automation and Augmentation of Human Roles)

AI และระบบอัตโนมัติกำลังปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ภายในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้เกิดแนวคิดใหม่ที่เทคโนโลยีเข้ามาเสริมแทนที่จะเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ แม้ว่า AI จะทำให้การทำงานประจำวันและงานซ้ำซาก เช่น การป้อนข้อมูล การจัดการตารางเวลา และการ บริการลูกค้าขั้นพื้นฐานเป็นไปโดยอัตโนมัติได้อย่างสมบูรณ์ แต่คุณค่าที่แท้จริงของ AI มักจะอยู่ที่ การเพิ่มบทบาทหน้าที่ของมนุษย์ AI จัดการกับกิจกรรมทั่วไป ช่วยให้พนักงานมีเวลามุ่งเน้น ไปที่งานเชิงกลยุทธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหาขั้นสูงมากขึ้น (Wilson & Daugherty, 2018) การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้พนักงานสามารถใช้การคิดวิเคราะห์ นวัตกรรม และทักษะในการเข้ากับผู้อื่นได้ ซึ่งเครื่องจักรไม่สามารถทำซ้ำได้ง่ายนัก จึงช่วยเพิ่มผลผลิต โดยรวมและความพึงพอใจในงาน

การเติบโตของ AI ยังทำให้เกิดแนวคิดของแรงงานแบบผสมผสาน ซึ่งความเชี่ยวชาญ ของมนุษย์และระบบ AI ทำงานร่วมกันเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีขึ้น ในโมเดลนี้ AI ทำหน้าที่เป็น เครื่องมือที่เพิ่มขีดความสามารถของมนุษย์แทนที่จะเข้ามาแทนที่ทั้งหมด ตัวอย่างเช่น AI สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล แนะนำโซลูชัน หรือทำให้ส่วนต่างๆ ของ กระบวนการเป็นอัตโนมัติ ในขณะที่มนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้ายและแทรกความคิด สร้างสรรค์หรือสติปัญญาทางอารมณ์เมื่อจำเป็น (Brynjolfsson & McAfee, 2014) การ ทำงานร่วมกันระหว่างสติปัญญาของมนุษย์และ AI นำไปสู่การตัดสินใจที่ดีขึ้น การดำเนินการที่ รวดเร็วขึ้น และนวัตกรรมที่มากขึ้น เนื่องจากองค์กรได้รับประโยชน์จากจุดแข็งร่วมกันของทั้ง สองอย่าง

การทำให้บทบาทของมนุษย์เป็นอัตโนมัติและเพิ่มขึ้นมีศักยภาพในการส่งเสริมนวัตกรรม และการเติบโตภายในองค์กร แต่ยังคงต้องมีการคิดทบทวนทักษะและการออกแบบงานใหม่ด้วย

เมื่อ AI เข้ามามีบทบาทในงานประจำ องค์กรต่างๆ จะต้องลงทุนในการฝึกทักษะใหม่ให้กับพนักงานเพื่อมุ่งเน้นไปที่การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน (Bessen, 2019) พนักงานจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับระบบ AI ที่ความข้อมูลและข้อมูลเชิงลึกที่สร้างโดย AI ในขณะที่ตัดสินใจอย่างมีข้อมูลโดยอิงจากความรู้ความเชี่ยวชาญของตนเอง ชุดทักษะใหม่นี้มีความจำเป็นในการทำให้แน่ใจว่า AI เสริมความสามารถของมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขับเคลื่อนการสร้างสรรคและรักษาความเกี่ยวข้องของบทบาทของมนุษย์ในสถานที่ทำงานที่ใช้ระบบอัตโนมัติมากขึ้น

5. การปรับแต่งส่วนบุคคลและการเน้นที่ลูกค้าในองค์กรยุคใหม่ (Personalization and Customer-Centricity)

ในยุค AI การปรับแต่งส่วนบุคคลกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับประสบการณ์ของลูกค้า ทำให้การเน้นที่ลูกค้าเป็นคุณลักษณะหลักของกลยุทธ์องค์กรยุคใหม่ เทคโนโลยี AI โดยเฉพาะการเรียนรู้ของเครื่องจักรและการวิเคราะห์ข้อมูล ช่วยให้องค์กรสามารถรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูลลูกค้าจำนวนมากมหาศาลได้ ทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความชอบ และพฤติกรรมของแต่ละบุคคล (Lamberton & Stephen, 2016) ด้วยการใช้ประโยชน์จากข้อมูลเหล่านี้ บริษัทต่างๆ สามารถปรับแต่งผลิตภัณฑ์ บริการ และการสื่อสารให้ตรงกับความ ต้องการและความปรารถนาที่เฉพาะเจาะจงของลูกค้าแต่ละราย ทำให้เกิดประสบการณ์ที่เป็น ส่วนตัวและมีส่วนร่วมมากขึ้น ความสามารถในการเสนอคำแนะนำที่เป็นส่วนตัวนี้ไม่เพียงแต่ ช่วยเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้าเท่านั้น แต่ยังช่วยให้องค์กรสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งขึ้น และความภักดีกับฐานลูกค้าได้อีกด้วย

ความสามารถในการคาดการณ์ของ AI ช่วยให้องค์กรสามารถก้าวข้ามการปรับแต่งส่วนบุคคลแบบง่ายๆ และคาดการณ์ความต้องการของลูกค้าได้ล่วงหน้าก่อนที่ความต้องการนั้นจะ เกิดขึ้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลในอดีตและแบบเรียลไทม์ ระบบ AI สามารถคาดการณ์ได้ว่า ลูกค้าอาจต้องการผลิตภัณฑ์หรือบริการใด ทำให้องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการ เหล่านั้นได้ล่วงหน้า (Davenport et al., 2020) ตัวอย่างเช่น ในภาคค้าปลีก AI สามารถ วิเคราะห์รูปแบบการซื้อเพื่อแนะนำผลิตภัณฑ์หรือเสนอข้อเสนอที่ปรับแต่งได้ ในขณะที่ใน อุตสาหกรรมการธนาคาร โซลูชันที่ขับเคลื่อนด้วย AI สามารถระบุการเปลี่ยนแปลงใน พฤติกรรมทางการเงินของลูกค้าเพื่อเสนอคำแนะนำหรือการสนับสนุนที่ปรับแต่งได้ ระดับของ

การเน้นที่ลูกค้านี้ ซึ่งเป็นไปได้ด้วย AI ช่วยให้บริษัทต่างๆ สามารถแข่งขันได้โดยมอบประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องและมีคุณค่าอย่างสม่ำเสมอ

การใช้ AI ในการปรับแต่งยังช่วยให้สามารถโต้ตอบกับลูกค้าได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งช่วยปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้าให้ดียิ่งขึ้น แอปพลิเคชันที่ขับเคลื่อนด้วย AI เครื่องมือแนะนำ และผู้ช่วยเสมือนสามารถโต้ตอบกับลูกค้าได้ทันที โดยให้คำตอบและการสนับสนุนที่ปรับแต่งได้ตลอดเวลา (Rust & Huang, 2014) การตอบสนองนี้ไม่เพียงแต่ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริการลูกค้าเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างการเดินทางของลูกค้าที่ราบรื่นและน่าพอใจยิ่งขึ้นอีกด้วย โดยการวิเคราะห์คำติชมและการโต้ตอบของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง องค์กรต่างๆ สามารถปรับปรุงความพยายามในการปรับแต่งได้ ทำให้มั่นใจได้ว่าการมีส่วนร่วมทุกครั้งจะดูปรับแต่งได้และเกี่ยวข้องเป็นผลให้การปรับแต่งที่ขับเคลื่อนด้วย AI เปลี่ยนการเน้นที่ลูกค้าจากกลยุทธ์การตลาดให้กลายเป็นแนวทางการดำเนินงานหลักที่ขับเคลื่อนความภักดีของลูกค้าและความสำเร็จในระยะยาว

6. จริยธรรม การกำกับดูแล และความโปร่งใสในองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วย AI (Ethics, Governance, and Transparency)

เนื่องจาก AI เข้ามาผนวกรวมในการดำเนินงานหลักขององค์กรยุคใหม่มากขึ้น ความสำคัญของการใช้งาน AI ที่ถูกต้องตามจริยธรรม การกำกับดูแล และความโปร่งใสจึงมีความสำคัญสูงสุด องค์กรต่างๆ ต้องมั่นใจว่าระบบ AI ของตนทำงานอย่างมีความรับผิดชอบ และสอดคล้องกับค่านิยมของสังคม ความกังวลหลักประการหนึ่งเกี่ยวกับ AI คือความเสี่ยงต่อความลำเอียงในการตัดสินใจ ซึ่งอาจเกิดจากชุดข้อมูลที่มีอคติหรือการออกแบบอัลกอริทึมที่มีข้อบกพร่อง (O'Neil, 2016) ตัวอย่างเช่น อัลกอริทึม AI ที่ใช้ในการว่าจ้าง การให้กู้ยืม หรือการบังคับใช้กฎหมายอาจเสริมสร้างอคติในอดีตโดยไม่ได้ตั้งใจหากไม่ได้รับการตรวจสอบและปรับเทียบอย่างเหมาะสม เพื่อบรรเทาความเสี่ยงเหล่านี้ องค์กรต่างๆ จึงได้กำหนดกรอบการกำกับดูแลที่เน้นการพัฒนา AI ที่ถูกต้องตามจริยธรรม เพื่อให้แน่ใจว่าระบบ AI โปร่งใส ยุติธรรม และรับผิดชอบ

นอกเหนือจากการจัดการกับอคติแล้ว กรอบการกำกับดูแลยังเน้นที่ปัญหาความเป็นส่วนตัวของข้อมูลอีกด้วย เนื่องจากระบบ AI ต้องพึ่งพาข้อมูลอย่างมากในการสร้างข้อมูลเชิงลึก องค์กรต่างๆ จึงได้รับความไว้วางใจให้ดูแลข้อมูลลูกค้าที่ละเอียดอ่อนจำนวนมาก การรับรองว่าข้อมูลได้รับการจัดการตามกฎหมายระเบียบ เช่น ข้อบังคับทั่วไปเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูล (GDPR) ถือเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความไว้วางใจของลูกค้า (Jobin, Ienca และ Vayena, 2019)

องค์กรต่างๆ ต้องพัฒนานโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับวิธีการรวบรวม จัดเก็บ และใช้ข้อมูล และต้องมีความโปร่งใสเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัตินี้ทั้งต่อลูกค้าและหน่วยงานกำกับดูแล ความโปร่งใส这不仅ไม่เพียงแต่ช่วยลดความเสี่ยงจากปัญหาทางกฎหมายเท่านั้น แต่ยังช่วยเสริมสร้างชื่อเสียงขององค์กรและความภักดีของลูกค้าอีกด้วย โดยแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

ยิ่งไปกว่านั้น ความโปร่งใสในการพัฒนา การใช้งาน และการบำรุงรักษาอัลกอริทึม AI ยังช่วยส่งเสริมความไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน ลูกค้า และชุมชนโดยรวม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการทำความเข้าใจว่าการตัดสินใจที่ขับเคลื่อนโดย AI นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และสอดคล้องกับมาตรฐานทางจริยธรรมหรือไม่ (Cath, 2018) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ องค์กรต่างๆ กำลังนำแบบจำลองการกำกับดูแล AI มาใช้ ซึ่งเน้นที่ความสามารถในการอธิบาย โดยที่การตัดสินใจของ AI สามารถตีความและอธิบายได้ในลักษณะที่มนุษย์สามารถเข้าใจได้ การให้ความสำคัญกับความโปร่งใสและจริยธรรมในการกำกับดูแล AI จะทำให้องค์กรต่างๆ สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งยิ่งขึ้นกับผู้ถือผลประโยชน์ ส่งเสริมไม่เพียงแต่ความไว้วางใจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความยั่งยืนในระยะยาวในภูมิทัศน์เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอีกด้วย

สรุป

รูปแบบองค์กรสมัยใหม่ในยุค AI ได้มีการพัฒนาอย่างมาก โดยได้รับแรงผลักดันจากความก้าวหน้าของปัญญาประดิษฐ์และการวิเคราะห์ข้อมูล รูปแบบเหล่านี้มีลักษณะเฉพาะคือการตัดสินใจตามข้อมูล ความคล่องตัว เวิร์กโฟลว์แบบกระจายอำนาจ และการทำงานร่วมกันที่ดีขึ้นระหว่างฟังก์ชันและพื้นที่ต่างๆ AI ช่วยให้องค์กรต่างๆ สามารถทำงานประจำเป็นอัตโนมัติ เพิ่มบทบาทของมนุษย์ และปรับปรุงประสบการณ์ของลูกค้าผ่านการปรับแต่ง นอกจากนี้ การพิจารณาทางจริยธรรม การกำกับดูแล และความโปร่งใสได้กลายเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากองค์กรต่างๆ พยายามให้แน่ใจว่ามีการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ ลดอคติ และปกป้องความเป็นส่วนตัวของข้อมูล โดยรวมแล้ว รูปแบบสมัยใหม่เหล่านี้ทำให้องค์กรต่างๆ มีประสิทธิภาพ สร้างสรรค์ และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

เพื่อใช้ประโยชน์จากศักยภาพของ AI ได้อย่างเต็มที่ องค์กรต่างๆ ควรลงทุนในการพัฒนาการบูรณาการกับชุดแล AI ที่แข็งแกร่งซึ่งให้ความสำคัญกับจริยธรรม ความโปร่งใส และความเป็นส่วนตัวของข้อมูล ซึ่งจะช่วยสร้างความไว้วางใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและรับรองการปฏิบัติตามกฎระเบียบ นอกจากนี้ การยกระดับทักษะและการฝึกอบรมใหม่ของพนักงานอย่างต่อเนื่องถือเป็นสิ่งสำคัญในการอำนวยความสะดวกให้กับแรงงานแบบผสมผสานที่มนุษย์และ AI ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรต่างๆ ควรเน้นที่การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความคล่องตัวและความยืดหยุ่น เพื่อให้แน่ใจว่า AI ไม่เพียงแต่ถูกนำมาใช้เพื่อประสิทธิภาพในการดำเนินงานเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์อีกด้วย การนำกลยุทธ์เหล่านี้มาใช้จะช่วยให้องค์กรต่างๆ เติบโตและแข่งขันได้ในตลาดที่ขับเคลื่อนด้วย AI

เอกสารอ้างอิง

- Agrawal, A., Gans, J., & Goldfarb, A. (2018). *Prediction machines: The simple economics of artificial intelligence*. Harvard Business Review Press.
- Bessen, J. (2019). *AI and Jobs: The Role of Demand*. NBER Working Paper No. 24235. National Bureau of Economic Research.
- Bharadwaj, A., El Sawy, O. A., Pavlou, P. A., & Venkatraman, N. (2013). Digital business strategy: Toward a next generation of insights. *MIS Quarterly*, 37(2), 471-482.
- Brock, J. K., & von Wangenheim, F. (2019). Demystifying AI: What digital transformation leaders can teach you about realistic artificial intelligence. *California Management Review*, 61(4), 110-134.
- Brynjolfsson, E., & McAfee, A. (2014). *The second machine age: Work, progress, and prosperity in a time of brilliant technologies*. W. W. Norton & Company.

- Bughin, J., Hazan, E., Ramaswamy, S., Chui, M., Allas, T., Dahlström, P., ... & Trench, M. (2017). *Artificial intelligence: The next digital frontier?* McKinsey Global Institute.
- Bughin, J., Hazan, E., Ramaswamy, S., Chui, M., Allas, T., Dahlström, P., ... & Trench, M. (2017). *Artificial intelligence: The next digital frontier?* McKinsey Global Institute.
- Cath, C. (2018). Governing artificial intelligence: Ethical, legal, and technical opportunities and challenges. *Philosophical Transactions of the Royal Society A: Mathematical, Physical and Engineering Sciences*, 376(2133), 20180080.
- Cram, A., Brohman, M. K., & Gallupe, R. B. (2016). Information systems control: A review and framework for emerging information systems processes. *Journal of Management Information Systems*, 33(4), 1150-1175.
- Davenport, T. H., Guha, A., Grewal, D., & Bressgott, T. (2020). How artificial intelligence will change the future of marketing. *Journal of the Academy of Marketing Science*, 48(1), 24-42.
- Ghasemaghaei, M., Hassanein, K., & Turel, O. (2018). Increasing firm agility through the use of data analytics: The role of fit. *Decision Support Systems*, 114, 1-13.
- Ivanov, D., & Dolgui, A. (2020). A digital supply chain twin for managing the disruption risks and resilience in the era of Industry 4.0. *Production Planning & Control*, 31(9), 722-733.
- Jobin, A., Ienca, M., & Vayena, E. (2019). The global landscape of AI ethics guidelines. *Nature Machine Intelligence*, 1(9), 389-399.
- Lamberton, C., & Stephen, A. T. (2016). A thematic exploration of digital, social media, and mobile marketing: Research evolution from 2000 to 2015 and an agenda for future inquiry. *Journal of Marketing*, 80(6), 146-172.

- Mintzberg, H. (1993). *Structure in fives: Designing effective organizations*. Prentice Hall.
- O'Neil, C. (2016). *Weapons of math destruction: How big data increases inequality and threatens democracy*. Crown Publishing.
- Provost, F., & Fawcett, T. (2013). *Data science for business: What you need to know about data mining and data-analytic thinking*. O'Reilly Media.
- Rust, R. T., & Huang, M. H. (2014). The service revolution and the transformation of marketing science. *Marketing Science*, 33(2), 206-221.
- Sambamurthy, V., Bharadwaj, A., & Grover, V. (2003). Shaping agility through digital options: Reconceptualizing the role of information technology in contemporary firms. *MIS Quarterly*, 27(2), 237-263.
- Wilson, H. J., & Daugherty, P. R. (2018). Collaborative intelligence: Humans and AI are joining forces. *Harvard Business Review*, 96(4), 114-123.
- Zhou, Y., Simske, S. J., & Shang, Y. (2020). A hybrid collaboration model for AI-human team cooperation. *IEEE Transactions on Human-Machine Systems*, 50(4), 322-334.

แนวทางการส่งเสริมพลเมืองสู่ความเป็นหุ้นส่วน
ทางการบริหารจัดการภาครัฐ*
GUIDELINES FOR PROMOTING CITIZENS TOWARD PARTNERSHIP
IN PUBLIC ADMINISTRATION

ศุภชัย คล่องขยัน¹ และ สันญา เคนาภูมิ²

Supphachai Klongkhayan¹ and Sanya Kenaphoom³

¹บริษัท เดอะฮิลล์เขาค้อจำกัด

¹The Hill Khao Kho Company Limited, Thailand

²มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

²Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

Corresponding Author's Email: sup_ax@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 7 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 17 ธันวาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 18 ธันวาคม 2567

Received 7 October 2024; Revised 17 December 2024; Accepted 18 December 2024

บทคัดย่อ

ความร่วมมือในการบริหารสาธารณะมีความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนและรัฐบาล เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและบริการต่างๆ ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ดีขึ้น ส่งเสริมความโปร่งใส ความครอบคลุม และความรับผิดชอบร่วมกัน นำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเป็นประชาธิปไตยมากขึ้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมพลเมืองสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารจัดการภาครัฐ

Citation:

* ศุภชัย คล่องขยัน และ สันญา เคนาภูมิ. (2567). แนวทางการส่งเสริมพลเมืองสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารจัดการภาครัฐ. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 75-96.

Supphachai Klongkhayan and Sanya Kenaphoom. (2024). Guidelines for Promoting Citizens toward Partnership in Public Administration. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 75-96.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.24>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ผลการศึกษาพบว่า แนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดินเน้นที่การกำกับดูแลแบบร่วมมือกัน โปร่งใส และครอบคลุม โดยการส่งเสริมการตัดสินใจร่วมกัน ความไว้วางใจ และความรับผิดชอบ ความร่วมมือเหล่านี้ทำให้มั่นใจได้ว่านโยบายต่างๆ สะท้อนถึงความต้องการของชุมชน กรอบกฎหมาย การแบ่งปันทรัพยากร และเทคโนโลยีช่วยให้เกิดความร่วมมือที่ปรับเปลี่ยนได้ในระยะยาว ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งรัฐบาลและประชาชน

คำสำคัญ: การส่งเสริมพลเมือง, ความเป็นหุ้นส่วน, การบริหารจัดการภาครัฐ

Abstract

Public governance partnerships are essential for fostering partnerships between citizens and governments to ensure that policies and services better respond to community needs, promote transparency, inclusivity and shared accountability, and lead to more effective and democratic governance. This paper aims to examine approaches to fostering citizen partnerships in public governance.

The results of the study indicate that approaches to fostering citizen partnerships in public governance focus on collaborative, transparent and inclusive governance by promoting shared decision-making, trust and accountability. These partnerships ensure that policies reflect community needs and that legal frameworks, resource sharing, and technology enable long-term, adaptive partnerships that benefit both government and citizens.

Keywords: Citizenship Promotion, Partnership, Public Administration

บทนำ

ความร่วมมือในการบริหารสาธารณะมีวิวัฒนาการมาจากการรับรู้ที่เพิ่มขึ้นถึงบทบาทของพลเมืองและผู้ที่ไม่ใช่ภาครัฐในกระบวนการบริหารจัดการ โดยทั่วไป การบริหารสาธารณะถือเป็นอำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐแต่เพียงผู้เดียว โดยได้รับข้อมูลจากพลเมืองเพียงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม เมื่อการปกครองแบบประชาธิปไตยมีความสมบูรณ์มากขึ้นและปัญหาสาธารณะมี

ความซับซ้อนมากขึ้น ความจำเป็นในการใช้แนวทางการทำงานร่วมกันจึงชัดเจนขึ้น นักวิชาการและผู้ปฏิบัติงานด้านการบริหารสาธารณะเริ่มเน้นย้ำถึงความสำคัญของความร่วมมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการออกแบบนโยบาย การให้บริการ และการแก้ไขปัญหา (Pestoff, 2012) การเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนให้เห็นถึงความเข้าใจที่กว้างขึ้นว่ารัฐบาลไม่สามารถจัดการปัญหาสาธารณะได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแยกจากกัน แต่ต้องทำงานร่วมกับพลเมือง ธุรกิจ และสังคมพลเมืองเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

รากฐานทางทฤษฎีของความร่วมมือในการบริหารสาธารณะมีพื้นฐานมาจากรูปแบบการบริหารจัดการแบบร่วมมือกันและการผลิตร่วมกัน ทฤษฎีการบริหารแบบร่วมมือกันเน้นย้ำว่าสถาบันสาธารณะควรมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชน ภาครัฐ และไม่แสวงหากำไร เพื่อร่วมกันพัฒนาและนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ (Ansell & Gash, 2008) ในขณะเดียวกัน การผลิตร่วมกันเกี่ยวข้องกับประชาชนในการออกแบบและส่งมอบบริการสาธารณะ โดยตระหนักว่าผู้ใช้บริการมีความรู้และทักษะที่มีค่าซึ่งสามารถปรับปรุงผลลัพธ์ได้ (Bovaird, 2007) ทฤษฎีเหล่านี้โต้แย้งว่าความร่วมมือช่วยเพิ่มคุณภาพและความชอบธรรมของการตัดสินใจของสาธารณะ เนื่องจากความร่วมมือช่วยนำมุมมองที่หลากหลายเข้ามาและกระจายความรับผิดชอบระหว่างผู้มีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ในแง่นี้ ความร่วมมือถูกมองว่าเป็นกลไกในการทำให้การบริหารสาธารณะเป็นประชาธิปไตยโดยกระจายอำนาจการตัดสินใจ

ความร่วมมือในการบริหารสาธารณะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลในหลายๆ ด้าน ประการแรก ความร่วมมือส่งเสริมความครอบคลุม เพื่อให้แน่ใจว่าเสียงที่หลากหลายได้รับการนำเสนอในกระบวนการตัดสินใจ ความครอบคลุมช่วยแก้ไขความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมโดยให้กลุ่มที่ถูกกลืนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครอง (Fung, 2015) ประการที่สอง ความร่วมมือส่งเสริมความรับผิดชอบโดยการสร้างระบบที่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนต้องรับผิดชอบต่อผลงานของตนซึ่งกันและกัน ความโปร่งใสนี้ช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจในสถาบันของรัฐ ประการที่สาม ความร่วมมือช่วยอำนวยความสะดวกในการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยนำความเชี่ยวชาญและแนวคิดจากภายนอกเข้ามา ซึ่งสามารถนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาสารณะที่สร้างสรรค์ได้ ความร่วมมือเหล่านี้มักส่งผลให้เกิดนโยบายและบริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้ดีขึ้นและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในการปฏิบัติ

แม้ว่าความร่วมมือในการบริหารสาธารณะจะมีประโยชน์หลายประการ แต่ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งคืออำนาจที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างรัฐบาลกับผู้ที่ไม่ใช่รัฐ ในบางกรณีรัฐบาลอาจครอบงำความร่วมมือ ทำให้อิทธิพลของพลเมืองและสังคมพลเมืองในการตัดสินใจมีจำกัด (Sørensen & Torfing, 2007) ความท้าทายอีกประการหนึ่งคือความสามารถของพลเมืองในการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในความร่วมมือ พลเมืองจำนวนมากขาดความรู้ทางเทคนิคหรือทรัพยากรที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมในการอภิปรายนโยบายที่ซับซ้อนอย่างมีความหมาย นอกจากนี้ กระบวนการทำงานร่วมกันอาจใช้เวลานานและต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก ซึ่งต้องมีการลงทุนจำนวนมากจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Bryson, Crosby และ Stone, 2015) การเอาชนะความท้าทายเหล่านี้ต้องอาศัยการสร้างควมไว้วางใจ การสร้างขีดความสามารถ และการสร้างกรอบทางกฎหมายและสถาบันที่สนับสนุนความร่วมมือที่เท่าเทียมกัน

เมื่อมองไปข้างหน้า บทบาทของเทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวกในการเป็นหุ้นส่วนในการบริหารสาธารณะจะมีความสำคัญอย่างยิ่ง แพลตฟอร์มและเครื่องมือดิจิทัลมีศักยภาพในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้นและวิธีการมีส่วนร่วมที่ยืดหยุ่นมากขึ้น (Schmidhuber, Ingrams และ Hilgers, 2020) รัฐบาลหันมาใช้ระบบการปกครองแบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการอภิปรายนโยบาย การออกแบบบริการ และการดำเนินการ อย่างไรก็ตาม เครื่องมือเหล่านี้จะต้องได้รับการออกแบบให้ทุกคนเข้าถึงได้ รวมถึงชุมชนที่ถูกกละเลย เพื่อหลีกเลี่ยงการขยายช่องว่างทางดิจิทัล อนาคตของความร่วมมือในการบริหารสาธารณะจะขึ้นอยู่กับความสามารถของรัฐบาลในการบูรณาการเทคโนโลยีในลักษณะที่ส่งเสริมการรวมเอาทุกคน ความโปร่งใส และความรับผิดชอบในการบริหาร

แนวทางการส่งเสริมพลเมืองสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางการบริหารจัดการภาครัฐ

“แนวทางส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน” มีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชน โดยเปลี่ยนประชาชนจากผู้สังเกตการณ์เฉยๆ ให้กลายเป็นหุ้นส่วนที่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการบริหารราชการแผ่นดิน การมีส่วนร่วมในระดับที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นนี้ไม่ได้เป็นเพียงการมีส่วนร่วมเท่านั้น แต่ยังเน้นที่ความรับผิดชอบ

ร่วมกันและการจัดการร่วมกันในกระบวนการตัดสินใจ ด้านล่างนี้คือรายละเอียดของรายการสำคัญแนวทางดังกล่าว:

1. การตัดสินใจร่วมกันในการบริหารสาธารณะ (Shared Decision-Making)

การตัดสินใจร่วมกันในการบริหารสาธารณะหมายถึงรูปแบบการกำกับดูแลที่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐร่วมมือกันในการสร้างนโยบาย โปรแกรม และบริการสาธารณะ แนวทางนี้ก้าวข้ามการปรึกษาหารือแบบเดิมๆ ที่ประชาชนเพียงให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า ในทางกลับกัน แนวทางนี้ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างแข็งขัน โดยมีส่วนสนับสนุนการพัฒนาและผลลัพธ์ขั้นสุดท้ายของนโยบายและโปรแกรม (Irvin & Stansbury, 2004) รูปแบบความร่วมมือนี้ช่วยส่งเสริมการปกครองแบบประชาธิปไตยโดยทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายสาธารณะมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดนโยบาย นำไปสู่การตัดสินใจที่สะท้อนความต้องการและค่านิยมของชุมชนได้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์และประโยชน์ของการตัดสินใจร่วมกัน

วัตถุประสงค์หลักของการตัดสินใจร่วมกันคือการยกระดับประชาชนให้มีบทบาทเป็นผู้ตัดสินใจร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่งเสริมความครอบคลุม และเสริมอำนาจให้ประชาชนมีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญต่อนโยบายสาธารณะ การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจจะช่วยให้รัฐบาลสามารถสร้างนโยบายที่ตอบสนองและเกี่ยวข้องมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะของชุมชนต่างๆ (Fung, 2015) นอกจากนี้ แนวทางนี้ยังช่วยเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนที่มีต่อสถาบันของรัฐได้ เนื่องจากประชาชนจะเห็นว่าความคิดเห็นของพวกเขาสะท้อนออกมาในผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม แนวทางนี้ยังช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมของการตัดสินใจของสาธารณะ เนื่องจากนโยบายที่พัฒนาผ่านกระบวนการตัดสินใจร่วมกันนั้นมีแนวโน้มที่จะได้รับการยอมรับและสนับสนุนจากประชาชนในวงกว้างมากขึ้น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกระบวนการสร้างนโยบายดังกล่าว (Ansell & Gash, 2008)

ความท้าทายและข้อควรพิจารณาในการตัดสินใจร่วมกัน

แม้จะมีข้อดี แต่การตัดสินใจร่วมกันก็ยังมี ความท้าทายหลายประการ ประเด็นสำคัญประการหนึ่งคือความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน ซึ่งเจ้าหน้าที่อาจมีอิทธิพลเหนือกระบวนการตัดสินใจมากขึ้น ทำให้การมีส่วนร่วมของพลเมืองถูกกลืนเลย (Bryson, Crosby, & Stone, 2015) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในลักษณะที่มีความหมายนั้นต้องอาศัยการให้ความสนใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนมี

ความรู้และทรัพยากรที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นเรื่องยากในชุมชนที่มีส่วนร่วมทางการเมืองหรือความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคในระดับต่ำ เพื่อรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ รัฐบาลจำเป็นต้องลงทุนในโครงการเสริมสร้างศักยภาพที่มอบเครื่องมือให้กับประชาชนเพื่อมีส่วนร่วมอย่างมีความหมายในการอภิปรายนโยบาย การรับรองกระบวนการที่มีโครงสร้างที่ดีสำหรับการตัดสินใจร่วมกันซึ่งให้โอกาสที่เท่าเทียมกันสำหรับเสียงทั้งหมดในการได้รับการรับฟังนั้นถือเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จของรูปแบบการกำกับดูแลนี้ (Wang, 2001)

2. ความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันในการบริหารงานสาธารณะ (Mutual Trust and Respect)

ความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพระหว่างพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบริหารงานสาธารณะ แนวคิดนี้หมายถึงการสร้างสภาพแวดล้อมในการบริหารงานที่ทั้งสองฝ่ายไว้วางใจในเจตนาของกันและกัน และเคารพบทบาทและความเชี่ยวชาญของกันและกัน การบริหารงานสาธารณะโดยทั่วไปจะมีลำดับชั้น โดยพลเมืองมักถูกแยกออกจากการตัดสินใจ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากรูปแบบการบริหารงานแบบร่วมมือกันได้รับความนิยม การส่งเสริมความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการรับรองว่าทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Quick & Feldman, 2011) หากไม่มีองค์ประกอบเหล่านี้ ความร่วมมืออาจล้มเหลวได้ เนื่องจากความคลางแคลงใจ และการดิ้นรนแย่งชิงอำนาจอาจขัดขวางการสื่อสารและความร่วมมือแบบเปิดกว้าง

ความสำคัญของความไว้วางใจในการสร้างความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์ของการส่งเสริมความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันคือการสร้างรากฐานสำหรับความร่วมมือที่ประสบความสำเร็จ ความไว้วางใจในการบริหารราชการไม่ได้หมายความว่าความเชื่อมั่นในความสามารถและความซื่อสัตย์ของเจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างพื้นที่ที่ประชาชนรู้สึกว่าการดำเนินงานของพวกเขามีคุณค่าและได้รับการเคารพด้วย (Yang, 2005) ความไว้วางใจช่วยลดความไม่แน่นอนและทำให้การโต้ตอบราบรื่นขึ้น เนื่องจากทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่เต็มใจที่จะร่วมมือและมีส่วนร่วมในการสนทนาเชิงสร้างสรรค์มากขึ้นเมื่อพวกเขาเชื่อในความซื่อสัตย์และความปรารถนาดีของอีกฝ่ายหนึ่ง (Edelenbos & Klijn, 2007) ในทางกลับกัน ความเคารพทำให้ผู้เข้าร่วมทุกคนตระหนักถึงความชอบธรรมของมุมมองที่หลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับความร่วมมือที่เท่าเทียมกันซึ่งไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งครอบงำกระบวนการตัดสินใจ

การเอาชนะความไม่สมดุลของอำนาจผ่านความเคารพ

ความท้าทายอย่างหนึ่งในการสร้างความไว้วางใจและความเคารพซึ่งกันและกันคือการเอาชนะความไม่สมดุลของอำนาจ เจ้าหน้าที่ของรัฐมักจะเข้าถึงข้อมูล ทรัพยากร และอำนาจในการตัดสินใจได้มากขึ้น ซึ่งอาจนำไปสู่ความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกับประชาชน เมื่อขาดความไว้วางใจและความเคารพ ประชาชนอาจรู้สึกว่าคุณละเลย และการมีส่วนร่วมสนับสนุนของพวกเขาอาจถูกประเมินค่าต่ำเกินไป ส่งผลให้ความร่วมมือลดน้อยลง (Wang & Wan Wart, 2007) เพื่อแก้ไขปัญหานี้ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับฟังความคิดเห็นของพลเมืองอย่างจริงจัง และตระหนักถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะตัวที่พลเมืองนำมาเสนอ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อชีวิตของพวกเขา การเคารพความรู้และประสบการณ์ชีวิตของพลเมือง ร่วมกับการสื่อสารที่โปร่งใส จะช่วยขจัดความไม่สมดุลเหล่านี้ และส่งเสริมการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นโดยอาศัยความไว้วางใจ (Klijn, Edelenbos, & Steijn, 2010)

3. ความโปร่งใสในธรรมาภิบาล (Transparency in Governance)

ความโปร่งใสในธรรมาภิบาลหมายถึงหลักการที่ว่ากระบวนการตัดสินใจ การดำเนินการ และนโยบายของรัฐบาลควรเปิดเผยและเข้าถึงได้โดยสาธารณชน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลที่ชัดเจนและทันทั่วถึงเกี่ยวกับวิธีการตัดสินใจ เกณฑ์ที่ใช้ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง (Piotrowski & Van Ryzin, 2007) ความโปร่งใสทำให้ประชาชนสามารถเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังการกระทำของรัฐบาล และให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนได้ โดยการทำให้ข้อมูลพร้อมใช้งานและเปิดให้ตรวจสอบได้ ในการบริหารราชการแผ่นดิน ความโปร่งใสเป็นองค์ประกอบสำคัญของธรรมาภิบาลในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากความโปร่งใสสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพลเมืองและช่วยรักษาความสมบูรณ์ของกระบวนการตัดสินใจ

วัตถุประสงค์และบทบาทของความโปร่งใส

วัตถุประสงค์ของความโปร่งใสคือการสร้างความไว้วางใจระหว่างพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้แน่ใจว่าการกระทำของรัฐบาลเป็นที่ประจักษ์และเข้าใจได้โดยสาธารณชน เมื่อประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลโดยละเอียดเกี่ยวกับการตัดสินใจของรัฐบาลได้ จะช่วยส่งเสริมให้เกิดความยุติธรรมและการมีส่วนร่วม เนื่องจากประชาชนสามารถเห็นว่าข้อมูลของตนได้รับการพิจารณาอย่างไร (Meijer, Curtin, & Hillebrandt, 2012) ความโปร่งใยังช่วยให้ประชาชนสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานของรัฐบาลและเรียกร้องความรับผิดชอบจาก

เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือที่เปิดกว้างและเท่าเทียมกันมากขึ้น ความโปร่งใสมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความรับผิดชอบ เนื่องจากช่วยป้องกันการใช้อำนาจในทางที่ผิด และช่วยให้แน่ใจว่าการตัดสินใจนั้นทำขึ้นเพื่อประโยชน์สาธารณะ ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Bovens, 2007)

ประโยชน์และความท้าทายของความโปร่งใส

แม้ว่าความโปร่งใสจะมีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแล แต่การนำความโปร่งใสไปปฏิบัติก็ไม่ใช่เรื่องปราศจากความท้าทาย ความท้าทายประการหนึ่งคือการทำให้แน่ใจว่าข้อมูลนั้นเข้าถึงและเข้าใจได้โดยประชาชนทั่วไป ภาษาทางเทคนิค คำศัพท์ทางกฎหมายที่ซับซ้อน หรือข้อมูลมากเกินไปอาจขัดขวางประสิทธิภาพของมาตรการความโปร่งใสได้ หากประชาชนไม่สามารถตีความข้อมูลที่ให้มาได้อย่างง่ายดาย (Heald, 2006) นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องสร้างสมดุลระหว่างความโปร่งใสกับการพิจารณาด้านอื่นๆ เช่น ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านที่ละเอียดอ่อนของการบริหารสาธารณะ แม้จะมีความท้าทายเหล่านี้ แต่หากนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความโปร่งใสจะสร้างความเท่าเทียมกัน สร้างความไว้วางใจ และทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมและกำหนดทิศทางการตัดสินใจสาธารณะได้อย่างแข็งขัน (Grimmelikhuijsen, 2012)

4. บทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนในความร่วมมือในการบริหารสาธารณะ (Clear Roles and Responsibilities)

บทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนหมายถึงการกำหนดหน้าที่ ภารกิจ และความคาดหวังอย่างชัดเจนสำหรับทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับความคิดริเริ่มความร่วมมือ ในการบริหารงานร่วมกัน สิ่งสำคัญคือผู้เข้าร่วมทุกคนต้องเข้าใจหน้าที่เฉพาะของตน เพื่อให้มีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพและหลีกเลี่ยงการซ้ำซ้อนหรือสับสน (Bryson, Crosby, & Stone, 2015) การกำหนดบทบาทเหล่านี้อย่างชัดเจนจะช่วยให้มั่นใจได้ว่าแต่ละฝ่ายทราบถึงการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบของตน ซึ่งจะสร้างกรอบการทำงานที่มีโครงสร้างสำหรับความร่วมมือ ในการบริหารสาธารณะ แนวทางนี้จะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือโดยลดความคลุมเครือและสร้างความชัดเจนในการโต้ตอบระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

วัตถุประสงค์และความสำคัญของความชัดเจนของบทบาท

จุดประสงค์ในการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบคือเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดและความสับสนระหว่างผู้เข้าร่วมในความร่วมมือในการบริหารสาธารณะ เมื่อบทบาทได้รับการกำหนดอย่างชัดเจนแล้ว ฝ่ายต่างๆ ทั้งหมดจะทราบถึงขอบเขตของอิทธิพลของตน ความ

คาดหวังจากพวกเขา และวิธีที่พวกเขาสามารถมีส่วนร่วมสนับสนุนอย่างมีความหมายได้ (Klijn & Koppenjan, 2016) ความชัดเจนของบทบาทช่วยส่งเสริมความรับผิดชอบ เนื่องจากผู้เข้าร่วมแต่ละคนตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตน และสามารถรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนในกระบวนการได้ ซึ่งสิ่งนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ซึ่งพลวัตของอำนาจอาจไม่เท่าเทียมกัน การระบุบทบาทของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณะอย่างชัดเจนจะทำให้ความร่วมมือมีความสมดุลและยุติธรรมมากขึ้น ทำให้มั่นใจได้ว่าเสียงของทุกคนจะได้รับการรับฟังและให้ความสำคัญ

ประโยชน์และความท้าทายของการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ

การกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบที่ชัดเจนจะนำมาซึ่งประโยชน์หลายประการสำหรับความร่วมมือในการบริหารสาธารณะ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ โดยให้แน่ใจว่างานต่างๆ ได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสม ลดความซ้ำซ้อน และทำให้ความร่วมมือทำงานได้อย่างราบรื่น (Morse, 2010) นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมความไว้วางใจระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากทุกคนเข้าใจบทบาทของตนและการมีส่วนร่วมสนับสนุนของผู้อื่น ลดความขัดแย้งหรือการแย่งชิงอำนาจที่อาจเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ความท้าทายประการหนึ่งคือการทำให้แน่ใจว่าบทบาทเหล่านี้มีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือการเปลี่ยนแปลงในจุดเน้นของความร่วมมือ ความคิดริเริ่มในการบริหารสาธารณะมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และการกำหนดบทบาทที่เข้มงวดเกินไปอาจขัดขวางการตอบสนองได้ ดังนั้น แม้ว่าความชัดเจนจะเป็นสิ่งสำคัญ แต่การสร้างกลไกสำหรับการปรับบทบาทเมื่อจำเป็นก็มีความสำคัญเช่นกัน (Huxham & Vangen, 2005)

5. การพัฒนาศักยภาพสำหรับความร่วมมือในการบริหารสาธารณะ (Capacity Development for Partnership)

การพัฒนาศักยภาพสำหรับความร่วมมือหมายถึงกระบวนการเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ และทรัพยากรของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารสาธารณะ การสร้างศักยภาพมีความจำเป็นเพื่อให้แน่ใจว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคนมีเครื่องมือที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงการให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับการเจรจา การสื่อสาร การพัฒนานโยบาย และความเชี่ยวชาญทางเทคนิค (Cornwall & Gaventa, 2000) การพัฒนาศักยภาพ

ช่วยให้มั่นใจได้ว่าความร่วมมือจะได้รับข้อมูล มีความเท่าเทียม และมีประสิทธิภาพ โดยการเพิ่มศักยภาพของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่สาธารณะ

วัตถุประสงค์และความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาศักยภาพในความร่วมมือคือ การส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมทุกคนมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญในการบริหารจัดการร่วมกัน ความร่วมมือในการบริหารสาธารณะมักเกี่ยวข้องกับการอภิปรายนโยบายที่ซับซ้อนและกระบวนการตัดสินใจซึ่งต้องใช้ความรู้และทักษะเฉพาะทาง ประชาชนอาจต้องได้รับการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างการกำกับดูแล ในขณะที่เจ้าหน้าที่สาธารณะอาจต้องได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิธีการมีส่วนร่วมและการทำงานร่วมกัน (Mizrahi, Rosenthal, & Rubin, 2001) การพัฒนาศักยภาพเหล่านี้ช่วยให้ทั้งสองกลุ่มสามารถมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์และเพิ่มประสิทธิภาพโดยรวมของความร่วมมือ นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพยังส่งเสริมความเสมอภาค เนื่องจากช่วยปรับสมดุลสนามแข่งขันโดยทำให้มั่นใจว่ากลุ่มที่ถูกกลั่นแกล้งหรือมีประสบการณ์น้อยกว่าสามารถเข้าร่วมได้ร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความรู้มากกว่า

ความท้าทายและประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพ

การพัฒนาศักยภาพสำหรับความร่วมมือต้องเผชิญกับความท้าทายหลายประการ รวมถึงความต้องการทรัพยากรที่ยั่งยืนและความมุ่งมั่นในการฝึกอบรม การพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นต้องใช้เวลาและการลงทุน ซึ่งอาจทำได้ยากในสภาพแวดล้อมที่มีทรัพยากรจำกัด (Fung, 2006) อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ที่ได้รับนั้นมีมากกว่าความท้าทาย เมื่อพลเมืองและเจ้าหน้าที่สาธารณะมีทักษะที่เหมาะสม พวกเขามีแนวโน้มที่จะร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ผลลัพธ์ของนโยบายดีขึ้นและความร่วมมือที่แข็งแกร่งขึ้น นอกจากนี้ การพัฒนาศักยภาพยังส่งเสริมความมั่นใจในหมู่ผู้เข้าร่วม เนื่องจากพวกเขารู้สึกเตรียมพร้อมมากขึ้นในการมีส่วนร่วมในกระบวนการกำกับดูแลและมีส่วนสนับสนุนการตัดสินใจของสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญ (Roberts, 2004)

6. ความร่วมมือแบบครอบคลุมในการบริหารสาธารณะ (Inclusive Partnerships)

ความร่วมมือแบบครอบคลุมหมายถึงความร่วมมือในการบริหารสาธารณะที่มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในทุกภาคส่วนของสังคม โดยเฉพาะกลุ่มที่ถูกกลั่นแกล้งหรือกลุ่มที่ไม่ได้รับการเป็นตัวแทนเพียงพอ แนวทางนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการทำให้แน่ใจว่าเสียงที่หลากหลายรวมถึงเสียงจากชุมชนที่ด้อยโอกาส จะได้รับการรวมอยู่ในกระบวนการตัดสินใจ ในการบริหารสาธารณะ การรวมเอาทุกคนเข้าไว้ด้วยกันเป็นกุญแจสำคัญในการบรรลุความเสมอภาค

เนื่องจากมุ่งหมายที่จะจัดอุปสรรคที่อาจขัดขวางไม่ให้กลุ่มบางกลุ่มมีส่วนร่วมในชีวิตสาธารณะอย่างเต็มที่ (Stivers, 2007) ความร่วมมือแบบครอบคลุมช่วยให้สถาบันสาธารณะพัฒนานโยบายและบริการที่สะท้อนและตอบสนองต่อประชากรทั้งหมด แทนที่จะตอบสนองต่อกลุ่มที่มีสิทธิพิเศษเพียงไม่กี่คน โดยการสร้างพื้นที่สำหรับการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์และความสำคัญของการรวมเอาทุกคนเข้าไว้ด้วยกัน

วัตถุประสงค์ของความร่วมมือแบบครอบคลุมคือการสร้างรูปแบบการบริหารที่ยุติธรรมและเป็นตัวแทนมากขึ้น การบริหารสาธารณะไม่ควรให้บริการเฉพาะเสียงส่วนใหญ่เท่านั้น แต่ยังคงให้แน่ใจว่าเสียงของกลุ่มที่ถูกกลืน เช่น ชนกลุ่มน้อย พลเมืองที่มีรายได้น้อย ผู้หญิง และคนพิการ ได้รับการรับฟังและพิจารณาด้วย (Fung, 2004) การรวมเอาทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องทำให้มั่นใจได้ว่านโยบายสาธารณะมีความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากนโยบายเหล่านี้คำนึงถึงความต้องการและความท้าทายของกลุ่มสังคมต่างๆ นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความชอบธรรมของการบริหารสาธารณะ เนื่องจากประชาชนมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนการตัดสินใจและนโยบายที่พวกเขาารู้สึกว่าได้รับการพัฒนาผ่านกระบวนการที่ยุติธรรมและครอบคลุมมากขึ้น (Schlozman, Verba และ Brady, 2012)

ประโยชน์และความท้าทายของความร่วมมือแบบรวมเอาทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง

แม้ว่าการรวมเอาทุกฝ่ายจะมีความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือที่เท่าเทียม แต่ก็มาพร้อมกับความท้าทายบางประการ ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งคือการรับรองการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งกลุ่มที่ถูกกลืนไม่เพียงแต่สามารถเข้าถึงฟอรัมการตัดสินใจเท่านั้น แต่ยังได้รับอำนาจในการมีอิทธิพลต่อผลลัพธ์อีกด้วย ในหลายกรณี กลุ่มเหล่านี้อาจขาดทรัพยากรความรู้ หรือความมั่นใจที่จะมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย ซึ่งต้องใช้ความพยายามอย่างมีเป้าหมายเพื่อสร้างศักยภาพของพวกเขา (Gaventa, 2004) แม้จะมีความท้าทายเหล่านี้ ความร่วมมือแบบรวมเอาทุกฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้องก็ให้ประโยชน์อย่างมาก เช่น แนวทางแก้ไขนโยบายที่สร้างสรรค์และยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งดึงเอาประสบการณ์และมุมมองที่หลากหลายมากขึ้นมาใช้ท้ายที่สุด ความครอบคลุมทำให้การบริหารสาธารณะเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการที่ซับซ้อนของสังคมมากขึ้น

7. การสร้างนโยบายสาธารณะและบริการร่วมกัน (Co-creation of Public Policies and Services)

การสร้างนโยบายสาธารณะและบริการร่วมกันหมายถึงกระบวนการร่วมมือกันซึ่งประชาชนทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการออกแบบ การดำเนินการ และการประเมินนโยบายและบริการสาธารณะ แนวทางนี้ก้าวข้ามรูปแบบการปรึกษาหารือแบบเดิมๆ โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรงในทุกขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย ช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการกำหนดการตัดสินใจที่ส่งผลต่อชีวิตของตนเอง (Voorberg, Bekkers, & Tummers, 2015) การสร้างร่วมกันเน้นที่ความรับผิดชอบร่วมกันและการเรียนรู้ร่วมกัน โดยใช้ข้อมูลเชิงลึกและประสบการณ์เฉพาะตัวของพลเมืองเพื่อพัฒนาวิธีแก้ปัญหาสาธารณะที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์และความสำคัญของการสร้างร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการสร้างร่วมกันคือการสร้างผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม สร้างสรรค์ และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางมากขึ้น โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะหุ้นส่วนในการบริหาร ซึ่งแตกต่างจากแนวทางจากบนลงล่างที่นโยบายถูกกำหนดให้กับชุมชน การสร้างร่วมกันช่วยให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากนโยบายและบริการสาธารณะสามารถหาแนวทางแก้ไขได้เอง (Alford, 2009) รูปแบบความร่วมมือนี้ช่วยให้แก้ปัญหาได้ดีขึ้น เนื่องจากรูปแบบดังกล่าวผสมผสานมุมมองที่หลากหลายและความรู้ในท้องถิ่นที่เจ้าหน้าที่สาธารณะอาจไม่มี นอกจากนี้ การสร้างสรรค์ร่วมกันยังช่วยสร้างความไว้วางใจและความเป็นเจ้าของของพลเมืองที่แข็งแกร่งขึ้น เนื่องจากพลเมืองมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนนโยบายและบริการที่พวกเขาช่วยออกแบบมากขึ้น (Brandsen & Honingh, 2016)

ประโยชน์และความท้าทายของการสร้างสรรค์ร่วมกัน

แม้ว่าการสร้างสรรค์ร่วมกันจะมีประโยชน์มากมาย เช่น นวัตกรรมที่มากขึ้น บริการที่เกี่ยวข้องมากขึ้น และความไว้วางใจของสาธารณะที่เพิ่มขึ้น แต่ก็มีปัญหาเช่นกัน ความท้าทายที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความต้องการทรัพยากรและเวลาที่เพียงพอเพื่ออำนวยความสะดวกให้พลเมืองมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญ (Torring, Sørensen, & Røiseland, 2019) การสร้างสรรค์ร่วมกันที่ประสบความสำเร็จต้องมีกระบวนการที่มีโครงสร้างที่ดีซึ่งช่วยให้พลเมืองมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก นอกจากนี้ รัฐบาลต้องให้แน่ใจว่าผู้เข้าร่วมทุกคนได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการมีอิทธิพลต่อกระบวนการ โดยหลีกเลี่ยงความไม่สมดุลของอำนาจที่อาจบ่อนทำลายความชอบธรรมของผลลัพธ์ แม้จะมีความ

ท้าทายเหล่านี้ การสร้างสรรค์ร่วมกันยังคงเป็นแนวทางที่มีคุณค่าในการปรับปรุงบริการสาธารณะและสร้างรูปแบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

8. กลไกความรับผิดชอบในความร่วมมือในการบริหารราชการแผ่นดิน (Accountability Mechanisms)

กลไกความรับผิดชอบหมายถึงระบบหรือกระบวนการอย่างเป็นทางการที่ออกแบบมาเพื่อให้ทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐรับผิดชอบต่อผลกระทบและค่านิยมของตนภายในความร่วมมือ กลไกเหล่านี้ทำให้แน่ใจว่าทุกฝ่ายต้องรับผิดชอบต่อบทบาทของตนในการพัฒนาดำเนินการ และประเมินนโยบายหรือบริการสาธารณะ (Bovens, 2007) ความรับผิดชอบมีความสำคัญอย่างยิ่งในความร่วมมือ เนื่องจากช่วยให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันและช่วยให้แน่ใจว่าความคาดหวังของทั้งพลเมืองและผู้บริหารสาธารณะได้รับการตอบสนอง กลไกอาจรวมถึงข้อกำหนดในการรายงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน การตรวจสอบสาธารณะ และความคิดริเริ่มด้านความโปร่งใสที่ติดตามและวัดผลการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด

วัตถุประสงค์และความสำคัญของความรับผิดชอบ

วัตถุประสงค์ของกลไกความรับผิดชอบคือเพื่อให้แน่ใจว่าทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตามความรับผิดชอบของตน ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิผลและความชอบธรรมของความร่วมมือ การกำหนดมาตรฐานและความคาดหวังที่ชัดเจนทำให้ความรับผิดชอบส่งเสริมความโปร่งใสและความไว้วางใจ เนื่องจากแต่ละฝ่ายเข้าใจว่าพวกเขาถูกควบคุมให้ประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่ในระดับสูง (Behn, 2001) ความโปร่งใสนี้ช่วยให้ประชาชนมองเห็นว่าความคิดเห็นของพวกเขาส่งผลต่อผลลัพธ์ของนโยบายอย่างไร และทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบต่อการทำตามสัญญา ในทำนองเดียวกัน ความโปร่งใยังช่วยให้ประชาชนมีส่วนร่วมและปฏิบัติตามภาระผูกพันอย่างแข็งขัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความร่วมมือที่สมดุลและทำงานได้ ความไว้วางใจจะเกิดขึ้นเมื่อทั้งสองฝ่ายแสดงความรับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างประสิทธิผลโดยรวมของความร่วมมือ

ประโยชน์และความท้าทายของกลไกความรับผิดชอบ

แม้ว่ากลไกความรับผิดชอบจะมีบทบาทสำคัญในการรักษาความสมบูรณ์ของความร่วมมือ แต่ก็อาจนำมาซึ่งความท้าทายได้เช่นกัน ความท้าทายประการหนึ่งคือศักยภาพของพลวัตของอำนาจที่ไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งรัฐบาลอาจครอบงำกระบวนการรับผิดชอบ ทำให้ประชาชนไม่สามารถเรียกร้องความรับผิดชอบจากเจ้าหน้าที่ได้ (Fox, 2015) นอกจากนี้ การ

นำระบบความรับผิดชอบที่มีประสิทธิภาพมาใช้ต้องใช้ทรัพยากร เวลา และความมุ่งมั่นอย่างมากจากทั้งสองฝ่าย อย่างไรก็ตาม ประโยชน์ของกลไกความรับผิดชอบที่แข็งแกร่ง ได้แก่ ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากทั้งสองฝ่ายมีแรงจูงใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และความชอบธรรมที่เพิ่มขึ้นของนโยบายสาธารณะ เมื่อความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะสำคัญของความร่วมมือ โอกาสในการร่วมมืออย่างยั่งยืนและความไว้วางใจของสาธารณะจะเพิ่มขึ้นอย่างมาก

9. การติดตามและประเมินผลร่วมกันในการบริหารราชการแผ่นดิน (Joint Monitoring and Evaluation)

การติดตามและประเมินผลร่วมกันหมายถึงกระบวนการร่วมมือกันซึ่งทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐทำงานร่วมกันเพื่อประเมินประสิทธิผลและผลกระทบของนโยบายและโครงการสาธารณะ วิธีนี้เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบร่วมกันในการติดตามความคืบหน้า วิเคราะห์ผลลัพธ์ และระบุพื้นที่สำหรับการปรับปรุง (Estrella & Gaventa, 1998) การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล รัฐบาลจะได้รับประโยชน์จากมุมมองที่หลากหลาย และทำให้แน่ใจว่านโยบายที่นำไปปฏิบัตินั้นสะท้อนถึงความต้องการและความคาดหวังของประชาชน การติดตามร่วมสร้างพื้นที่ที่ทั้งสองฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างเปิดเผยเกี่ยวกับความสำเร็จและความท้าทายของความคิดริเริ่มของสาธารณะ

วัตถุประสงค์และความสำคัญของการติดตามและประเมินผลร่วมกัน

วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผลร่วมกันคือการสร้างความร่วมมือที่คล่องตัวและปรับตัวได้ โดยที่สามารถประเมินและปรับเปลี่ยนนโยบายและโครงการได้อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล รัฐบาลสามารถรวบรวมข้อเสนอแนะแบบเรียลไทม์จากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายมากที่สุด ช่วยให้ปรับเปลี่ยนได้แม่นยำและตอบสนองมากขึ้น (Fung, 2015) สิ่งนี้ช่วยให้มั่นใจว่าความร่วมมือยังคงโปร่งใสและรับผิดชอบ เนื่องจากทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่สาธารณะต่างมีหน้าที่รับผิดชอบในการประเมินและปรับปรุงบริการสาธารณะ นอกจากนี้ การประเมินร่วมกันยังส่งเสริมความไว้วางใจและความชอบธรรมในกระบวนการกำกับดูแล เนื่องจากพลเมืองจะเห็นว่าความคิดเห็นของพวกเขามีคุณค่าและถูกนำไปปฏิบัติ ส่งผลให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น

ประโยชน์และความท้าทายของการติดตามและประเมินผลร่วมกัน

แม้ว่าการติดตามและประเมินผลร่วมกันจะมีประโยชน์อย่างมาก เช่น การมีส่วนร่วมและการตอบสนองที่มากขึ้น แต่ก็ก่อให้เกิดความท้าทายเช่นกัน ความท้าทายประการหนึ่งคือการทำให้นักวิจัยและผู้เข้าร่วมทุกคนมีทักษะและทรัพยากรที่จำเป็นในการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการประเมิน สำหรับพลเมือง โดยเฉพาะผู้ที่มาจากชุมชนที่ถูกกลั่นแกล้ง ความรู้ทางเทคนิคหรือการเข้าถึงข้อมูลอาจมีจำกัด ทำให้ยากต่อการมีส่วนร่วมอย่างมีความหมาย (Abrahams, 2015) นอกจากนี้ การสร้างสมดุลระหว่างพลวัตของอำนาจระหว่างพลเมืองและเจ้าหน้าที่สาธารณะก็มีความสำคัญ เนื่องจากหน่วยงานของรัฐอาจมีอำนาจควบคุมกระบวนการประเมินมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อดำเนินการอย่างถูกต้อง การติดตามร่วมกันจะนำไปสู่การกำกับดูแลที่โปร่งใสและปรับตัวได้มากขึ้น ช่วยให้ทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่สามารถตัดสินใจได้ดีขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชน (Glasbergen, 1998)

10. การสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบันในความร่วมมือในการบริหารสาธารณะ (Legal and Institutional Support)

การสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบันหมายถึงการจัดตั้งกรอบงานและโครงสร้างอย่างเป็นทางการที่อำนวยความสะดวกและรักษาความร่วมมือระหว่างประชาชนและรัฐบาลในการบริหารสาธารณะ กรอบงานเหล่านี้รวมถึงกฎหมาย นโยบาย ระเบียบ และโครงสร้างองค์กรที่กำหนดพารามิเตอร์สำหรับการมีส่วนร่วมของพลเมือง กำหนดมาตรฐานความรับผิดชอบ และจัดเตรียมกลไกสำหรับการแก้ไขข้อขัดแย้ง (Sørensen & Torfing, 2009) การสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบันช่วยให้แน่ใจว่าความร่วมมือไม่ใช่เพียงชั่วคราวหรือชั่วคราว แต่ฝังอยู่ในระบบการกำกับดูแลที่กว้างขึ้น ซึ่งทำให้มีเสถียรภาพและต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์และความสำคัญของการสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบัน

วัตถุประสงค์ของการให้การสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบันคือเพื่อทำให้ความร่วมมือระหว่างประชาชนและรัฐบาลเป็นทางการ เพื่อให้แน่ใจว่ามีความยั่งยืนและบูรณาการอย่างสมบูรณ์ในกระบวนการบริหารสาธารณะ กรอบงานทางกฎหมายปกป้องสิทธิของพลเมืองในการมีส่วนร่วมในการปกครองและให้ความร่วมมือเหล่านี้มีพื้นฐานตามกฎหมายเกณฑ์และภาระผูกพันที่ชัดเจนสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Scott, 2001) การสนับสนุนจากสถาบันยังให้ทรัพยากรที่จำเป็น เช่น ความสามารถในการบริหาร เงินทุน และความเชี่ยวชาญทางเทคนิค เพื่อให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพ หากขาดการสนับสนุนนี้ ความร่วมมืออาจขาดความ

สอดคล้องและไม่สามารถผลิตผลลัพธ์ที่มีความหมายได้ เนื่องจากความร่วมมือจะต้องอาศัยความปรารถนาดีของผู้มีส่วนร่วมแต่ละรายมากกว่าที่จะเป็นส่วนหนึ่งของระบบการกำกับดูแลสาธารณะ

ประโยชน์และความท้าทายของการสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบัน

แม้ว่าการสนับสนุนทางกฎหมายและสถาบันจะมีความจำเป็นต่อการส่งเสริมความร่วมมือที่มั่นคงและยั่งยืน แต่ยังคงมีความท้าทายอยู่ ความท้าทายประการหนึ่งคือการทำให้แน่ใจว่ากฎหมายและสถาบันมีความยืดหยุ่นเพียงพอที่จะปรับตัวตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปหรือรูปแบบใหม่ของการมีส่วนร่วมของพลเมือง โครงสร้างทางกฎหมายที่เข้มงวดอาจขัดขวางนวัตกรรมในวิธีที่รัฐบาลและพลเมืองทำงานร่วมกัน (Ansell & Gash, 2008) นอกจากนี้ อาจมีความแตกต่างกันในความสามารถของสถาบัน โดยรัฐบาลบางแห่งไม่มีทรัพยากรที่จะสนับสนุนการมีส่วนร่วมของพลเมืองที่มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เมื่อนำไปปฏิบัติอย่างเหมาะสม กรอบทางกฎหมายและสถาบันจะสร้างรากฐานสำหรับความร่วมมือระยะยาวที่เท่าเทียมและรับผิดชอบ ช่วยให้พลเมืองและเจ้าหน้าที่สาธารณะทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (Lowndes & Sullivan, 2004)

11. ความมุ่งมั่นในระยะยาวในความร่วมมือระหว่างภาครัฐ (Long-Term Commitment)

ความมุ่งมั่นในระยะยาวหมายถึงการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและต่อเนื่องระหว่างประชาชนและรัฐบาล แทนที่จะเป็นการโต้ตอบเป็นครั้งคราวหรือเพียงครั้งเดียว แนวคิดนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนซึ่งขยายออกไปนอกเหนือจากโครงการส่วนบุคคลหรือความคิดริเริ่มระยะสั้น ความร่วมมือในระยะยาวส่งเสริมความร่วมมือที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และความรู้ของสถาบันที่แข็งแกร่งขึ้น ซึ่งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นของความพยายามในการบริหารภาครัฐได้อย่างมีนัยสำคัญ (Bryson, Crosby และ Stone, 2015) การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องทำให้แน่ใจว่าประชาชนยังคงมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการปกครองตลอดเวลา ส่งผลให้การส่งมอบบริการสาธารณะมีความสม่ำเสมอและมั่นคง

วัตถุประสงค์และความสำคัญของความมุ่งมั่นในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมความมุ่งมั่นในระยะยาวในความร่วมมือระหว่างประชาชนและรัฐบาลคือเพื่อให้แน่ใจว่าความพยายามในการทำงานร่วมกันนั้นไม่ใช่เพียงผิวเผินหรือชั่วคราว แต่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการกำกับดูแลอย่างต่อเนื่อง ความร่วมมือที่สร้างขึ้นบน

รากฐานระยะยาวมักจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีความหมายมากกว่า เนื่องจากให้เวลาสำหรับการทำงานร่วมกันอย่างลึกซึ้ง การสร้างความไว้วางใจ และการแก้ไขปัญหา (Ansell & Gash, 2008) การลงทุนในระยะยาวในความร่วมมือจะนำไปสู่การกำกับดูแลที่เสถียรมากขึ้น เนื่องจากช่วยสร้างความทรงจำของสถาบันและเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างพลเมืองและเจ้าหน้าที่สาธารณะ ความร่วมมือที่ยั่งยืนนี้อาจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนในระยะยาว เช่น การวางผังเมือง นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และบริการสังคม ซึ่งความต่อเนื่องและความคงอยู่เป็นสิ่งสำคัญ

ประโยชน์และความท้าทายของความมุ่งมั่นในระยะยาว

ความมุ่งมั่นในระยะยาวนำมาซึ่งประโยชน์มากมาย รวมถึงความไว้วางใจที่เพิ่มขึ้น ความมั่นคง และการเรียนรู้ของสถาบัน เมื่อความร่วมมือดำเนินไปในระยะยาว ทั้งพลเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะเข้าใจความสามารถและความต้องการของกันและกันดีขึ้น นำไปสู่ความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การบรรลุความมุ่งมั่นในระยะยาวอาจเป็นเรื่องท้าทาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากขาดทรัพยากรหรือเจตจำนงทางการเมืองในการรักษาความร่วมมือเป็นระยะเวลานาน (Huxham & Vangen, 2005) นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องต้องอาศัยความเป็นผู้นำและการสนับสนุนจากสถาบันอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมและป้องกันไม่ให้ความร่วมมือหยุดชะงัก แม้จะมีความท้าทายเหล่านี้ แต่ความมุ่งมั่นในระยะยาวก็มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนกับรัฐบาลที่ยั่งยืนและมีผลกระทบ ซึ่งสามารถปรับตัวและพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่เปลี่ยนแปลงไป

สรุป

แนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประชาชนในการบริหารราชการแผ่นดินเน้นย้ำถึงความสำคัญของแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินที่ร่วมมือกัน โปร่งใส และครอบคลุม แนวทางเหล่านี้มุ่งเน้นที่การตัดสินใจร่วมกัน ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ และการสร้างสรรค์ร่วมกัน โดยมุ่งหวังที่จะเพิ่มความร่วมมือของพลเมืองให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อให้แน่ใจว่านโยบายและบริการสาธารณะสะท้อนความต้องการและมุมมองของชุมชนได้ดีขึ้น ปัจจัยสำคัญ เช่น การแบ่งปันทรัพยากร ความยืดหยุ่น และการใช้เทคโนโลยีสนับสนุนความร่วมมือที่ต่อเนื่องและพลวัตซึ่งสามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ไป ความร่วมมือเหล่านี้สร้างขึ้นบนรากฐานของการสนับสนุนทางกฎหมายและความมุ่งมั่นที่ยั่งยืน ช่วยให้เกิดความร่วมมือระยะยาวที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งรัฐบาลและประชาชน

เอกสารอ้างอิง

- Abrahams, M. A. (2015). Monitoring and evaluation mechanisms for public sector partnerships. *Public Administration Quarterly*, 39(1), 103-125.
- Alford, J. (2009). Engaging public sector clients: From service-delivery to co-production. *Palgrave Macmillan*.
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.
- Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative governance in theory and practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.
- Behn, R. D. (2001). Rethinking democratic accountability. *Brookings Institution Press*.
- Bovaird, T. (2007). Beyond engagement and participation: User and community co-production of public services. *Public Administration Review*, 67(5), 846-860.
- Bovens, M. (2007). Analysing and assessing accountability: A conceptual framework. *European Law Journal*, 13(4), 447-468.
- Brandsen, T., & Honingh, M. (2016). Distinguishing different types of co-production: A conceptual analysis based on the classical definitions. *Public Administration Review*, 76(3), 427-435.

- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647-663.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647-663.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647-663.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Stone, M. M. (2015). Designing and implementing cross-sector collaborations: Needed and challenging. *Public Administration Review*, 75(5), 647-663.
- Cornwall, A., & Gaventa, J. (2000). From users and choosers to makers and shapers: Repositioning participation in social policy. *IDS Bulletin*, 31(4), 50-62.
- Edelenbos, J., & Klijn, E. H. (2007). Trust in complex decision-making networks: A theoretical and empirical exploration. *Administration & Society*, 39(1), 25-50.
- Estrella, M., & Gaventa, J. (1998). Who counts reality? Participatory monitoring and evaluation: A literature review. *IDS Working Paper*, 70, 1-28.
- Fox, J. A. (2015). Social accountability: What does the evidence really say? *World Development*, 72, 346-361.
- Fung, A. (2004). Empowered participation: Reinventing urban democracy. *Princeton University Press*.
- Fung, A. (2006). Varieties of participation in complex governance. *Public Administration Review*, 66(1), 66-75.

- Fung, A. (2015). Putting the public back into governance: The challenges of citizen participation and its future. *Public Administration Review*, 75(4), 513-522.
- Fung, A. (2015). Putting the public back into governance: The challenges of citizen participation and its future. *Public Administration Review*, 75(4), 513-522.
- Fung, A. (2015). Putting the public back into governance: The challenges of citizen participation and its future. *Public Administration Review*, 75(4), 513-522.
- Gaventa, J. (2004). Towards participatory governance: Assessing the transformative possibilities. In S. Hickey & G. Mohan (Eds.), *Participation: From tyranny to transformation?* (25-41). Zed Books.
- Glasbergen, P. (1998). Partnerships as a learning process: Issues for evaluation. *European Environment*, 8(6), 243-254.
- Grimmelikhuijsen, S. G. (2012). Transparency and trust: An experimental study of online disclosure and trust in government. *Public Administration Review*, 72(4), 562-571.
- Heald, D. (2006). Transparency as an instrumental value. In C. Hood & D. Heald (Eds.), *Transparency: The key to better governance?* (59-73). Oxford University Press.
- Huxham, C., & Vangen, S. (2005). Managing to collaborate: The theory and practice of collaborative advantage. *Routledge*.
- Huxham, C., & Vangen, S. (2005). Managing to collaborate: The theory and practice of collaborative advantage. *Routledge*.
- Irvin, R. A., & Stansbury, J. (2004). Citizen participation in decision making: Is it worth the effort? *Public Administration Review*, 64(1), 55-65.
- Klijn, E. H., & Koppenjan, J. (2016). Governance networks in the public sector. *Routledge*.

- Klijn, E. H., Edelenbos, J., & Steijn, B. (2010). Trust in governance networks: Its impacts on outcomes. *Administration & Society*, 42(2), 193-221.
- Lowndes, V., & Sullivan, H. (2004). Like a horse and carriage or a fish on a bicycle: How well do local partnerships and public participation go together? *Local Government Studies*, 30(1), 51-73.
- Meijer, A. J., Curtin, D., & Hillebrandt, M. (2012). Open government: Connecting vision and voice. *International Review of Administrative Sciences*, 78(1), 10-29.
- Mizrahi, T., Rosenthal, B. B., & Rubin, D. M. (2001). Capacity building in community-based coalitions. *Social Work*, 46(2), 160-173.
- Morse, R. S. (2010). Integrative public leadership: Catalyzing collaboration to create public value. *The Leadership Quarterly*, 21(2), 231-245.
- Pestoff, V. (2012). Co-production and third sector social services in Europe: Some concepts and evidence. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 23(4), 1102-1118.
- Piotrowski, S. J., & Van Ryzin, G. G. (2007). Citizen attitudes toward transparency in local government. *The American Review of Public Administration*, 37(3), 306-323.
- Quick, K. S., & Feldman, M. S. (2011). Distinguishing participation and inclusion. *Journal of Planning Education and Research*, 31(3), 272-290.
- Roberts, N. (2004). Public deliberation in an age of direct citizen participation. *American Review of Public Administration*, 34(4), 315-353.
- Schlozman, K. L., Verba, S., & Brady, H. E. (2012). *The unheavenly chorus: Unequal political voice and the broken promise of American democracy*. Princeton University Press.
- Schmidhuber, L., Ingrams, A., & Hilgers, D. (2020). Government openness and public trust: The mediating role of democratic capacity. *Public Administration Review*, 80(3), 456-467.

- Scott, W. R. (2001). *Institutions and organizations. Sage Publications.*
- Sørensen, E., & Torfing, J. (2007). *Theories of democratic network governance. Palgrave Macmillan.*
- Sørensen, E., & Torfing, J. (2009). Making governance networks effective and democratic through metagovernance. *Public Administration*, 87(2), 234-258.
- Stivers, C. (2007). “So poor and so black”: Hurricane Katrina, public administration, and the issue of race. *Public Administration Review*, 67(S1), 48-56.
- Torfing, J., Sørensen, E., & Røiseland, A. (2019). Transforming the public sector into an arena for co-creation: Barriers, drivers, benefits, and ways forward. *Administration & Society*, 51(5), 795-825.
- Voorberg, W. H., Bekkers, V. J., & Tummers, L. G. (2015). A systematic review of co-creation and co-production: Embarking on the social innovation journey. *Public Management Review*, 17(9), 1333-1357.
- Wang, X. (2001). Assessing public participation in US cities. *Public Performance & Management Review*, 24(4), 322-336.
- Wang, X., & Wan Wart, M. (2007). When public participation in administration leads to trust: An empirical assessment of managers’ perceptions. *Public Administration Review*, 67(2), 265-278.
- Yang, K. (2005). Public administrators’ trust in citizens: A missing link in citizen involvement efforts. *Public Administration Review*, 65(3), 273-285.

AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้*

AI FOR LEARNING DEVELOPMENT

เตชวัน ปัญญาวุฒิธรรม

Tachawan Panyawutthitham

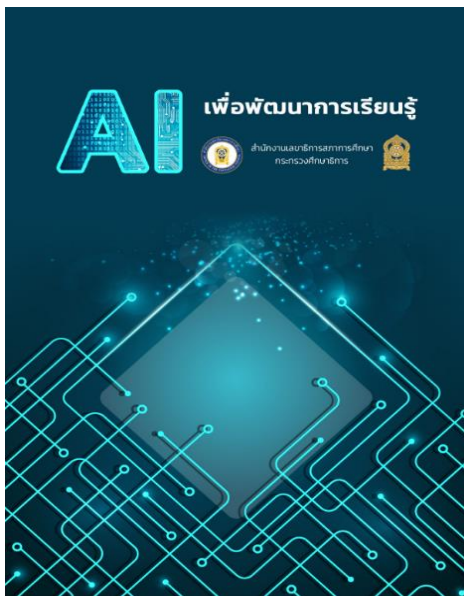
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

Office of Knowledge Management and Development (Public Organization), Thailand

Corresponding Author's Email: tachawan@okmd.or.th

วันที่รับบทความ : 26 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 2 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 ธันวาคม 2567

Received 26 October 2024; Revised 2 December 2024; Accepted 15 December 2024

หนังสือ: AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้
ผู้เขียน: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักพิมพ์: พริกหวานกราฟฟิค
ปีที่พิมพ์: 2563
ISBN: 978-616-270-270-9
จำนวนหน้า: 61 หน้า

* เตชวัน ปัญญาวุฒิธรรม. (2567). AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 2(6), 97-104.

Tachawan Panyawutthitham. (2024). AI for Learning Development. Modern Academic Development and Promotion Journal, 2(6), 97-104.;

DOI: <https://doi.org/10.14456/madpiadp.2024.23>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

บทนำ

ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence) หรือ AI เป็นเทคโนโลยีที่เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งทางวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ที่ระบบมีความสามารถคล้ายมนุษย์หรือเลียนแบบพฤติกรรมมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดได้หรือการมีปัญญา จึงถูกเรียกว่าปัญญาประดิษฐ์ อันเป็นปัญญาที่มนุษย์ประดิษฐ์และวางไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ โดยระบบจะมีระดับความสามารถตั้งแต่การทำงานอย่างง่ายไปสู่การคำนวณอย่างซับซ้อน โดยมีความสามารถในหลายรูปแบบ คือ (1) Artificial Narrow Intelligence (ANI) หรือ Weak AI เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่ทำงานเฉพาะเรื่องตามที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยไม่มีการใช้เหตุผลแบบมนุษย์ (2) Artificial Strong Intelligence (ASI) หรือ General AI (GAI) เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถและแก้ปัญหาได้ โดยมีระบบคิดคล้ายมนุษย์หลายด้าน และ (3) Artificial Super Intelligence (ASI) เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถและแก้ปัญหาได้หลายด้านพร้อมกัน ระบบคิดคล้ายมนุษย์ และสามารถเรียนรู้และคิดได้ (Bernard Marr, 2018) ซึ่งในปัจจุบัน ปัญญาประดิษฐ์เป็นเทคโนโลยีที่เข้าไปมีบทบาทในชีวิตของผู้คนและงานในหลากหลายสาขาวิชาชีพไม่เพียงแต่ด้านคอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยี และกำลังมีบทบาทในการดำเนินชีวิตและการทำงานในยุคดิจิทัล โดยมีแนวโน้มการนำปัญญาประดิษฐ์มาทำงานแทนกำลังคนในภาคส่วนการผลิตและบริการเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ ปัญญาประดิษฐ์ได้เข้าไปมีบทบาทที่มีผลกระทบต่องานที่ผู้เรียนที่จะเป็นตัวช่วยในการศึกษาเรียนรู้ และผู้สอนที่จะเป็นเครื่องมือช่วยเตรียมการสอนดูแลข้อมูล และติดตามคามคืบหน้าของนักเรียน (พรทิพย์ มโนดำรงสัตย์, ประภาพิทย อินทรชัย และ ชาลี อินทรชัย, 2565) ทั้งยังเข้าไปมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกและส่งเสริมด้านการศึกษาในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการทำงานที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ทำให้เข้าถึงการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น และสามารถปรับให้เข้ากับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แคทรียา แสงใส, 2566) ซึ่งในวงการการศึกษาของหลายประเทศได้พัฒนาปัญญาประดิษฐ์เพื่อใช้เป็นตัวช่วยในการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้อยู่จำนวนไม่น้อย และในบริบทสากล หน่วยงานทางการศึกษาระหว่างประเทศก็ได้มีการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับใช้งานเพื่อส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ของแต่ละประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้จากเอกสาร 2 ฉบับ คือ เอกสารเรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา: ความท้าทายและโอกาสสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Artificial Intelligence (AI) in Education: Challenges and Opportunities for Sustainable Development) ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือองค์การยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) และเอกสารเรื่อง “ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่อการเรียนรู้ การสอน และการศึกษา” (The Impact of Artificial Intelligence on Learning, Teaching and Education) ของคณะกรรมการการศึกษายุโรป (European Commission) แห่งสหภาพยุโรป (The European Union: EU) แล้วจึงได้สรุปวิเคราะห์องค์ความรู้และพัฒนาเป็นหนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” ซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ที่จะสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปศึกษาและพัฒนาวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและวงการศึกษาไทยในภาพรวมต่อไป

เนื้อเรื่อง

หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งขององค์ความรู้สำหรับประกอบการพัฒนานโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาของประเทศไทย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับครูผู้สอนในการวิเคราะห์ผู้เรียน ออกแบบการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูล และการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาที่หลากหลายของผู้เรียนในอนาคต โดยเนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น 4 บท เริ่มตั้งแต่เรื่องความหมายและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์ ต่อด้วยเรื่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และความเสมอภาคทางการศึกษา การเตรียมครูและนักเรียนเพื่อรองรับยุคปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต และปิดท้ายด้วยเรื่องความท้าทายด้านนโยบายและการนำไปปฏิบัติ ดังนี้

บทที่ 1 ความหมายและความสำคัญของ AI

เนื้อหาในบทที่ 1 นำเสนอพัฒนาการของความหมายและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์ และแสดงให้เห็นถึงปัญญาประดิษฐ์ในมิติการคิดและการกระทำแบบมนุษย์ (Thinking & Acting Humanly) และมิติการคิดและกระทำอย่างมีเหตุผล (Thinking &

Acting Rationally) ซึ่งสะท้อนให้เห็นปัญญาประดิษฐ์ประเภทที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven AI) และประเภทที่ใช้ความรู้เป็นฐาน (Knowledge-Based AI) รวมถึงนำเสนอข้อมูล ขอบข่ายของปัญญาประดิษฐ์ทั้งการเรียนรู้ของเครื่องจักร (Machine Learning: ML) ระบบเรียนรู้เชิงลึกแบบอัตโนมัติ (Deep Learning: DL) การทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) และการวิเคราะห์การเรียนรู้ (Learning Analytics: LA)

บทที่ 2 การใช้ AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และความเสมอภาคทางการศึกษา

เนื้อหาในบทที่ 2 นำเสนอวิธีการที่จะสามารถนำปัญญาประดิษฐ์ไปพัฒนาการเรียนรู้ และสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการส่งเสริมความสามารถส่วนบุคคล (Personalization) ผ่านปัญญาประดิษฐ์ในเรื่องการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นสารสนเทศด้านการจัดการศึกษา (2) การวิเคราะห์ข้อมูลในระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารการศึกษา (EMIS) และการปฏิรูประบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) (3) ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่อภาระงาน ของครู และ (4) ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่อการเรียนรู้ การพัฒนาองค์ความรู้ และการสอน โดยมีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ได้แก่ จีน อูรูกวัย บราซิล แอฟริกาใต้ เคนยา สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ภูฏาน และคีร์กีซสถาน

บทที่ 3 การเตรียมครูและผู้เรียนเพื่อรองรับยุค AI ในอนาคต

เนื้อหาในบทที่ 3 นำเสนอความจำเป็นในการเตรียมพร้อมทั้งระบบโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการทำงานในโลกยุคดิจิทัลให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และระบบการศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง การเตรียมครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัยที่ปัญญาประดิษฐ์จะเข้ามามีบทบาทในภาคการศึกษามากขึ้น โดยนำเสนอประเด็นที่เกี่ยวข้องไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) กรอบสมรรถนะทางดิจิทัล (Digital Literacy) (2) การคิดเชิงคำนวณ (Computational Thinking: CT) และ (3) การเพิ่มความสามารถด้านปัญญาประดิษฐ์ในระดับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา โดยมีการยกตัวอย่างกรณีศึกษาจากต่างประเทศ ได้แก่ อังกฤษ เอสโตเนีย อาร์เจนตินา สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ และจีน

บทที่ 4 ความท้าทายด้านนโยบายและการนำไปปฏิบัติ

เนื้อหาในบทที่ 4 นำเสนอข้อท้าทายในอนาคตเกี่ยวกับการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ด้าน การศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความเสมอภาคและคุณภาพของการเรียนรู้ในอนาคต

โดยสรุปข้อท้าทายไว้จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ (1) นโยบายของรัฐในภาพรวมเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (2) การสร้างความมั่นใจเรื่องการเรียนรวมและความเสมอภาคของปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษา (3) การเตรียมครูเพื่อการศึกษาที่ใช้พลังของปัญญาประดิษฐ์และการเตรียมปัญญาประดิษฐ์เพื่อความเข้าใจการศึกษา (4) การพัฒนาคุณภาพและระบบข้อมูลการเรียนรวม (5) การวิจัยเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาที่สำคัญ และ (6) จริยธรรมและความโปร่งใสในการรวบรวม การใช้ และการเผยแพร่ข้อมูล

บทวิจารณ์

หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นหนังสือที่นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์กับการปรับใช้ในงานด้านการศึกษาที่ครอบคลุมประเด็นทั้งผู้เรียน ครู และระบบการศึกษา ซึ่งนับว่ามีความก้าวหน้าและมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง แต่ก็มีบางประเด็นที่อาจเป็นเพียงการสรุปในภาพรวมและไม่ได้ลงรายละเอียดเนื้อหาจึงอาจทำให้เห็นภาพได้ไม่ชัดเจนนัก รวมทั้งการพัฒนาของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่มีความรวดเร็วจึงอาจจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเนื้อหาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยจุดเด่น จุดด้อย และจุดที่ควรส่งเสริมและพัฒนาต่อยอดของหนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” มีดังนี้

จุดเด่น หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาเพื่อให้เป็นแหล่งขององค์ความรู้เพื่อประกอบการพัฒนานโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนาปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาของประเทศไทย โดยการนำเสนอข้อมูลความรู้ตั้งแต่พื้นฐานความหมายและความสำคัญของปัญญาประดิษฐ์ แล้วจึงนำเข้าสู่การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในบริบททางการศึกษาเรียนรู้ รวมถึงสรุปความท้าทายด้านนโยบายและการนำปัญญาประดิษฐ์ไปปฏิบัติในวงการศึกษา ซึ่งข้อมูลมีความครอบคลุมทั้งประเด็นที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ระบบการจัดการศึกษา และประเด็นทางนโยบาย อันนับว่าเป็นการนำเสนอองค์ความรู้ที่มีความก้าวหน้าและก้าวหน้าตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสังคม อีกทั้งยังมีการยกตัวอย่างการศึกษาและการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในกรณีศึกษาจากต่างประเทศที่ทำให้เห็นการพัฒนาและการประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน ซึ่งมีการวิเคราะห์การประยุกต์ใช้กับงานด้านการศึกษาในบริบทของประเทศไทยที่สามารถนำไปศึกษาเพื่อประยุกต์ใช้ต่อไปได้อีก นอกจากนี้ เนื่องจากหนังสือมีจำนวน

เพียง 61 หน้า จึงทำให้เนื้อหาที่มีความกระชับ สรุปสาระสำคัญ และสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย

จุดด้อย หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นหนังสือที่นำเสนอองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษา ซึ่งสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจากรายงานการศึกษาขององค์การระหว่างประเทศ จำนวน 2 ฉบับ คือ รายงานขององค์การยูเนสโกและคณะกรรมการการยุโรป ซึ่งการศึกษาเอกสารหลักเพียง 2 ฉบับอาจทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่มากเพียงพอ เนื่องด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีความซับซ้อนและพัฒนาอย่างรวดเร็ว อีกทั้งหนังสือมีจำนวนเพียง 61 หน้า ซึ่งทำให้มีจุดดีที่มีความกระชับและสรุปสาระสำคัญ แต่มีจุดด้อยที่การนำเสนอข้อมูลในหนังสืออาจเป็นเพียงการสรุปในภาพรวมแต่ไม่ได้มีรายละเอียดในแต่ละประเด็นที่มากนัก จึงอาจส่งผลต่อการนำไปประยุกต์ใช้ที่อาจทำได้ไม่ถนัดและจะต้องไปศึกษาเพิ่มเติมอีกไม่น้อย

จุดที่ควรส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นหนังสือที่ศึกษาและตีพิมพ์เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งนับตั้งแต่ช่วงเวลาที่หนังสือเผยแพร่ถึงปัจจุบัน เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ได้ถูกพัฒนาระบบและกลไกไปอย่างรวดเร็วและหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น จึงควรมีการพัฒนาต่อยอดเนื้อหาให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้การนำไปปรับใช้กับบริบททางการศึกษามีความชัดเจนมากขึ้นและทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ ประเด็นที่หนังสือได้นำเสนอคือการนำปัญญาประดิษฐ์ไปใช้เพื่อพัฒนาการศึกษาเรียนรู้และสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งการเตรียมครูและผู้เรียนเพื่อรองรับยุคปัญญาประดิษฐ์ นับเป็นประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนำไปสู่การพัฒนาสังคมและประเทศชาติในที่สุด จึงนับว่าเป็นเรื่องที่ควรส่งเสริมไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการปรับใช้จริงในระบบการศึกษาของประเทศไทย

สรุป

หนังสือ “AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้” เป็นหนังสือที่นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ โดยศึกษาองค์ความรู้และสรุปประเด็นมาจากเอกสาร 2 ฉบับ คือ เอกสารเรื่อง “ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา: ความท้าทายและโอกาสสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน” (Artificial Intelligence (AI) in Education:

Challenges and Opportunities for Sustainable Development) ขององค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือองค์การยูเนสโก (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization: UNESCO) และเอกสารเรื่อง “ผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ต่อการเรียนรู้ การสอน และการศึกษา” (The Impact of Artificial Intelligence on Learning, Teaching and Education) ของคณะกรรมการการยุโรป (European Commission) แห่งสหภาพยุโรป (The European Union: EU) เพื่อเป็น แหล่งขององค์ความรู้สำหรับประกอบการพัฒนานโยบายด้านการศึกษาในการพัฒนา ปัญญาประดิษฐ์ด้านการศึกษาของประเทศไทย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การ พัฒนาเครื่องมือสำหรับครูผู้สอนในการวิเคราะห์ผู้เรียน ออกแบบการเรียนรู้ และรวบรวมข้อมูล และการพัฒนาการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาที่หลากหลายของผู้เรียนในอนาคต โดยเนื้อหาของหนังสือแบ่งออกเป็น 4 บท เริ่มตั้งแต่เรื่องความหมายและความสำคัญของ ปัญญาประดิษฐ์ ต่อด้วยเรื่องการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และความเสมอภาค ทางการศึกษา การเตรียมครูและนักเรียนเพื่อรองรับยุคปัญญาประดิษฐ์ในอนาคต และปิดท้าย ด้วยเรื่องความท้าทายด้านนโยบายและการนำไปปฏิบัติ ซึ่งนับว่ามีความก้าวหน้าและมี ประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง แต่ก็มีบางประเด็นที่อาจเป็นเพียงการสรุปในภาพรวมและไม่ได้ลง รายละเอียดเนื้อหาจึงอาจทำให้เห็นภาพได้ไม่ชัดเจนนัก รวมทั้งการพัฒนาของเทคโนโลยี ปัญญาประดิษฐ์ที่มีความรวดเร็วจึงอาจจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเนื้อหาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังกล่าว ทั้งนี้ ประเด็นที่หนังสือนำเสนอนับเป็นประเด็นที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา เรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และนำไปสู่การพัฒนาสังคมและ ประเทศชาติในที่สุด จึงนับว่าเป็นเรื่องที่ควรมีการนำไปศึกษา พัฒนา และส่งเสริมไปสู่การ ปฏิบัติและการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการปรับใช้จริงในระบบ การศึกษาของประเทศไทยและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและวง การศึกษาไทยในภาพรวมต่อไป

เอกสารอ้างอิง

แคทรียา แสงใส. (2566). ปัญญาประดิษฐ์กับการพัฒนาทางการศึกษา. *Journal of Applied Education*, 1(3), 49 - 60.

พรทิพย์ มโนดำรงสัตย์, ประภาพิพย์ อินทรชัย และ ชาลี อินทรชัย. (2565). ผลกระทบของ
ปัญญาประดิษฐ์ต่อการศึกษา. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์, 17(2), 318 - 328.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *AI เพื่อพัฒนาการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค.

Bernard Marr. (2018). *The AI Skills Crisis And How to Close The Gap*. Retrieved
21 October 2024, from [https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/
06/25/the-ai-skills-crisis-and-how-to-close-the-gap/](https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2018/06/25/the-ai-skills-crisis-and-how-to-close-the-gap/)

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1. นโยบายการตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่ เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า และเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ บทความปริทัศน์ บทความหนังสือ แก่นักวิชาการ นักวิจัย คณาจารย์ นักศึกษาทุกระดับ และผู้สนใจทั่วไป ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณี ท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างน้อย 2 ใน 3 ท่าน ในลักษณะปกปิดรายชื่อ (Double blind peer-reviewed) เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยรับพิจารณาตีพิมพ์ต้นฉบับของบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ผลงานที่ส่งมาจะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิงต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสารทัศนะและข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสาร ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น มิใช่ความคิดของคณะผู้จัดทำ และไม่ถือเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ ทั้งนี้กองบรรณาธิการไม่สงวนลิขสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา ทางวารสารกำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ (ราย 2 เดือน) ดังนี้ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์, ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน, ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน, ฉบับที่ 4 เดือน กรกฎาคม - สิงหาคม, ฉบับที่ 5 เดือน กันยายน - ตุลาคม และ ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ประเภทของผลงานที่ตีพิมพ์ในวารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่

1) บทความวิจัย (Research Article) เป็นบทความที่นำเสนอการค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ การศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2) บทความวิชาการ (Academic Article) เป็นบทความวิเคราะห์ วิจัยหรือเสนอแนวคิดใหม่

3) บทความปริทัศน์ (Review Article) เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการทบทวนเอกสารวิชาการ ทั้งทางด้านทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อใดหัวข้อหนึ่งที่กำหนดไว้ โดยมีการทบทวนวรรณกรรมค้นคว้า รวบรวม ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจากแหล่งต่างๆ และนำมาประมวลเรียบเรียงในรูปบทความ

4) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เป็นการค้นหาข้อดีและข้อไม่ดีของเรื่องที่จะวิจารณ์ชี้ให้เห็นข้อบกพร่อง พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขให้ดีขึ้น เป็นการวิจารณ์เพื่อสร้างสรรค์

3. รูปแบบของการจัดเตรียมต้นฉบับ

1) ต้นฉบับบทความต้องมีความยาว 8 - 12 หน้ากระดาษ A4 (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) พิมพ์บนกระดาษหน้าเดียว ใช้ตัวอักษรแบบ THSarabunPSK ตั้งค่าหน้ากระดาษโดยเว้นขอบบน ขอบซ้าย 1 นิ้ว และขอบขวา ขอบล่าง 1 นิ้ว กำหนดระยะห่างระหว่างบรรทัดเท่ากับ 1 และเว้นบรรทัดระหว่างแต่ละย่อหน้า การนำเสนอรูปภาพและตาราง ต้องนำเสนอรูปภาพและตารางที่มีความคมชัดพร้อมระบุหมายเลขกำกับรูปภาพไว้ด้านล่าง พิมพ์เป็นตัวหนาเช่นตารางที่ 1 หรือ Table 1 และ ภาพที่ 1 หรือ Figure 1 รูปภาพที่นำเสนอต้องมีรายละเอียดของข้อมูลครบถ้วนและเข้าใจได้โดยไม่จำเป็นต้องกลับไปอ่านที่เนื้อความอีก ระบุลำดับของรูปภาพทุกรูปให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่อยู่ในต้นฉบับ โดยคำอธิบายต้องกระชับและสอดคล้องกับรูปภาพที่นำเสนอ

2) ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้ตรงกลางหน้าแรก

3) ชื่อผู้เขียน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุชื่อสังกัดหรือหน่วยงาน

4) มีบทคัดย่อภาษาไทย จำนวนคำอยู่ที่ 250-300 คำ

5) กำหนดคำสำคัญ (Keywords) 3-5 คำ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

6) การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษร และหัวข้อย่อยขนาดเดียวกัน ต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ให้เว้นระยะห่าง 1 บรรทัด

7) การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ควรใช้ตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Student centred learning)

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract) เสนอวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัยและผลการวิจัยโดยสรุป สั้นกะทัดรัดได้ใจความ
- 6) บทนำ (Introduction) ระบุความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาในการวิจัยและระบุวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 8) สมมติฐาน (ถ้ามี)
- 9) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 10) วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างและการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 12) อภิปรายผล (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อ ๆ แต่ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 13) องค์ความรู้ใหม่ (ถ้ามี) (Originality and Body of Knowledge) ระบุองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สังเคราะห์ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย
- 14) สรุป (Conclusion) /ข้อเสนอแนะ (Recommendation) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 15) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการอ้างอิงที่มีปรากฏในบทความเท่านั้น

บทความวิชาการ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) บทคัดย่อ (Abstract)
- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ
- 8) สรุป (Conclusion)
- 9) เอกสารอ้างอิง (Reference)

บทความปริทัศน์และบทวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนและผู้ร่วมเขียนบทความ
- 3) สถาบันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 4) Corresponding Author's Email (อีเมลผู้ติดต่อประสานบทความ)
- 5) ข้อมูลส่วนประกอบของหนังสือที่วิจารณ์ ดังนี้

- 5.1 ภาพปกหนังสือ
- 5.2 แปลจากหนังสือ:
- 5.3 ผู้เขียน:
- 5.4 ผู้แปล:
- 5.5 สำนักพิมพ์:
- 5.6 ปีที่พิมพ์:
- 5.7 จำนวนหน้า:

- 6) บทนำ (Introduction)
- 7) เนื้อเรื่อง (Content)
- 8) บทวิจารณ์
- 9) สรุป (Conclusion)

10) เอกสารอ้างอิง (Reference)

4. ระบบการอ้างอิงและเอกสารอ้างอิงทางวิชาการ

เอกสารที่นำมาใช้ในการอ้างอิงบทความ ควรมีที่มาจากแหล่งตีพิมพ์ที่ชัดเจน และมีความน่าเชื่อถือ สามารถสืบค้นได้ เช่น หนังสือ วารสาร หรืองานวิจัย เป็นต้น ผู้เขียนบทความจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการอ้างอิง เพื่อป้องกันความล่าช้าในการตีพิมพ์บทความ เนื่องจากบทความที่มีการอ้างอิงไม่ถูกต้อง จะไม่ได้รับการส่งต่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จนกว่าการอ้างอิงเอกสารจะได้รับการแก้ไขให้สมบูรณ์

การอ้างอิงในเนื้อหาบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องและท้ายเล่มใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม – ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 (Industry 4.0) ภาครัฐและภาคอุตสาหกรรมจะต้องเตรียมพร้อมในหลาย ๆ ด้านและสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ การเตรียมพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับอุตสาหกรรมใหม่และเศรษฐกิจยุคใหม่ เป็นการพัฒนาคนสู่อุตสาหกรรมอนาคต เชื่อมโยงทรัพยากรบุคคล ความรอบรู้ นวัตกรรมทางความคิด และเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นหนึ่งเดียวกับการขับเคลื่อนอุตสาหกรรม (ธนิต โสรัตน์, 2559) โดยเอกสารอ้างอิงที่ใช้ในการอ้างอิงในบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ โดยรูปแบบของเอกสารอ้างอิง มีดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1) พระไตรปิฎกและอรรถกถาให้อ้างชื่อคัมภีร์ / เล่มที่/ข้อที่/เลขหน้า แล้วตามด้วยชื่อหน่วยงานผู้จัดทำ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) พร้อมปีที่พิมพ์ ตัวอย่าง เช่น “ภิกษุทั้งหลาย รูปเวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เป็นอนัตตา ภิกษุทั้งหลาย ถ้ารูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้จักเป็นอัตตาแล้วไซ้รูปเวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณนี้ไม่พึงเป็นไปเพื่ออาพาธ” (วิม. 4/20/27) (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539)

2) ผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (เกสวดี เขียวชาญ, 2557)

3) ผู้แต่งสองราย ให้อ้างอิงชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้งสองรายโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (นิรมัย คัมรักษา และอัจฉิมา ศิริพิบูลย์ผล, 2560)

4) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างอิงชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งรายแรก แล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (ทศพร คำผลศิริ และคณะ, 2560)

5) กรณีที่เนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน หรือผลการวิจัยเหมือนกัน แต่มีผู้อ้างอิงหลายคน ให้ใช้รายการอ้างอิงที่ใกล้เคียงกับปีปัจจุบันมากที่สุด (ค้นพบล่าสุด) หรือหากเป็นแนวคิดทฤษฎี ก็ควรอ้างอิงเจ้าของแนวคิดทฤษฎี หรือบุคคลผู้เป็นที่ยอมรับของวงการวิชาการส่วนใหญ่เป็นสำคัญ

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1) ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งราย ให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Phathong, K., 2007)

2) ถ้ามีผู้แต่งสองราย ให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษ ตามด้วยเครื่องหมายแอนด์ (&) คั่นกลาง ตามด้วยนามสกุลของผู้แต่งรายที่สอง และตามด้วยอักษรย่อของชื่อภาษาอังกฤษ แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Werker, J. F. & Desjardins, R. N., 2004)

3) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 รายให้อ้างอิงนามสกุลของผู้แต่งรายแรก ตามด้วยอักษรตัวย่อของชื่อภาษาอังกฤษตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Bloom, B. S., et al.)

เอกสารอ้างอิงท้ายเล่ม

(1) พระไตรปิฎก อรรถกถา

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อพระไตรปิฎกอรรถกถา.//สถานที่พิมพ์:สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2539). พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(2) หนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อหนังสือ.// (ครั้งที่พิมพ์).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษภา ผาทอง. (2548). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์ ไทย ออฟเซต.

(3) บทความในหนังสือ

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อบรรณาธิการ (บรรณาธิการ).// ชื่อเรื่อง/(เลขหน้าที่ย่อ).// สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

ชลิตา บัณจุวงศ์. (2556) ข้าวและชาวนาไทยในกระแสการเปลี่ยนแปลง ใน พจนก กาญจนจันทร์ (บรรณาธิการ), *คน ข้าว นา ควาย ในวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้* (หน้า 39-68). กรุงเทพฯ: อัมรินทร์.

(4) บทความจากวารสาร

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ชื่อวารสาร.// ปีที่/(ฉบับที่), /เลขหน้าแรก ที่ตีพิมพ์-เลขหน้าสุดท้ายที่ตีพิมพ์.

ตัวอย่าง :

เกษภา ผาทอง และคณะ. (2562). พระพุทธศาสนากับการเมือง. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทรรศน์*, 3(2), 16-31.

(5) บทความในสารานุกรม

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อบทความ.// ใน ชื่อสารานุกรม,/(เล่มที่อ้าง, หน้า เลขหน้าที่อ้าง).

สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์.

ตัวอย่าง :

สนิทาจอพันธ์. (2537). หม้อคอควย. ใน *สารานุกรมของใช้พื้นบ้านไทยในอดีตเขต หัวเมืองฝ่ายเหนือ*, (หน้า 274-275). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้น.

(6) หนังสือพิมพ์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(วันที่ เดือน ปีที่พิมพ์). //ชื่อบทความ. //ชื่อหนังสือพิมพ์, /เลขหน้า.

ตัวอย่าง :

สุชาติ เพือกสกนธ์. (9 มิถุนายน 2549). ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. *ผู้จัดการรายวัน*, น.13.

(7) สารนิพนธ์, วิทยานิพนธ์, ดุษฎีนิพนธ์, รายงานการวิจัย

รูปแบบ :

ผู้แต่ง. //(ปีที่พิมพ์). // ชื่อวิทยานิพนธ์. //ใน ระดับวิทยานิพนธ์ สาขา. /ชื่อมหาวิทยาลัยที่พิมพ์.

ตัวอย่าง :

พรไทย ศิริสาธิตกิจ. (2558). การพัฒนารูปแบบการปรับตัวของชาวนาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา. ใน *ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา*. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นายมนัส ภาควม. (2540). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. ใน *รายงานการวิจัย*. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

(8) สัมภาษณ์

รูปแบบ:

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์. //(วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์). //ชื่อเรื่องที่สัมภาษณ์. //(ชื่อผู้สัมภาษณ์)

ตัวอย่าง :

ไชยศิริ ลีศิริกุล. (5 พ.ย. 2562). *วิธีการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานข้าว*. (พระมหาปรัชญ์ อดิเทพ, สัมภาษณ์)

(9) สื่อออนไลน์

รูปแบบ :

ผู้แต่ง.//(ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.//เรียกใช้เมื่อ/ จาก แหล่งที่มาของข้อมูล (URL)

ตัวอย่าง :

ฤทัยชนก จริงจิตร. (2555). กลยุทธ์ข้าวไทยบนฐาน AEC เพื่อก้าวสู่การเป็น Trading Nation เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2563 จาก <http://www.tpsoc.moc.go.th/sites/default/files/862-img.pdf>

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2561). เลื่อนข้าราชการให้ดำรงตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน คำสั่งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่ 593/2562 . เรียกใช้เมื่อ 15 มกราคม 2562 จาก <http://www.onab.go.th/category/news/คำสั่ง-ประกาศ/>

(10) ราชกิจจานุเบกษา

รูปแบบ:

ชื่อกฎหมาย.//(ปีที่พิมพ์).//ชื่อเรื่อง(ถ้ามี).//ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่/ตอนที่/หน้า/(วันเดือนปี).

ตัวอย่าง:

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).

ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2562). เรื่อง กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ ระเบียบปฏิบัติ และแนวทางการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 129 ตอนพิเศษ 97 ง หน้า 1 (20 มิถุนายน 2555).

ตัวอย่างเอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- เกษภา ผาทอง. (2564). *ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์ : แนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ประภัสสร ปรีเอี่ยม และธรรมบุญ รวีผ่อง. (2554). ผลการส่งเสริมพัฒนาการ กล้ามเนื้อมัดเล็ก สำหรับเด็กพัฒนาการช้าโดยพ่อแม่ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษใน จังหวัดมหาสารคาม. ใน *รายงานการวิจัย*. สถาบันราชภัฏมหาสารคาม.
- พระสุรรักษ วิสุทโธ และเดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). บทบาทของผู้สูงอายุในการพัฒนาชุมชน ในตำบลทรายขาว อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 2(2), 8-13
- พระสถาพร ปุณณนนโท (ร่ำจวนจจร) และคณะ. (2562). การวิเคราะห์การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการทำงานจิตอาสา ของชุมชนวัดสระเกษ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*, 3(2), 16-31.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4). (2562). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก หน้า 49 (1 พฤษภาคม 2562).
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.(2535). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาเดปิฎก 2500*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานสาธารณสุขอ่างทอง. (2560). *รายงานการก้น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ DSPMปีงบประมาณ 2560 (อินเทอร์เน็ต)*. เรียกใช้เมื่อ 15 มิถุนายน 2562 จาก <http://atg.hdc.moph.go.th>
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง. (2563). *ศิลปะการแห่งโนราห์*. เรียกใช้เมื่อ 9 กุมภาพันธ์ 2563 จาก https://www.m-culture.go.th/phetthalung/ewt_news.php?nid=508&filename=index.
- Elizabet, B. (1990). *Ecotourism: The Potentials and Pitfalls*. Vol.1 and 2. World Wildlife Fund. Washington, D.C.
- Dunst, C. J. & Triette, C. M. (1996). Empowerment, effective helpgiving practices and family-Centered care. *Pediatr Nurs*, 22(2), 334-337.

5. หลักเกณฑ์การส่งต้นฉบับบทความเพื่อได้รับการตีพิมพ์

การส่งในระบบ (Online Submission) สามารถส่งเข้าระบบออนไลน์ได้เว็บไซต์ของวารสารวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ ได้ที่

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/about> เมื่อส่งเข้าระบบสำเร็จให้แจ้งข้อมูลเพิ่มเติมทาง Email : journalacademicpromotion@gmail.com

6. ขั้นตอนการนำบทความลงตีพิมพ์ลงในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ต้นฉบับบทความที่เสนอเพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารให้อยู่ในรูปแบบของไฟล์เอกสาร *.docx ของ Microsoft Word Version 2010 หรือมากกว่า หากต้นฉบับประกอบด้วยภาพ ตาราง หรือสมการ ให้ส่งแยกจากไฟล์เอกสาร ในรูปแบบไฟล์ภาพ สกุล *.PDF*.JPG*.GIF หรือ *.bmp ความยาวของต้นฉบับต้องไม่เกิน 12 หน้า (ไม่รวมเอกสารอ้างอิง) กองบรรณาธิการจะพิจารณาบทความเบื้องต้น เกี่ยวกับความถูกต้องของรูปแบบทั่วไป ถ้าไม่ผ่านการพิจารณาจะส่งกลับไปแก้ไข ถ้าผ่านจะเข้าสู่การพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อผลการประเมินผ่านหรือไม่ผ่านหรือมีการแก้ไข จะแจ้งผลให้ผู้เขียนทราบ โดยการพิจารณาบทความเพื่อลงตีพิมพ์ได้จะคำนึงถึงความหลากหลายและความเหมาะสม

7. สิทธิของบรรณาธิการ

ในกรณีที่กองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไข กองบรรณาธิการจะส่งคืนเพื่อให้เจ้าของบทความแก้ไข โดยจะยึดถือข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจประเมินเป็นเกณฑ์หลัก และหรือขอสงวนสิทธิ์ที่จะพิจารณาไม่ตีพิมพ์ ในกรณีที่รายงานการวิจัย บทความทางวิชาการหรือบทความวิจัย บทความปริทัศน์ และบทวิจารณ์หนังสือ ไม่ตรงกับแนวทางของวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่ หรือไม่ผ่านการพิจารณาของกองบรรณาธิการหรือผู้เชี่ยวชาญเมื่อบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผู้เขียนจะได้รับวารสารลิ่งค์ฉบับที่นำบทความลงตีพิมพ์ พร้อมกับหนังสือรับรองการตีพิมพ์บทความในวารสารส่งเสริมและพัฒนานิชาการสมัยใหม่

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16 pt).....วัตถุประสงค์ของการวิจัย ระบุประเภทของวิจัย ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย ที่พบ (เลือกนำเสนอเฉพาะผลการวิจัยที่มีความน่าสนใจมากที่สุด)

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16 pt) ให้ตรงตามบทคัดย่อภาษาไทย

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

บทนำ (18 pt) (ไม่ควรเกิน 4 ย่อหน้า)

...(16.pt) 1. กล่าวถึงความเป็นมาแล้วความสำคัญของปัญหา โดยกว้าง ๆ (อ้างนโยบาย กฎหมาย หรือแนวคิดทฤษฎีมารองรับ).....

2. กล่าวถึงสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้น (อ้างงานวิจัยหรือทฤษฎีมารองรับ).....

3. กล่าวถึงสภาพปัญหาของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา.....

4.สรุปความเป็นมาทั้งหมดชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (18 pt)

1.....(16.pt)

2.....(16.pt)

3.....(16.pt)

วิธีดำเนินการวิจัย (18 pt)

(16.pt) ระบุรูปแบบของการวิจัย, ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง, วิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง, การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ, การเก็บรวบรวมข้อมูล, การวิเคราะห์ข้อมูล.....

ผลการวิจัย (18 pt)

(16 pt) ผลการวิจัยต้องตอบวัตถุประสงค์ทุกข้อ

ภาพที่ 1 (ชื่อภาพ) (ถ้ามี)

[illegible]

องค์ความรู้ใหม่ (18 pt) (ถ้ามี)

(16 pt).....ระบุนองค์ความรู้อันเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการวิจัย สักระยะที่ออกมาในรูปแบบโมเดล พร้อมคำอธิบายรูปแบบ/โครงสร้างของโมเดลอย่างกระชับ เข้าใจง่าย.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุป/ข้อเสนอแนะ (18 pt)

(16 pt) สรุปผลการวิจัยทั้งหมด สั้น ๆ กระชับรัดได้ใจความพร้อมข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยและการนำผลการวิจัยไปใช้รวมถึงเสนอแนะแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิตติกรรมประกาศ (18 pt) (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

...(16.pt) ตัวอย่าง เช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2559 และข้อมูลจากโครงการวิจัยย่อย เรื่องสภาพปัญหาและความต้องการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในบริบทภาคใต้ตอนล่าง.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตัวอย่างการเตรียมต้นฉบับบทความวิชาการ

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt) (300 คำ)

(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

.....

คำสำคัญ: 3-5 คำ

Abstract (18 pt)

.....(16.pt).....

.....

.....

.....

.....

Keywords: 3-5 words

สรุป (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt)

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ (ไทย) (20 pt)

ชื่อบทความ (อังกฤษ) (18 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (ไทย) (14 pt)

ชื่อ-นามสกุลผู้เขียน¹ (อังกฤษ) (12 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (ไทย) (14 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด¹ (อังกฤษ) (12 pt)

Corresponding Author's Email: (12 pt)

(14 pt)

แปลจากหนังสือ:

ผู้เขียน:

ผู้แปล:

สำนักพิมพ์:

ปีที่พิมพ์:

จำนวนหน้า:

บทนำ (18 pt)

(16 pt) บริบท ความเป้นมา ของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา.....

.....

.....

.....

.....

เนื้อเรื่อง (18 pt)

...(16.pt) องค์ประกอบของหนังสือหรือประเด็นที่ศึกษา บท หมวดหมู่ ลักษณะ ชนิด ประเภท วัตถุประสงค์ สาระ ประเด็น แง่คิด มุมมอง ฯลฯ

บทวิจารณ์ (18 pt)

...(16.pt) นำเสนอหลักการ แนวคิด ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยที่ สะท้อนมุมมองเหตุผลความคาดหวัง ผลกระทบ สาระสำคัญ ตามหลักทฤษฎีเชิงวิชาการ พร้อมเสนอแนะแนวทางเพื่อการแก้ไข การส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด (อ้างอิงตาม)

จุดเด่น

จุดด้อย

สรุป (18 pt)

(16.pt) สรุปภาพรวมครอบคลุมผลการศึกษาที่นำเสนอ สะท้อนคุณค่า การนำไป ใช้ประโยชน์ เป็นความเรียงไม่ใส่เลขเป็นขอมাত্রา ไม่เอียง ไม่หนา ไม่แทรกภาพโมเดล สะท้อนคุณค่าทางวิชาการ

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16.pt)

